

SPRAWOZDANIE
Z EGZAMINU MATURALNEGO
PRZEPROWADZONEGO W 2011 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM
I WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, ul. Nowa 2, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE

z egzaminu maturalnego przeprowadzonego w 2011 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim

AUTORZY SPRAWOZDANIA

Maria Fromelc-Chmielewska

Grażyna Klimuszek

Elżbieta Prószyńska

Iwona Abramowicz

Zbigniew Kosiński

Artur Lewczuk

Agata Siwik

Mariusz Zysk

ANEKS

Mariola Matejkowska

Iwona Łuba

Aleksandra Kodzis

DANE STATYSTYCZNE

Krzysztof Najda

Wojciech Stanisławski

OPRACOWANIE TECHNICZNE

Maria Fromelc-Chmielewska

Szanowni Państwo,

oddaję w Państwa ręce sprawozdanie z egzaminu maturalnego przeprowadzonego w 2011 roku. W kolejnych rozdziałach znajdą Państwo opis zasad i trybu przeprowadzania egzaminu maturalnego oraz procesu sprawdzania i oceniania arkuszy egzaminacyjnych, a także charakterystykę populacji zdających oraz podstawowe wskaźniki dotyczące wyników egzaminu ustnego i pisemnego.

Po raz pierwszy zaproponowaliśmy Państwu szczegółową analizę wyników egzaminów z trzech przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie podstawowym. Zachęcam do zapoznania się z tym wiarygodnym źródłem informacji o umiejętnościach tegorocznych maturzystów. Natomiast za diagnozę osiągnięć uczniów rozpoczynających naukę w Państwa szkołach można uznać opracowanie dotyczące wyników egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w kwietniu 2011 roku, które zamieściliśmy w aneksie.

Pragnę zwrócić uwagę Państwa na nowy, wprowadzony w bieżącym roku szkolnym, sposób komunikowania się Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży z egzaminatorami. W grudniu 2010 roku uruchomiona została platforma Moodle, na której eksperci OKE w Łomży przeprowadzili e-learningowe szkolenia doskonalące umiejętności kryterialnego oceniania prac dla egzaminatorów egzaminu maturalnego z języka polskiego, języka angielskiego, języka niemieckiego, języka rosyjskiego, matematyki, geografii, biologii, wiedzy o społeczeństwie i historii. Platforma Moodle okazała się także doskonałym narzędziem służącym omawianiu bieżących zagadnień podczas pracy zespołów egzaminatorów sprawdzających i oceniających prace zdających.

Pragnę serdecznie podziękować wszystkim osobom, które współpracowały z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Łomży przy organizacji i przeprowadzeniu egzaminu maturalnego w 2011 r. Szczególnie dziękuję przewodniczącym i członkom zespołów egzaminacyjnych, przewodniczącym zespołów egzaminatorów i nauczycielom-egzaminatorom, dyrektorom szkół, w których zorganizowano punkty redystrybucji lub ośrodki oceniania prac zdających. Dziękuję przedstawicielom Kuratorium Oświaty w Białymstoku i Kuratorium Oświaty w Olsztynie oraz przedstawicielom organów prowadzących szkoły, którzy uczestniczyli w obserwacjach przebiegu egzaminu maturalnego.

Życzę Państwu satysfakcji z pracy w nowym roku szkolnym i liczę na dalszą owocną współpracę.

Dyrektor OKE w Łomży

SPIS TREŚCI

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	6
2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINU MATURALNEGO.....	8
2.1. ZGŁASZANIE ZDAJĄCYCH DO EGZAMINU	8
2.2. PRZYGOTOWANIA DO PRZEPROWADZENIA EGZAMINU MATURALNEGO.....	9
2.3. DYSTRYBUCJA I REDYSTRYBUCJA MATERIAŁÓW EGZAMINACYJNYCH	9
2.4. PRZEBIEG EGZAMINU MATURALNEGO.....	10
2.5. SPRAWDZANIE I OCENIANIE PRAC ZDAJĄCYCH	11
2.6. UNIEWAŻNIENIA EGZAMINU MATURALNEGO	14
2.7. UDOSTĘPNIANIE PRAC DO WGLĄDU	14
3. OPIS POPULACJI ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY W TERMINIE GŁÓWNYM	15
3.1. WYBORY EGZAMINACYJNE	20
3.1.1. EGZAMIN W CZĘŚCI USTNEJ	20
3.1.2. EGZAMIN W CZĘŚCI PISEMNEJ	22
4. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO UZYSKANE PRZEZ MATURZYSTÓW W TERMINIE GŁÓWNYM.....	25
4.1. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO	25
4.2. ŚREDNIE WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO Z PRZEDMIOTÓW OBOWIĄZKOWYCH I DODATKOWYCH.....	30
5. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO Z PRZEDMIOTÓW OBOWIĄZKOWYCH W TERMINIE GŁÓWNYM.....	32
5.1. JĘZYK POLSKI (ARKUSZ MPO-P1_1P-112)	32
5.2. MATEMATYKA (ARKUSZ MMA-P1_1P-112).....	43
5.3. JĘZYK ANGIELSKI (ARKUSZ MJA-P1_1P-112)	52
6. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO PRZEPROWADZONEGO W TERMINIE POPRAWKOWYM.....	62
6.1. POPULACJA ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY W TERMINIE POPRAWKOWYM.....	62
6.2. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO W TERMINIE POPRAWKOWYM	63
7. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO W 2011 ROKU.....	67
ANEKS	69
O UMIEJĘTNOŚCIACH ABSOLWENTÓW GIMNAZJÓW W ŚWIETLE WYNIKÓW EGZAMINU GIMNAZJALNEGO.....	69
1. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	69
2. UMIEJĘTNOŚCI HUMANISTYCZNE GIMNAZJALISTÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH	69
3. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH – ARKUSZ STANDARDOWY	72
4. UMIEJĘTNOŚCI MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZE GIMNAZJALISTÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH.....	72
5. UMIEJĘTNOŚCI GIMNAZJALISTÓW Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH	75

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Zasady i tryb przeprowadzania egzaminu maturalnego w 2011 roku regulowały niżej wymienione akty prawne:

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 83., poz. 562, z późniejszymi zmianami);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 19, poz. 167);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz ośrodkach (Dz. U. z 2005 r., Nr 19 poz., 166);*
- *Komunikat dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie sposobów dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu maturalnego od roku 2011 do potrzeb absolwentów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.*

Do egzaminu maturalnego przystąpili absolwenci, którzy zdawali maturę po raz pierwszy, absolwenci, którzy nie zdali egzaminu maturalnego w poprzednich latach oraz maturzyści z lat ubiegłych, którzy chcieli podwyższyć uzyskane wcześniej wyniki lub zdać egzamin z przedmiotów dodatkowych.

Egzamin maturalny w 2011 roku przeprowadzono, zgodnie z harmonogramem ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, w następujących terminach:

- termin główny:
 - część pisemna – od 4 do 24 maja 2011 r.
 - część ustna – od 4 do 27 maja 2011 r.
- termin dodatkowy (dla absolwentów, którzy uzyskali zgodę dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży):
 - część pisemna – od 6 do 21 czerwca 2011 r.
 - część ustna – od 6 do 17 czerwca 2011 r.
- termin poprawkowy:
 - część pisemna – 23 sierpnia 2011 r.
 - część ustna – od 22 do 26 sierpnia 2011 r.

Prawo do przystąpienia do egzaminu w terminie poprawkowym mieli zdający, którzy przystąpili do egzaminu ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i nie zdali egzaminu wyłącznie z jednego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej, i żaden z tych przedmiotów nie został im unieważniony.

Część ustną egzaminu maturalnego oceniali powołane w szkole, przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, przedmiotowe zespoły egzaminacyjne. Część pisemną oceniali egzaminatorzy wpisani do ewidencji egzaminatorów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży.

Egzamin maturalny obejmował:

- **przedmioty obowiązkowe**

zdawane na **poziomie podstawowym**, przy czym dla części ustnej egzaminu z języka polskiego i języka mniejszości narodowej poziomu nie określa się.

Podobnie w przypadku wyboru jako przedmiotu obowiązkowego języka obcego nowożytnego, będącego drugim językiem nauczania, absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych zdawali go, zarówno w części ustnej jak i pisemnej, na jednym poziomie określonym w standardach wymagań egzaminacyjnych.

W ramach przedmiotów obowiązkowych absolwenci zdawali:

- a) w części ustnej:
 - język polski
 - język obcy nowożytny¹
 - język mniejszości narodowej²
- b) w części pisemnej:
 - język polski
 - język obcy nowożytny
 - matematykę
 - język mniejszości narodowej

- **przedmioty dodatkowe:**

zdający mógł wybrać nie więcej niż sześć przedmiotów zdawanych na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym, z wyjątkiem przedmiotów, które wybrane przez zdającego jako dodatkowe, mogły być zdawane wyłącznie na poziomie rozszerzonym:

- a) języka polskiego i matematyki;
- b) języka mniejszości narodowej;
- c) języka obcego nowożytnego (w części pisemnej), w przypadku, gdy zdający wybrał ten sam język, który wcześniej zdawał jako przedmiot obowiązkowy.

Język obcy nowożytny, niezależnie od tego, czy zdawany był jako przedmiot obowiązkowy, czy dodatkowy, zdawany był zarówno w części ustnej, jak i pisemnej.

Absolwenci szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowej, w których zajęcia prowadzone były w tym języku, mogli zdawać na egzaminie maturalnym przedmioty w języku polskim lub w języku danej mniejszości narodowej, z wyjątkiem języka polskiego oraz treści dotyczących historii Polski i geografii Polski.

Absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych rozwiązywali zadania egzaminacyjne przygotowane dla zdających egzamin maturalny w języku polskim. Mogli również rozwiązać w języku obcym będącym drugim językiem nauczania dodatkowe zadania egzaminacyjne przygotowane w tym języku (zamiar przystąpienia do dodatkowych zadań zgłaszali w deklaracji). Powyższa zasada dotyczyła matematyki zdawanej jako przedmiot obowiązkowy, oraz przedmiotów dodatkowych: biologii, chemii, fizyki i astronomii, geografii – z części odnoszącej się do geografii ogólnej i historii – z części odnoszącej się do historii powszechnej.

Absolwenci niepełnosprawni lub niedostosowani społecznie, absolwenci mający orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania oraz absolwenci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się mogli przystąpić do egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do ich potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych.

¹ można było wybrać spośród następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego.

² dla absolwentów szkół lub oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej.

Absolwenci chorzy lub niesprawni czasowo mogli przystąpić do egzaminu w warunkach i formie dostosowanych do ich stanu zdrowia.

Za dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminu odpowiadał przewodniczący zespołu egzaminacyjnego – dyrektor szkoły.

Z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu byli zwolnieni laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych, których wykaz ogłosił dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Wyniki egzaminów ustnych i pisemnych wyrażone były w procentach.

Absolwent zdał egzamin maturalny i otrzymał świadectwo dojrzałości, jeśli w części ustnej i pisemnej z każdego przedmiotu obowiązkowego otrzymał co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania z egzaminu z danego przedmiotu.

Zdający, którzy podwyższali wynik egzaminu lub przystąpili po raz pierwszy do egzaminów z przedmiotów dodatkowych, otrzymali aneks do świadectwa dojrzałości.

Absolwenci, którym szczególne przypadki losowe lub zdrowotne uniemożliwiły przystąpienie do egzaminu maturalnego w terminie głównym, mogli przystąpić, za zgodą dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży, do egzaminu w terminie dodatkowym w czerwcu 2011 roku.

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu z wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i pisemnej i nie zdali wyłącznie jednego egzaminu, mieli możliwość poprawienia niezdanego egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym w sierpniu 2011 roku.

2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG EGZAMINU MATURALNEGO

2.1. ZGŁASZANIE ZDAJĄCYCH DO EGZAMINU

Jednym z warunków przystąpienia do egzaminu maturalnego było złożenie przez zdających **pisemnej deklaracji** dotyczącej wyboru:

- przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym, w tym języka lub języków, z określeniem przedmiotów zdawanych jako obowiązkowe i dodatkowe;
- tematu z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego – kaszubskiego w części ustnej, wybranego z list tematów przygotowanych w szkole przez nauczycieli danego przedmiotu;
- środowiska komputerowego, programów użytkowych oraz języka oprogramowania – w przypadku zdających egzamin z informatyki;
- języka, w którym ma być zdawany egzamin maturalny w części pisemnej z danego przedmiotu lub przedmiotów – w przypadku absolwentów szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowej, w których zajęcia są prowadzone w tym języku oraz szkół lub oddziałów dwujęzycznych, w których język mniejszości narodowej jest drugim językiem nauczania;
- poziomu egzaminu maturalnego w części ustnej z języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot dodatkowy oraz w części pisemnej z przedmiotów zdawanych jako dodatkowe;
- przystąpienia do rozwiązywania dodatkowych zadań egzaminacyjnych w przypadku absolwentów szkół lub oddziałów dwujęzycznych.

Uczniowie/słuchacze, którzy zamierzali przystąpić do egzaminu maturalnego bezpośrednio po ukończeniu szkoły oraz absolwenci, którzy ukończyli szkołę we wcześniejszych latach, składali deklarację wstępną przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego (dyrektorowi szkoły) nie później niż do 30 września 2010 r., a deklarację ostateczną nie później niż do 7 lutego 2011 r. Absolwent, który ukończył szkołę we wcześniejszych latach, mógł nie składać deklaracji wstępnej.

Absolwenci z lat ubiegłych, których szkoły uległy przekształceniu lub likwidacji oraz osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych, składali deklaracje dyrektorowi Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży nie później niż do 31 grudnia 2011 r.

Do deklaracji zdający dołączał oświadczenie o wyrażeniu lub niewyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych. Umożliwiła ona zamieszczenie wyników maturzystów w Krajowym Rejestrze Matur (KReM-ie).

Na podstawie deklaracji i oświadczeń zdających przewodniczący zespołu egzaminacyjnego zobowiązany był sporządzić informację obejmującą dane zawarte w przyjętych deklaracjach oraz oświadczeniach i przesłać ją do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży, w formie elektronicznej, w terminie do 15 lutego 2011 roku.

2.2. PRZYGOTOWANIA DO PRZEPROWADZENIA EGZAMINU MATURALNEGO

2.1.1. Konferencje

W okresie od 26 października do 8 listopada 2010 roku Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży przeprowadziła konferencje dla przewodniczących zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców. Zorganizowano je w 6 ośrodkach: w Białymstoku, Elku, Elblągu, Łomży, Olsztynie i Suwałkach. Podczas konferencji:

- omówiono osiągnięcia absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w świetle wyników egzaminu maturalnego w 2010 roku;
- dokonano podsumowania organizacji i przebiegu egzaminu maturalnego w 2010 roku;
- przekazano informację o organizacji próbnego egzaminu maturalnego z matematyki;
- wprowadzono dyrektorów szkół w zagadnienia związane z organizacją egzaminu maturalnego w 2011 roku.

2.1.2. Szkolenia przewodniczących zespołów egzaminacyjnych

W marcu i kwietniu 2011 roku przeprowadzono szkolenia przewodniczących zespołów egzaminacyjnych i ich zastępców dotyczące przygotowania i przeprowadzenia egzaminu maturalnego w 2011 roku.

Podczas szkoleń przekazano każdej szkole:

- naklejki z kodami dla zdających;
- naklejki z kodem szkoły na bezpieczne koperty;
- *Biuletyn informacyjny – organizacja egzaminu maturalnego w 2011 roku*;
- potwierdzenie zamówionych dla szkół arkuszy egzaminacyjnych;
- zestawy zadań do przeprowadzenia egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego w części ustnej.

2.3. DYSTRYBUCJA I REDYSTRYBUCJA MATERIAŁÓW EGZAMINACYJNYCH

Za dostarczenie materiałów egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminu maturalnego w części pisemnej odpowiadała Centralna Komisja Egzaminacyjna. Przekazywanie materiałów odbywało się zgodnie z harmonogramem, ogłoszonym przez dyrektora CKE, bezpośrednio do każdej szkoły przeprowadzającej egzamin. Nie odnotowano przypadków naruszenia przesyłek.

Za redystrybucję materiałów egzaminacyjnych odpowiedzialna była Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży. Arkusze egzaminacyjne i dokumentację egzaminacyjną po części pisemnej egzaminu odbierali kurierzy z 57 punktów redystrybucyjnych zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w terminach ustalonych w harmonogramie odbioru.

Przebieg dystrybucji i redystrybucji materiałów egzaminacyjnych był monitorowany przez pracowników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży.

2.4. PRZEBIEG EGZAMINU MATURALNEGO

Termin główny

Część ustną egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów przeprowadzały i oceniały przedmiotowe zespoły egzaminacyjne. W skład każdego z nich wchodziło dwóch nauczycieli danego przedmiotu: jeden wpisany do ewidencji egzaminatorów jako przewodniczący i drugi jako członek. Spośród tych osób co najmniej jedna była zatrudniona w innej szkole lub placówce. Zespołu nie tworzyli nauczyciele, którzy w ostatnim roku nauki prowadzili zajęcia z danego przedmiotu ze zdającymi.

Nad prawidłowością przebiegu egzaminu pisemnego w każdej sali egzaminacyjnej czuwały zespoły nadzorujące. Liczba członków zespołu nadzorującego zależała od liczby zdających przystępujących do egzaminu w danej sali, przy zachowaniu zasady, że co najmniej jeden z członków tego zespołu to nauczyciel z innej szkoły lub placówki. W skład zespołu nie wchodził nauczyciele danego przedmiotu oraz wychowawcy zdających.

Przebieg egzaminu maturalnego obserwowało 158 obserwatorów w szkołach na terenie obu województw. Funkcję tę pełnili upoważnieni przez dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży pracownicy pedagogiczni Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży, pracownicy Podlaskiego Kuratorium Oświaty i Warmińsko-Mazurskiego Kuratorium Oświaty oraz przedstawiciele organów prowadzących z obu województw.

Z analizy *Arkuszy obserwacji* wypełnionych przez obserwatorów oraz materiałów egzaminacyjnych przekazanych po egzaminie przez przewodniczących zespołów egzaminacyjnych wynika, że egzamin maturalny w 2011 w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim przebiegł bez większych zakłóceń.

Zanotowano jednak pewne nieprawidłowości zarówno w fazie przygotowania egzaminu, jak i jego przebiegu, takie jak:

- wniesienie przez zdających do sal egzaminacyjnych telefonów komórkowych;
- niedokładne zweryfikowanie list zdających przez przewodniczących zespołów egzaminacyjnych (dopisywanie, w dniu przeprowadzania egzaminu, informacji o absolwentach posiadających orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej o dysleksji).

Termin dodatkowy

Do egzaminu maturalnego w terminie dodatkowym mógł przystąpić zdający, który z powodu **szczególnych przypadków zdrowotnych** lub **losowych** nie przystąpił do części ustnej lub pisemnej egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w terminie głównym.

Warunkiem uzyskania zgody dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży na zdawanie egzaminu maturalnego w terminie dodatkowym było złożenie przez zdającego lub jego rodziców (prawnych opiekunów) udokumentowanego wniosku do dyrektora szkoły macierzystej. Wniosek należało złożyć najpóźniej w dniu, w którym odbywał się egzamin z danego przedmiotu. Dyrektor szkoły niezwłocznie, najpóźniej następnego dnia, przekazywał wniosek do OKE.

O decyzji dyrektora OKE oraz o miejscu i terminie zdawania egzaminu zdający informowany był przez dyrektora szkoły macierzystej.

Egzamin maturalny w części ustnej został przeprowadzony w macierzystych szkołach. Część pisemną egzaminu przeprowadzono w ośrodkach, które wyznaczył dyrektor OKE.

Termin poprawkowy

Do egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym uprawniony był absolwent, który przystąpił do wszystkich egzaminów z przedmiotów obowiązkowych i nie zdał wyłącznie jednego z tych egzaminów w części ustnej lub w części pisemnej, ponadto żaden z jego egzaminów nie został unieważniony. Warunkiem przystąpienia do egzaminu było złożenie przez uprawnionego absolwenta dyrektorowi szkoły macierzystej pisemnego oświadczenia o ponownym przystąpieniu do egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Egzamin w terminie poprawkowym zarówno w części pisemnej jak i w części ustnej, został przeprowadzony w szkołach macierzystych w terminie ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Część pisemna egzaminu odbyła się w dniu 23 sierpnia 2011 r., natomiast część ustna, wg harmonogramu przygotowanego przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, mogła być przeprowadzona w dniach od 22 do 26 sierpnia 2011 r. Materiały egzaminacyjne do przeprowadzenia części pisemnej zostały dostarczone do szkół przez dystrybutora w dniu przeprowadzania egzaminu. W tym też dniu przeprowadzono redystrybucję materiałów egzaminacyjnych i dokumentacji egzaminacyjnej.

Egzamin w terminie poprawkowym przebiegał bez zakłóceń. W jednym tylko przypadku doszło do złamania procedur z powodu włączenia się dzwonka telefonu komórkowego jednego ze zdających egzamin z matematyki. Egzamin został unieważniony.

2.5. SPRAWDZANIE I OCENIANIE PRAC ZDAJĄCYCH

Prace maturzystów z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego sprawdzało i oceniało 2 316 przeszkolonych i wpisanych do ewidencji OKE w Łomży egzaminatorów egzaminu maturalnego. Pracowali oni w 116 zespołach zlokalizowanych w 39 ośrodkach oceniania, które zorganizowano w 11 miastach województwa warmińsko-mazurskiego i 7 miastach województwa podlaskiego.

Tabela 2.1. Liczba zespołów egzaminatorów i egzaminatorów sprawdzających i oceniających prace maturalne

Przedmiot	Liczba	
	zespołów	egzaminatorów
Biologia	6	123
Chemia	4	85
Fizyka i astronomia	2	47
Geografia	7	142
Historia	4	45
Historia sztuki	1	6
Informatyka	1	5
Język angielski	17	369
Język francuski	1	3
Język niemiecki	4	74
Język polski	33	625
Język rosyjski	3	59
Języki mniejszości narodowych	1	10
Matematyka	26	617
Wiedza o społeczeństwie	6	106

Do sprawdzenia prac maturalnych z języków mniejszości narodowych, języka francuskiego, historii sztuki i informatyki powołano po jednym zespole egzaminatorów. Nieliczne prace z języka włoskiego, języka hiszpańskiego, języka łacińskiego i kultury antycznej, filozofii, historii muzyki, wiedzy o tańcu oraz przedmiotów zdawanych na poziomie dwujęzycznym sprawdzane były przez egzaminatorów z innych OKE.

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży prowadziła różnorodne działania w celu zapewnienia wysokiej jakości sprawdzania i oceniania prac maturalnych.

Przyjmowały one formę konferencji i szkoleń doskonalących poświęconych właściwemu stosowaniu przez egzaminatorów kryteriów oceniania zadań otwartych.

OKE w Łomży zaproponowała nowy sposób komunikowania się z egzaminatorami z wykorzystaniem platformy internetowej Moodle. Posłużyła ona do:

- informowania egzaminatorów o organizacji procesu sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych,
- zamieszczania materiałów szkoleniowych,
- przeprowadzania testów, quizów, ankiet,
- koordynowania przebiegu sprawdzania prac (np. konsultowania niejasności i problemów dotyczących stosowania kryteriów oceniania).

Zespoły sprawdzające prace maturalne zostały utworzone zgodnie z zasadami określonymi w *Procedurze sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży w 2011 roku*. Proces utworzenia zespołów obejmował następujące etapy:

- zgłoszenie się egzaminatora do sprawdzania prac maturalnych przy pomocy aplikacji internetowej dostępnej na stronie OKE w Łomży od 23 grudnia 2010 r. do 10 lutego 2011 r. (egzaminatorzy otrzymywali informacje dotyczące przyjęcia ich zgłoszeń),
- zapoznanie się egzaminatorów za pomocą platformy Moodle z *Procedurą sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych w Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży w 2011 roku* i rozwiązanie testu potwierdzającego znajomość *Procedury*,
- udział egzaminatorów w szkoleniu e-learningowym związanym z kryterialnym ocenianiem prac maturalnych,
- powołanie egzaminatorów do zespołów egzaminatorów sprawdzających prace maturalne (do zespołów egzaminatorów powołano egzaminatorów, którzy uczestniczą w szkoleniach doskonalących organizowanych przez OKE w Łomży; są aktywnymi uczestnikami kursów prowadzonych na platformie Moodle; uczą przedmiotu, właściwego dla egzaminu, z którego będą sprawdzać i oceniać arkusze egzaminacyjne).

Funkcje przewodniczących zespołów egzaminatorów powierzono doświadczonym egzaminatorom, którzy posiadają umiejętności związane z komunikacją interpersonalną (potrafią prowadzić szkolenia, kierować zespołem ludzi, podejmować decyzje, rozstrzygać sytuacje konfliktowe, dbać o dyscyplinę pracy), potrafią sprawnie posługiwać się technologiami informacyjnymi (pocztą elektroniczną, programem Excel, skanerem), posiadają umiejętności organizacyjne (np. właściwie prowadzą dokumentację egzaminacyjną, odpowiedzialnie sprawują pieczę nad powierzonymi im arkuszami egzaminacyjnymi).

Koordynatorzy OKE w Łomży uczestniczyli w pracach zespołów ekspertów, którzy w ramach spotkań zorganizowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i osiem okręgowych komisji egzaminacyjnych przygotowali materiały na szkolenia przewodniczących zespołów egzaminatorów i egzaminatorów – kryteria oceniania odpowiedzi, przykłady rozwiązań zadań egzaminacyjnych zróżnicowanych pod względem formy i ich oceny.

W kolejnej części procesu służącego zapewnieniu wysokiej jakości sprawdzania i oceniania prac maturalnych koordynatorzy OKE w Łomży przeprowadzili szkolenia dla

przewodniczących zespołów egzaminatorów, przygotowując ich do szkoleń egzaminatorów i właściwego wypełniania obowiązków spoczywających na przewodniczących w czasie sprawdzania prac egzaminacyjnych.

Egzaminatorzy powołani do zespołów egzaminatorów przed przystąpieniem do sprawdzania prac maturalnych uczestniczyli w szkoleniach związanych z kryterialnym ocenianiem prac maturalnych (omówienie zadań egzaminacyjnych, zapoznanie się z kryteriami oceniania, określenie sposobu i zakresu ich stosowania, ćwiczenia przygotowujące do kryterialnego oceniania prac). Skuteczność szkoleń egzaminatorów w zespołach egzaminatorów była monitorowana przez koordynatorów OKE w Łomży (platforma Moodle, przeprowadzenie testów, prowadzenie obserwacji szkoleń).

Zapewnieniu wysokiej jakości sprawdzania i oceniania prac egzaminacyjnych służyło powtórne sprawdzanie wybranych prac. Odbywało się ono w dwóch etapach: wstępnym i bieżącym.

Sytuacje problemowe związane z ocenianiem prac egzaminatorzy sprawdzający i oceniający prace egzaminacyjne rozstrzygali w porozumieniu z przewodniczącymi zespołów i koordynatorami OKE w Łomży.

W zapewnieniu wysokiej jakości sprawdzania prac egzaminacyjnych istotną rolę odgrywała weryfikacja techniczna. Była ona prowadzona przez asystentów technicznych. Do ich zadań należało m.in. sprawdzenie, czy wszystkie rozwiązania zadań w pracy zostały ocenione; sprawdzenie kompletności i czytelności zaznaczeń dokonanych przez egzaminatora na karcie odpowiedzi; sprawdzenie zgodności liczby punktów przyznanych przez egzaminatora za poszczególne zadania/kryteria w pracy z liczbą punktów zapisaną na karcie odpowiedzi (liczba punktów umieszczona przez egzaminatora bezpośrednio przy zadaniu lub w tabeli znajdującej się w pracy/miejsu wskazanym przez przewodniczącego).

Tabela 2.2. Lokalizacja ośrodków oceniania

Miasto	Nazwa szkoły	Adres szkoły
Augustów	Zespół Szkół Technicznych im. Gen. I. Prądzyńskiego	Augustów, ul. Tytoniowa 6
Bartoszyce	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Elizy Orzeszkowej	Bartoszyce, ul. Słowackiego 1
Białystok	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	Białystok, ul. Antoniuk Fabryczny 1
	Publiczne Gimnazjum nr 9	Białystok, ul. Antoniuk Fabryczny 5/7
	Zespół Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika	Białystok, ul. Bema 105
	I Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza	Białystok, ul. Brukowa 2
	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3	Białystok, ul. Pałacowa 2/1
Białystok	Zespół Szkół Budowlano-Geodezyjnych im. Stefana Władysława Bryły	Białystok, ul. Słonimska 47/1
	VI Liceum Ogólnokształcące	Białystok, ul. Warszawska 8
	IV Liceum Ogólnokształcące	Białystok, ul. Zwierzyniecka 9a
	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1	Białystok, ul. Zwycięstwa 28
Bielsk Podlaski	Zespół Szkół nr 4 im. Ziemi Podlaskiej	Bielsk Podlaski, ul. Hołowieska 18
Działdowo	Zespół Szkół nr 1	Działdowo, ul. Grunwaldzka 4
Elbląg	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2	Elbląg, ul. Królewiecka 42
	Zespół Szkół Ogólnokształcących	Elbląg, ul. Pocztowa 2
Ełk	I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego	Ełk, ul. Józefa Piłsudskiego 3

Ełk	Zespół Szkół nr 5	Ełk, ul. Sikorskiego 5
Giżycko	II Liceum Ogólnokształcące	Giżycko, ul. Sikorskiego 3
	I Liceum Ogólnokształcące	Giżycko, ul. Traugutta 1
Ława	Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 Roku	Ława, ul. Kopernika 8a
Kętrzyn	II Prywatne Liceum Ogólnokształcące	Kętrzyn, ul. Asnyka 8
Łomża	II Liceum Ogólnokształcące	Łomża, Plac Kościuszki 3
	Szkoła Podstawowa nr 4	Łomża, ul. Kierzkowa 7
	Zespół Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących nr 5	Łomża, ul. Przykoszarowa 22
	III Liceum Ogólnokształcące	Łomża, ul. Senatorska 13
Mragowo	I Liceum Ogólnokształcące	Mragowo, ul. Sobczyńskiego 1A
Olsztyn	I Liceum Ogólnokształcące im. A. Mickiewicza	Olsztyn, ul. A. Mickiewicza 6
	Zespół Szkół Ekonomiczno-Handlowych	Olsztyn, ul. Paderewskiego 10/12
	VI Liceum Ogólnokształcące	Olsztyn, ul. Pstrowskiego 5
	III Liceum Ogólnokształcące	Olsztyn, ul. Sybiraków 3
	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 4	Olsztyn, ul. Turowskiego 3
	Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej	Olsztyn, ul. Żołnierska 15
Ostróda	Liceum Ogólnokształcące nr 1	Ostróda, ul. Drwęcka 2
Pisz	Zespół Szkół Ogólnokształcących	Pisz, ul. Sikorskiego 15
Suwałki	Zespół Szkół nr 2	Suwałki, ul. Kościuszki 36/38
	Zespół Szkół nr 1	Suwałki, ul. Noniewicza 83
	Zespół Szkół Technicznych	Suwałki, ul. Sejneńska 33
Wysokie Mazowieckie	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych	Wysokie Mazowieckie, ul.1000-lecia 15
Zambrów	Zespół Szkół nr 1	Zambrów, ul. Wojska Polskiego 31

2.6. UNIEWAŻNIENIA EGZAMINU MATURALNEGO

Przewodniczący zespołów egzaminacyjnych przerwali i unieważnili egzamin pisemny **8** zdającym. Przyczyną unieważnień było wniesienie telefonów komórkowych. Dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej unieważnił egzamin pisemny **19** zdającym, u których stwierdzono niesamodzielną pracę na egzaminie.

2.7. UDOSTĘPNIANIE PRAC DO WGLĄDU

Działając w oparciu o § 107 *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (DzU nr 83 z 2007 r., poz. 562 z późniejszymi zmianami), na wniosek absolwenta sprawdzona i oceniona praca zdającego może być udostępniona do wglądu w miejscu i czasie wskazanym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Po wprowadzeniu danych do bazy i ogłoszeniu wyników absolwentom województwa podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego udostępniono do wglądu 648 arkuszy egzaminacyjnych.

3. OPIS POPULACJI ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY W TERMINIE GŁÓWNYM

Na terenie działania Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży do egzaminu maturalnego w 2011 roku w terminie głównym przystąpiło 29 411 zdających. Co dziesiąty, to absolwent szkoły ponadgimnazjalnej, który zdecydował się rozwiązywać arkusze maturalne po raz kolejny. W grupie tej znajdowały się osoby, które rozpoczęły zdawanie egzaminu maturalnego w poprzednich latach, lecz dotychczas nie otrzymały świadectwa dojrzałości oraz absolwenci wcześniejszych roczników, którzy chcieli podwyższyć zdobyty uprzednio wynik lub poszerzyć listę zdawanych przedmiotów maturalnych. 34 osobom (absolwenci rozwiązujący arkusze niestandardowe: A4, A6, A7) umożliwiono przystąpienie do egzaminu maturalnego w warunkach i formie dostosowanych do ich specjalnych potrzeb edukacyjnych.

100 maturzystów, którym przypadki losowe lub zdrowotne uniemożliwiły przystąpienie do egzaminu w terminie głównym, za zgodą dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży przystąpiło do egzaminu w terminie dodatkowym. Zdawali oni egzaminy ustne z języka polskiego, języka niemieckiego, języka angielskiego i języka francuskiego oraz egzaminy pisemne z piętnastu przedmiotów na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Tabela 3.1. Liczba zdających egzamin maturalny w maju 2011 r.

Zdający egzamin maturalny					
po raz pierwszy*		po raz kolejny		razem	
województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
12 817	13 505	1 437	1 652	14 254	15 157

Tabela 3.2. Liczba zdających egzamin maturalny z uwzględnieniem typów zestawów maturalnych

Symbol arkusza	Opis	Zdający egzamin maturalny					
		po raz pierwszy		po raz kolejny		razem	
		województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
A1	standardowy	12 806	13 483	1 435	1 650	14 241	15 133
A4	dla zdających słabo widzących (16 pkt)	6	10	2	1	8	11
A6	dla zdających niewidomych (pismo Braille'a)	1	2	–	–	1	2
A7	dla zdających słabo słyszących i niesłyszących	4	10	–	1	4	11
Razem		12 817	13 505	1 437	1 652	14 254	15 157

*zdający po raz pierwszy, którzy przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu w części ustnej lub pisemnej

Dane zamieszczone w dalszej części sprawozdania dotyczą wyłącznie przystępujących do egzaminu maturalnego po raz pierwszy i piszących arkusz standardowy w języku polskim.

Na terenie województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego egzamin maturalny przeprowadzono w 542 szkołach. Wśród nich dominowały licea ogólnokształcące (44%). Najmniejszy odsetek w strukturze szkół ponadgimnazjalnych stanowiły technika uzupełniające (5%). Licea ogólnokształcące i technika skupiły największą liczbę tegorocznych absolwentów, tj. 24 416 osób, co stanowi 93% całej populacji maturzystów.

Tabela 3.3. Zestawienie liczby/odsetka szkół z uwzględnieniem typu szkoły

Typ szkoły	Liczba		Procent	
	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
Licea ogólnokształcące (LO)	110	124	46,6	40,5
Licea profilowane (LP)	18	23	7,6	7,5
Licea uzupełniające (LU)	33	56	14,0	18,3
Technika (T)	62	90	26,3	29,4
Technika uzupełniające (TU)	13	13	5,5	4,3
Razem	236	306	100,0	100,0

Tabela 3.4. Zestawienie liczby/odsetka zdających z uwzględnieniem typu szkoły

Typ szkoły \ Zdający	Liczba		Procent	
	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
Licea ogólnokształcące (LO)	7 851	7 985	61,3	59,3
Licea profilowane (LP)	438	396	3,4	2,9
Licea uzupełniające (LU)	304	580	2,4	4,3
Technika (T)	4 132	4 448	32,3	33,0
Technika uzupełniające (TU)	81	74	0,6	0,5
Razem	12 806	13 483	100,0	100,0

W województwie podlaskim najwięcej szkół zlokalizowanych było w miastach od 20 do 100 tysięcy mieszkańców. Uczęszczało do nich około 20% przystępujących do egzaminu maturalnego.

W województwie warmińsko-mazurskim najwięcej szkół ponadgimnazjalnych położonych było w miastach do 20 tysięcy mieszkańców. Podobna liczba szkół zlokalizowana była w miastach od 20 do 100 tysięcy mieszkańców i tu kształciło się najwięcej tegorocznych absolwentów – prawie 37%.

Tabela 3.5. Zestawienie liczby szkół i zdających z uwzględnieniem typu szkoły i jej położenia – województwo podlaskie

Typ szkoły	Lokalizacja szkoły i liczba zdających							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	
	szkoły	zdający	szkoły	zdający	szkoły	zdający	szkoły	zdający
Liceum ogólnokształcące	3	35	29	1 692	43	3 039	35	3 085
Liceum profilowane	1	31	4	118	8	198	5	91
Liceum uzupełniające	–	–	8	48	14	131	11	125
Technikum	12	440	15	731	19	1 619	16	1 342
Technikum uzupełniające	2	3	3	14	3	20	5	44
Razem	18	509	59	2 603	87	5 007	72	4 687

Tabela 3.6. Zestawienie liczby szkół i zdających z uwzględnieniem typu szkoły i jej położenia – województwo warmińsko-mazurskie

Typ szkoły	Lokalizacja szkoły i liczba zdających							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	
	szkoły	zdający	szkoły	zdający	szkoły	zdający	szkoły	zdający
Liceum ogólnokształcące	5	74	46	2 505	38	2 674	35	2 732
Liceum profilowane	3	16	7	123	8	186	5	71
Liceum uzupełniające	2	12	18	136	20	254	16	178
Technikum	10	235	28	1 025	31	1 840	21	1 348
Technikum uzupełniające	2	5	4	26	3	11	4	32
Razem	22	342	103	3 815	100	4 965	81	4 361

Na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie odpowiednio tytułu laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej, których organizację inicjował, koordynował, nadzorował lub zlecał minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, zwolniono z egzaminu maturalnego z odpowiedniego przedmiotu 121 zdających (98 maturzystów z województwa podlaskiego i 23 z województwa warmińsko-mazurskiego).

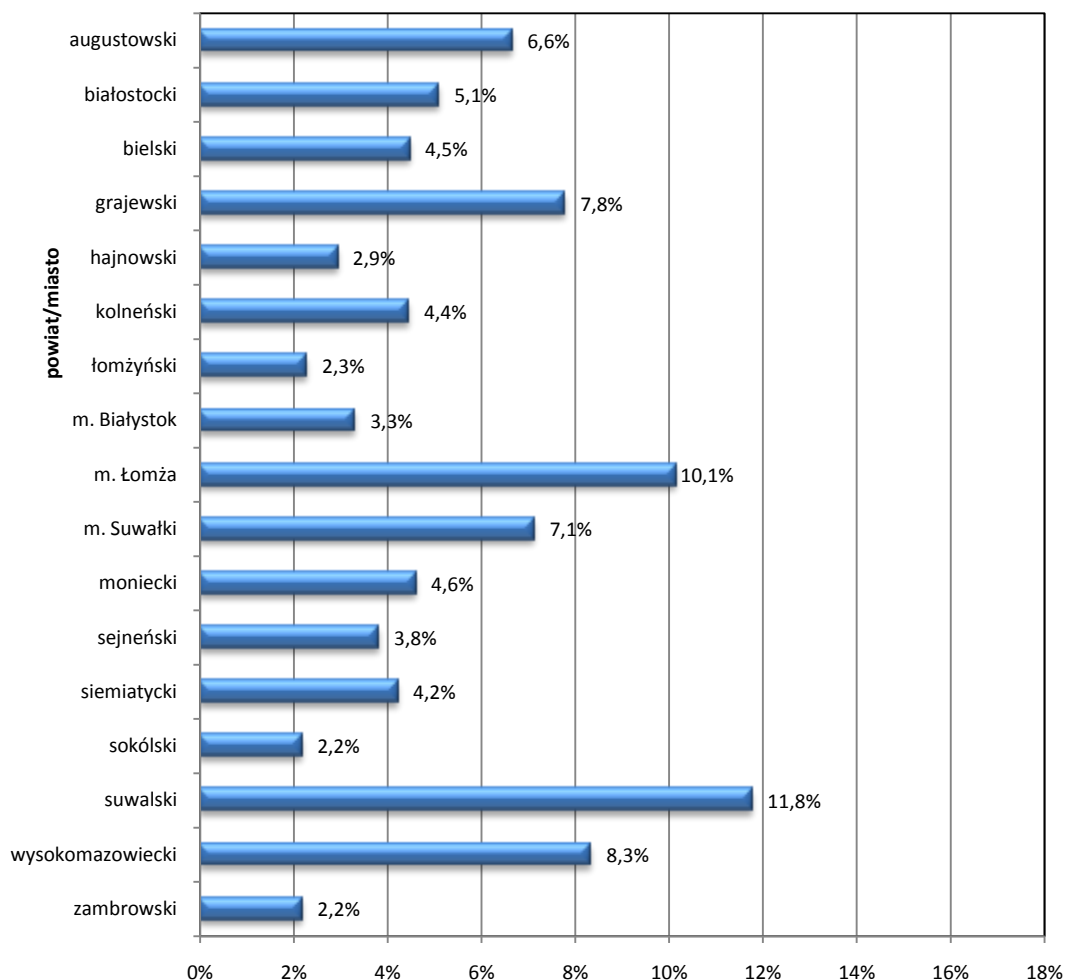
Tabela 3.7. Liczba absolwentów, którzy uzyskali zwolnienie z egzaminu maturalnego na podstawie uzyskania tytułu laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej

Nazwa olimpiady	Liczba laureatów/finalistów	
	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
Olimpiada Biologiczna	4	2
Olimpiada Chemiczna	4	1
Olimpiada Filozoficzna	4	1
Olimpiada Fizyczna	2	–
Olimpiada Geograficzna i Nautologiczna	2	–
Olimpiada Historyczna	4	4
Olimpiada Artystyczna – sekcja muzyki	–	1
Olimpiada Artystyczna – sekcja plastyki	2	–
Olimpiada Informatyczna	5	1
Olimpiada Języka Angielskiego	1	2
Olimpiada Języka Białoruskiego	27	–
Olimpiada Języka Łacińskiego	–	2
Olimpiada Literatury i Języka Polskiego	15	2
Olimpiada Języka Rosyjskiego	17	1
Olimpiada Matematyczna	2	1
Olimpiada Wiedzy o Prawach Człowieka Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym Olimpiada Wiedzy o Unii Europejskiej	9	5

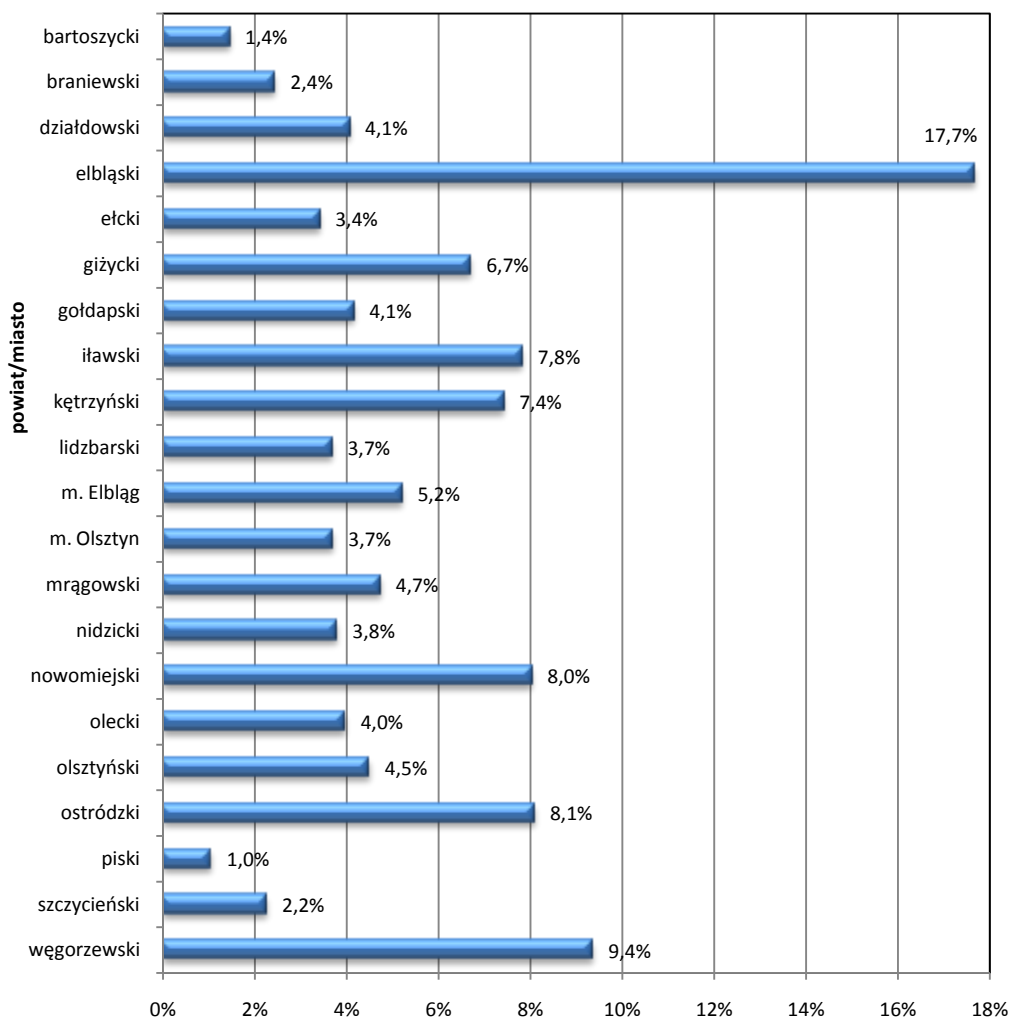
Absolwenci, którzy przedłożyli dyrektorowi szkoły opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o dysleksji, mogli przystąpić do egzaminu maturalnego w dostosowanej formie. Dostosowanie dotyczyło modyfikacji kryteriów punktowania zadań z języka polskiego oraz języka obcego nowożytnego. Skorzystało z tego 1 319 zdających (662 z województwa podlaskiego, 657 z województwa warmińsko-mazurskiego).

W obu województwach wystąpiło duże zróżnicowanie procentowego udziału zdających z dysleksją w poszczególnych powiatach. Wśród 38 powiatów województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego najwyższy odsetek osób ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wystąpił w powiecie elbląskim (17,7%), a najniższy w powiecie piskim (1,0%). Ogólny odsetek dyslektyków w województwie podlaskim wyniósł 5,2%, a w warmińsko-mazurskim 4,9%.

Wykres 3.1. Procent zdających z dysleksją rozwojową w poszczególnych powiatach – województwo podlaskie

Wykres 3.2. Procent zdających z dysleksją rozwojową w poszczególnych powiatach – województwo warmińsko-mazurskie

3.1. WYBORY EGZAMINACYJNE

3.1.1. EGZAMIN W CZĘŚCI USTNEJ

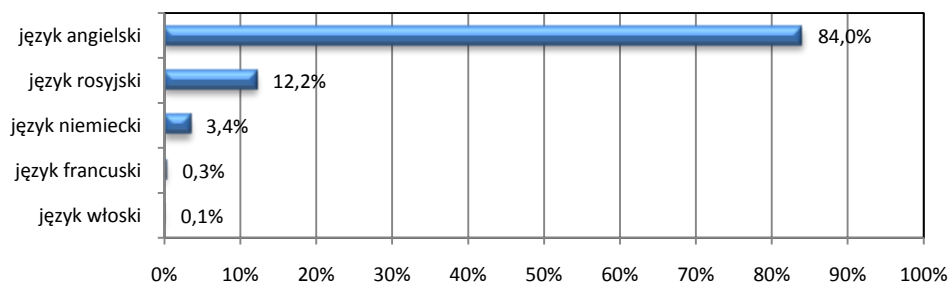
Egzaminy ustne były organizowane i oceniane w szkołach. Przedmiotowy zespół egzaminacyjny składał się z dwóch nauczycieli, z których jeden musiał być wpisany do rejestru egzaminatorów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łomży. Egzaminator pełnił funkcję przewodniczącego, drugi nauczyciel – członka. Co najmniej jedna osoba z przedmiotowego zespołu egzaminacyjnego była pracownikiem innej szkoły niż ta, w której przeprowadzany był egzamin ustny. Komisji nie tworzyli nauczyciele, którzy w ostatnim roku nauki prowadzili zajęcia ze zdającymi.

Tabela 3.8. Zdający egzamin ustny z języka polskiego i języków mniejszości narodowych

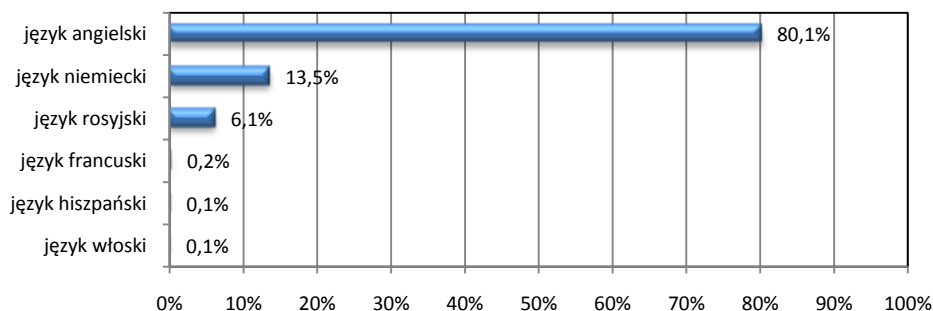
Liczba zdających ze względu na typ szkoły	Przedmiot				
	język polski		język białoruski	język litewski	język ukraiński
	województwo podlaskie	województwo warmińsko- mazurskie	województwo podlaskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko- mazurskie
Liceum ogólnokształcące	7 808	7 917	263	27	41
Liceum profilowane	430	380	–	–	–
Liceum uzupełniające	283	516	–	–	–
Technikum	4 062	4 315	–	–	–
Technikum uzupełniające	74	63	–	–	–
Razem	12 657	13 191	263	27	41

Popularność języka angielskiego wśród języków obcych nowożytnych zdawanych jako przedmioty obowiązkowe stale rośnie. W województwie podlaskim wybrało go 84%, w warmińsko-mazurskim 80,1% zdających. Pozostałe języki obce nowożytne były wybierane przez absolwentów w kolejności podanej na wykresach poniżej.

Wykres 3.3. Wybór języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot obowiązkowy – województwo podlaskie

Wykres 3.4. Wybór języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot obowiązkowy – województwo warmińsko-mazurskie

3.1.2. EGZAMIN W CZĘŚCI PISEMNEJ

3.1.2.1. PRZEDMIOTY OBOWIĄZKOWE

Tegoroczni maturzyści obowiązkowo zdawali egzamin maturalny z: języka polskiego – ustny i pisemny, wybranego języka obcego nowożytnego – ustny i pisemny oraz pisemny egzamin z matematyki. Absolwenci szkół lub oddziałów z nauczaniem języka mniejszości narodowej obowiązkowo zdawali również egzamin z języka danej mniejszości.

Tabela 3.9. Liczba zdających pisemny egzamin maturalny z przedmiotów obowiązkowych – województwo podlaskie

Przedmiot	Liczba zdających					
	LO	LP	LU	T	TU	Razem
Język polski	7 839	436	299	4 122	81	12 777
Język białoruski	263	–	–	–	–	263
Język litewski	27	–	–	–	–	27
Matematyka	7 849	436	300	4 122	81	12 788
Język angielski	6 861	323	154	3 298	62	10 698
Język francuski	32	1	2	3	–	38
Język hiszpański	4	–	–	–	–	4
Język niemiecki	229	23	3	180	4	439
Język rosyjski	686	90	130	633	12	1 551
Język włoski	5	–	3	–	–	8

Tabela 3.10. Liczba zdających pisemny egzamin maturalny z przedmiotów obowiązkowych – województwo warmińsko-mazurskie

Przedmiot	Liczba zdających					
	LO	LP	LU	T	TU	Razem
Język polski	7 970	396	571	4 432	73	13 442
Język ukraiński	41	–	–	–	–	41
Matematyka	7 975	395	573	4 430	74	13 447
Język angielski	6 709	264	300	3 417	39	10 729
Język francuski	18	1	1	1	–	21
Język hiszpański	7	1	–	–	–	8
Język niemiecki	910	66	59	762	16	1 813
Język rosyjski	308	63	192	231	16	810
Język włoski	9	–	4	–	–	13

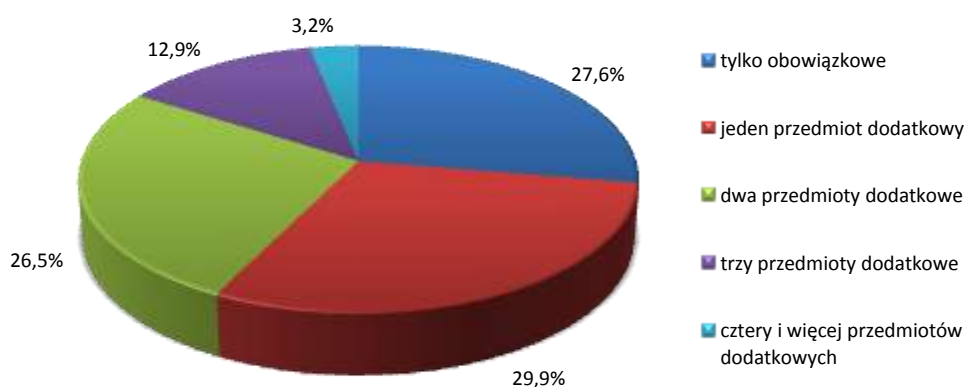
3.1.2.2. PRZEDMIOTY DODATKOWE

Oprócz przedmiotów obowiązkowych absolwenci mieli prawo przystąpić do egzaminu maturalnego z nie więcej niż sześciu przedmiotów dodatkowych. Maturzyści mogli wybierać spośród następujących przedmiotów: biologia, chemia, filozofia, fizyka i astronomia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, informatyka, język łaciński i kultura antyczna, język mniejszości narodowej, język obcy nowożytny, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu.

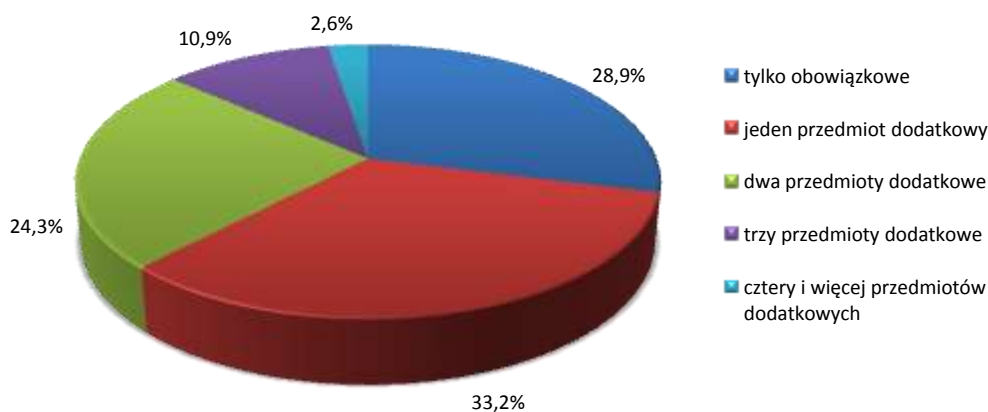
Egzaminy z przedmiotów obowiązkowych wybranych jako przedmioty dodatkowe można było zdawać wyłącznie na poziomie rozszerzonym, pozostałe zaś na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Na terenie działania OKE w Łomży do sześciu dodatkowych przedmiotów przystąpiło 5 zdających, do pięciu – 62 maturzystów, do czterech – 698 osób, do trzech – 3 120, do dwóch – 6 666, do jednego przedmiotu – 8 303 osoby. Ani jednego dodatkowego przedmiotu nie wybrało 7 424 zdających. W porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszył się odsetek absolwentów zdających maturę tylko z przedmiotów obowiązkowych.

Wykres 3.5. Wybór przedmiotów dodatkowych – województwo podlaskie

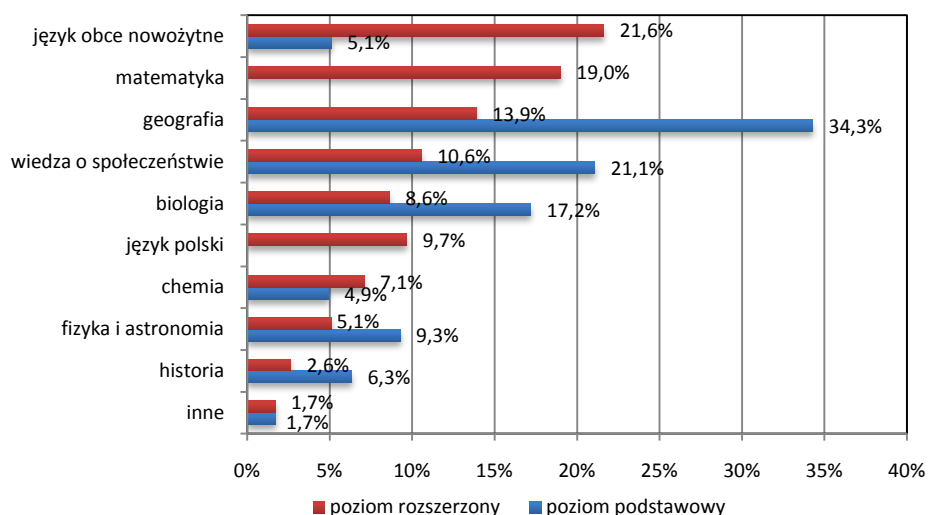

Wykres 3.6. Wybór przedmiotów dodatkowych – województwo warmińsko-mazurskie

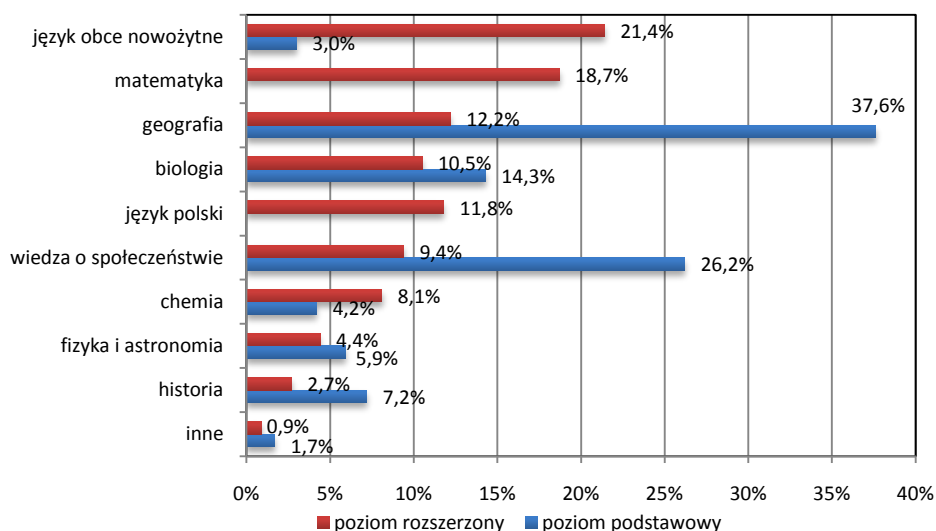

W obu województwach najczęściej wybieranym przedmiotem dodatkowym była geografia. Dużą popularnością nadal cieszyły się wiedza o społeczeństwie i biologia. Jedynie chemia, jako przedmiot do wyboru, zdawana była częściej na poziomie rozszerzonym niż podstawowym. Przedmiotami najrzadziej zdawanymi przez tegorocznych maturzystów były: wiedza o tańcu (1 osoba), historia muzyki (10 osób), język łaciński i kultura antyczna (15 osób), filozofia (16 osób), historia sztuki (175 osób) oraz informatyka (283 osób). Na wykresach 3.7. i 3.8. zebrano je w jedną kategorię i nadano miano *inne*.

Wykres 3.7. Częstość wyboru poszczególnych przedmiotów dodatkowych – województwo podlaskie

Wykres 3.8. Częstość wyboru poszczególnych przedmiotów dodatkowych – województwo warmińsko-mazurskie

4. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO UZYSKANE PRZEZ MATURZYSTÓW W TERMINIE GŁÓWNYM

4.1. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO

Zdawalność egzaminu maturalnego została obliczona dla absolwentów zdających maturę po raz pierwszy, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych w terminie głównym i rozwiązywali arkusze standardowe.

Świadectwo dojrzałości otrzymało 77% zdających z województwa podlaskiego i 73% zdających z województwa warmińsko-mazurskiego. W kraju zdawalność wyniosła 76%.

Maturzyści, którzy nie zdali egzaminu wyłącznie z jednego przedmiotu w części ustnej albo w części pisemnej, a przystąpili do egzaminu ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych, mieli możliwość poprawienia niezdanego egzaminu maturalnego w drugiej połowie sierpnia 2011 roku. Na terenie działania OKE w Łomży wszystkich uprawnionych do egzaminu w terminie poprawkowym było 4 595 maturzystów (2 157 w województwie podlaskim i 2 438 w województwie warmińsko-mazurskim).

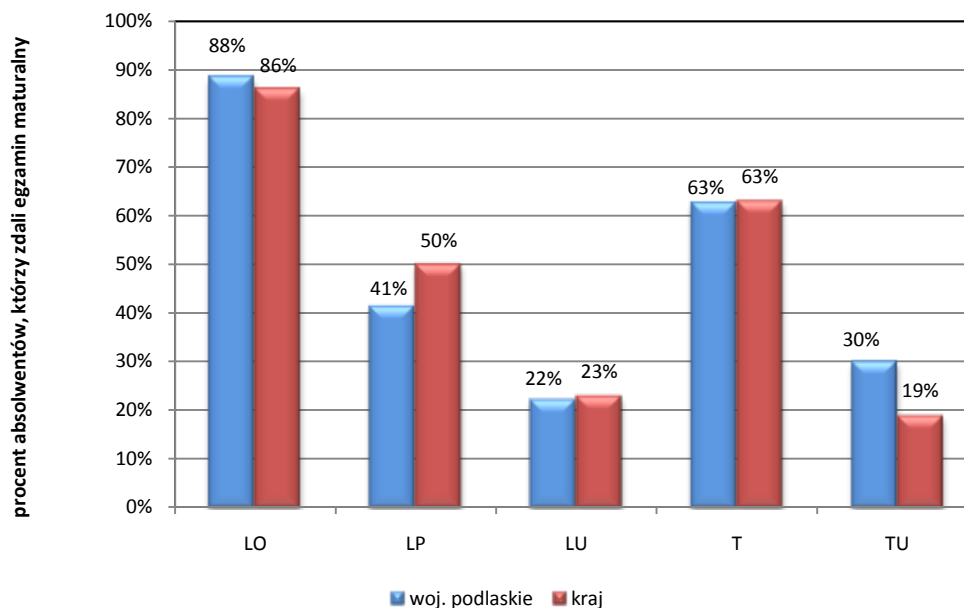
Tabela 4.1. Zdawalność egzaminu maturalnego

	Liczba absolwentów, którzy		Zdawalność
	przystąpili przynajmniej do jednego z egzaminów obowiązkowych	przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych	
Województwo podlaskie	12 806	12 613	77%
Województwo warmińsko-mazurskie	13 483	13 099	73%

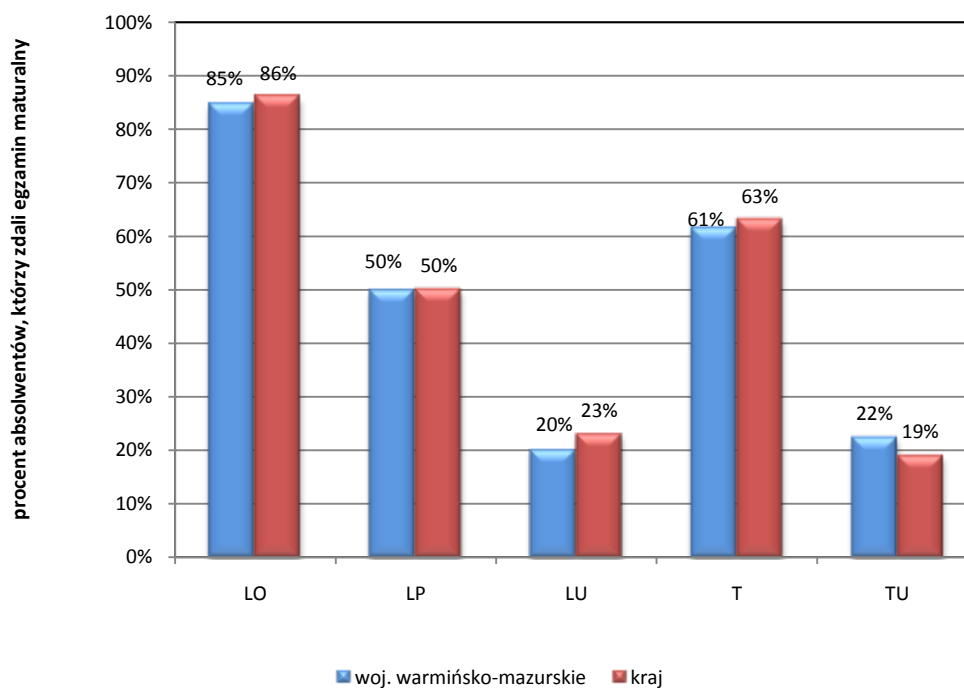
Do wszystkich egzaminów obowiązkowych przystąpiło także 33 absolwentów piszących arkusze dostosowane: dla zdających słabo widzących (16 osób), niewidomych (3 osoby) oraz dla zdających słabo słyszących i niesłyszących (14 osób). Świadectwo dojrzałości otrzymało 88% maturzystów słabo widzących, 67% niewidomych oraz 36% słabo słyszących i niesłyszących.

Na terenie OKE w Łomży absolwenci zdawali egzamin maturalny w 542 szkołach. W 19 z nich egzamin maturalny zdało 100% absolwentów. Liczba przystępujących do egzaminów w tych szkołach była różna – od 1 do 191 zdających. Placówki ze stuprocentową zdawalnością najczęściej zlokalizowane były w dużych ośrodkach miejskich (Białystok, Elbląg i Olsztyn), ale nie brakowało ich też w mniejszych miastach (Bartoszyce, Choroszcz, Działdowo, Łomża, Kętrzyn, Michałowo, Mrągowo, Ostróda, Szczytno, Zambrów). Jedna z takich szkół znajdowała się na wsi (Wydminy).

Wykres 4.1. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych typach szkół – województwo podlaskie

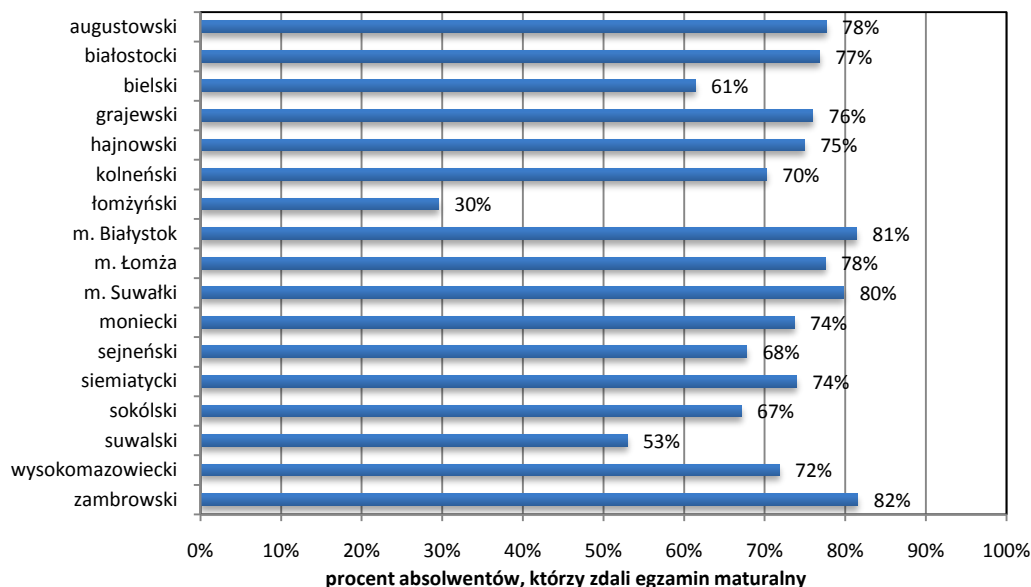

Wykres 4.2. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych typach szkół – województwo warmińsko-mazurskie

Największy procentowy udział zdających, którzy otrzymali świadectwa dojrzałości, osiągnięto w powiecie zambrowskim (82%). W Białymstoku, w którym uczył się prawie co trzeci maturzysta z województwa podlaskiego, świadectwa otrzymało 81% absolwentów, a w Suwałkach 80%.

Wykres 4.3. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych powiatach – województwo podlaskie

W województwie warmińsko-mazurskim największy procentowy udział zdających, którzy otrzymali świadectwa dojrzałości, osiągnięto w powiatach: węgorzewskim (87%) i elbląskim (80%) oraz w Elblągu (80%).

Wykres 4.4. Zdawalność egzaminu maturalnego w poszczególnych powiatach – województwo warmińsko-mazurskie

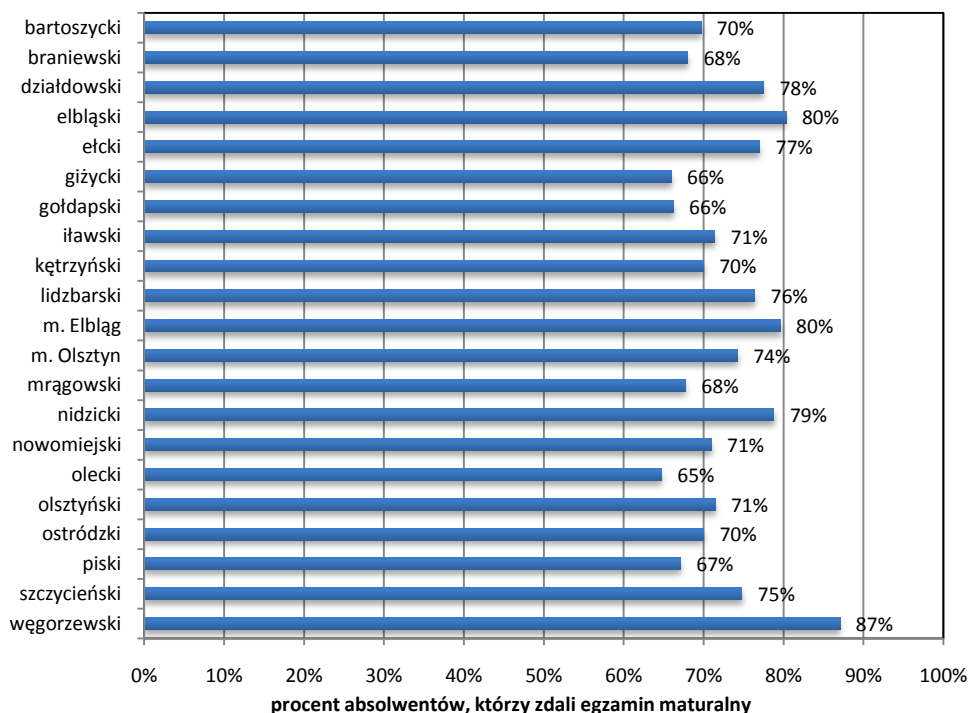

Tabela 4.2. Zdawalność egzaminów obowiązkowych w części ustnej

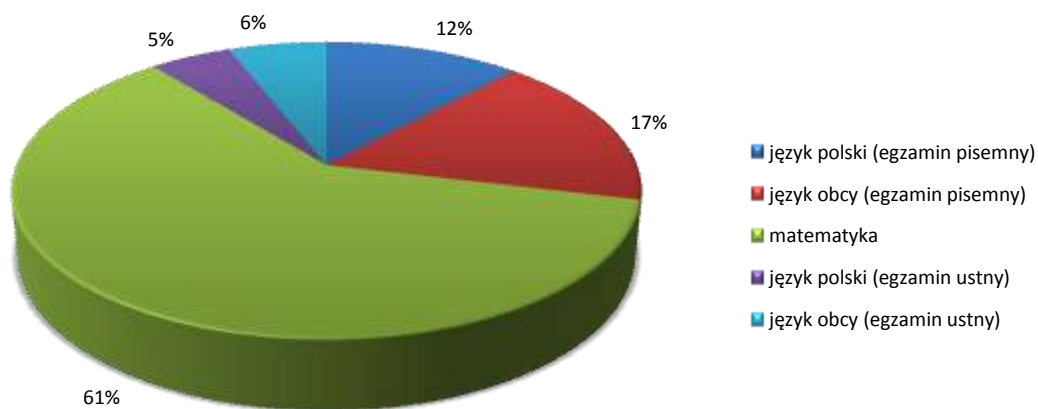
Przedmiot	Przystąpiło		Zdało		Zdawalność %	
	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
Język polski	12 657	13 191	12 594	12 956	99,5	98,2
Języki mniejszości narodowych	290	41	290	41	100,0	100,0
Język obcy nowożytny	12 672	13 263	12 526	12 789	98,8	96,4

Tabela 4.3. Zdawalność egzaminów obowiązkowych z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

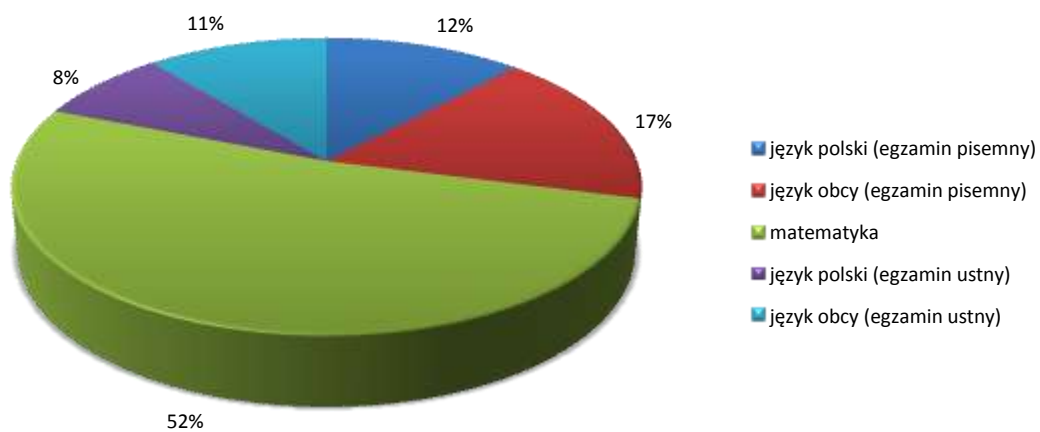
Przedmiot	Województwo podlaskie		Województwo warmińsko-mazurskie	
	przystąpiło	zdało w %	przystąpiło	zdało w %
Język polski	12 777	96	13 442	95
Język białoruski	263	99	–	–
Język litewski	27	100	–	–
Język ukraiński	–	–	41	100
Matematyka	12 788	79	13 447	77
Język angielski	10 698	95	10 729	94
Język niemiecki	439	85	1 813	91
Język rosyjski	1 551	98	810	97
Język francuski	38	100	21	90
Język hiszpański	4	100	8	100
Język włoski	8	100	13	92

Najniższą zdawalność wśród przedmiotów obowiązkowych uzyskała matematyka. Jest to przedmiot, który po raz drugi w tym roku (od ponad ćwierćwiecza nieobecny na maturze obowiązkowej) był zdawany przez całą populację tegorocznych maturzystów. Zwraca uwagę zróżnicowanie odsetka sukcesów z matematyki w poszczególnych typach szkół. Matematykę zdało najwięcej absolwentów liceów ogólnokształcących i techników. Najniższą zdawalność z tego przedmiotu uzyskali maturzyści liceów uzupełniających i techników uzupełniających.

Wykres 4.5. Udział procentowy niezdanych egzaminów z przedmiotów obowiązkowych
– województwo podlaskie

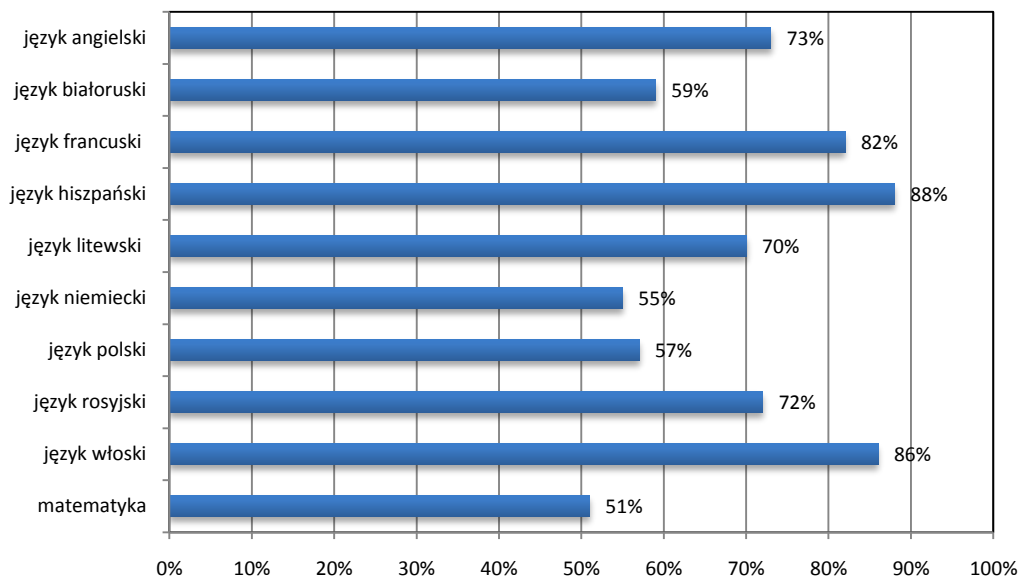
Wykres 4.6. Udział procentowy niezdanych egzaminów z przedmiotów obowiązkowych
– województwo warmińsko-mazurskie

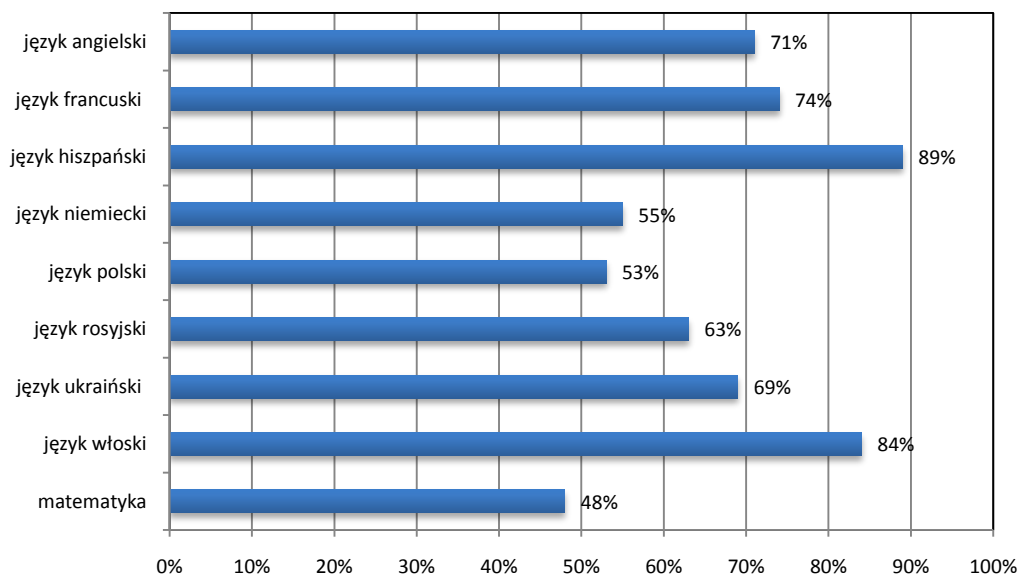
4.2. ŚREDNIE WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO Z PRZEDMIOTÓW OBOWIĄZKOWYCH I DODATKOWYCH

Wykresy 4.5.-4.8. prezentują średnie wyniki egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych i dodatkowych. Ze względu na to, iż średnie wyniki (tzn. wyniki surowe) mogą podlegać corocznym wahaniom związanym z łatwością testu lub liczbą piszących, nie należy ich bezpośrednio porównywać. Należy również pamiętać, że niektóre przedmioty były zdawane przez kilka osób lub nawet pojedynczych absolwentów.

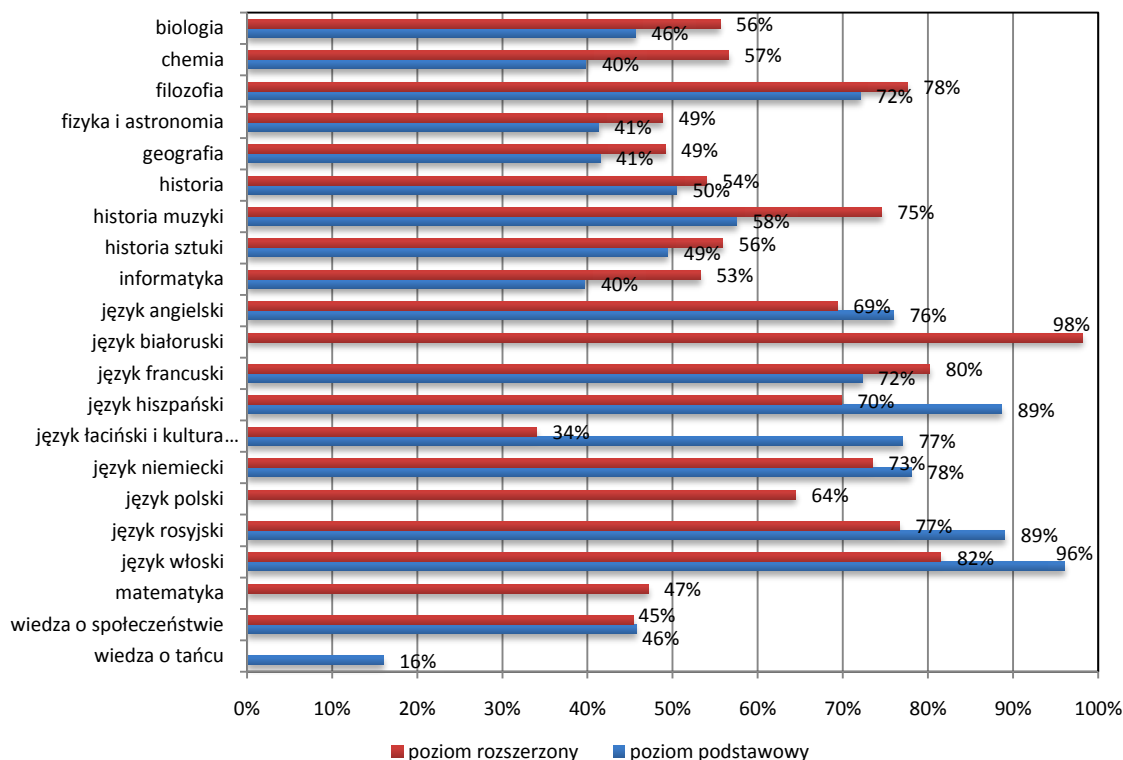
Wykres 4.7. Średni wynik (%) zdających egzamin pisemny z przedmiotów obowiązkowych – województwo podlaskie

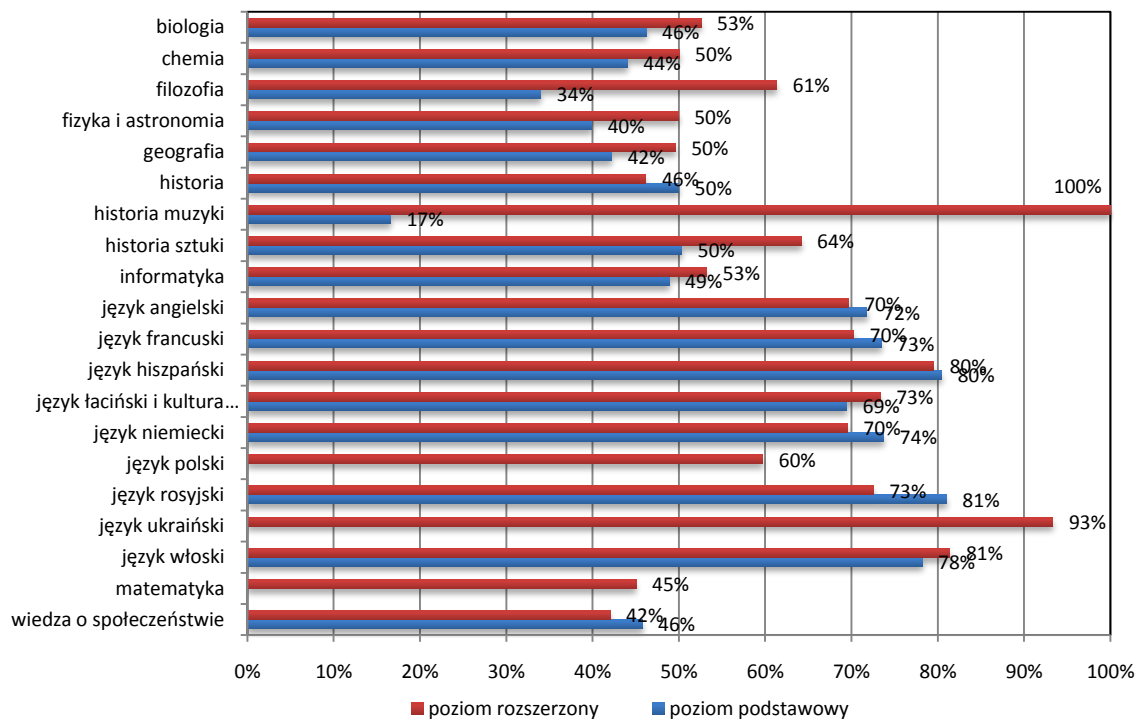
Wykres 4.8. Średni wynik (%) zdających egzamin pisemny z przedmiotów obowiązkowych – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 4.9. Średnie wyniki (%) zdających z przedmiotów dodatkowych z uwzględnieniem poziomu egzaminu – województwo podlaskie

Wykres 4.10. Średnie wyniki (%) zdających z przedmiotów dodatkowych z uwzględnieniem poziomu egzaminu – województwo warmińsko-mazurskie

5. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO Z PRZEDMIOTÓW OBOWIĄZKOWYCH W TERMINIE GŁÓWNYM

5.1. JĘZYK POLSKI (ARKUSZ MPO-P1_1P-112)

OPIS ARKUSZA

Część I arkusza

Charakterystyka tekstu: tekst *Rozmowa, czyli jak mówić i słuchać*, który w czasie egzaminu maturalnego z języka polskiego posłużył do badania umiejętności czytania tekstu nieliterackiego, był fragmentem wypowiedzi Katarzyny Growiec *Życ dobrze z ludźmi*, zamieszczonej w 3. tomie *Poradnika Psychologicznego Polityki* z 2009 r. Tekst ten dotyczył kwestii związanych z efektywną komunikacją i jej funkcji w kształtowaniu relacji zachodzących między ludźmi.

Autorka tekstu, mówiąc o tym, jak ważna jest efektywna komunikacja w życiu człowieka, jednocześnie polemizuje z powszechnym przekonaniem, że „komunikowanie się to nic trudnego” i że nie wymaga jakichś szczególnych umiejętności czy też postaw. W jej przekonaniu konsekwencją tego obiegowego sądu na temat komunikowania się jest m.in. to, że „rozmawiamy, ale nie komunikujemy się zbyt dobrze”. Jak przekonuje w swoim tekście Katarzyna Growiec, nieuświadomienie przez wielu ludzi tego, że rozmawianie wymaga opanowania wielu sprawności, brak właściwych zachowań w czasie rozmowy, niedążenie przez rozmówców do efektywnego komunikowania się sprawiają, że rozmowa traci często swój walor poznawczy, że nie przynosi takich efektów, jakie przynosić powinna. Jej zdaniem istotnymi barierami komunikacyjnymi prowadzącymi do zakłóceń w komunikacji są także takie czynniki jak: postrzeganie rozmowy jako pola rywalizacji, walki, dążenia do zdominowania jednej osoby przez drugą, jako sytuacji, w której jedna osoba jest poddawana ocenie przez drugą osobę, „niesłuchanie” tego, co wypowiada, co wyraża rozmówca.

Autorka tekstu, wskazując na złożoność pojęcia „komunikacja”, mówiąc o tym, że należy myśleć o niej nie tylko w jej aspekcie werbalnym, ale i pozawerbalnym, w dalszej części swojej wypowiedzi zastanawia się nad tym, co człowiek powinien zrobić, aby rozmowa była efektywna, aby była wartościowym dialogiem, synergia, a więc rodziła efekt synergiczny wyrażający się w tworzeniu w czasie rozmowy nowych wartości, innych niż tylko te, które wyrażane są przez rozmówców. W przekonaniu Katarzyny Growiec, rozmawiając, należy widzieć w rozmówcy partnera, trzeba koncentrować się na jego wypowiedziach, odnosić się do nich, angażować się emocjonalnie w rozmowę.

Kończąc swoje rozważania, autorka zauważa, że trudności w komunikacji międzyludzkiej mogą wynikać z postawy osób, którym nie zależy na porozumieniu się z innymi, a także z trudności związanych ze zmianą ludzkich postaw. Autorka wierzy, że trudności związane z brakiem umiejętności rozmawiania mogą zostać przezwyciężone.

Tekst Katarzyny Growiec był na ogół uporządkowany i spójny. Charakteryzował go komunikatywny język, który był dostosowany do celu wypowiedzi i potrzeb odbiorcy.

Charakterystyka zadań do tekstu: umiejętności czytania tekstu nieliterackiego *Rozmowa, czyli jak mówić i słuchać* sprawdzano 13 zadaniami. Zadania badały umiejętność rozumienia tekstu na poziomie znaczeń (6 zadań, za ich rozwiązanie zdający mógł uzyskać 9 punktów), struktury (4 zadania, za ich rozwiązanie zdający mógł uzyskać 6 punktów) i komunikacji (3 zadania, za ich rozwiązanie zdający mógł uzyskać 5 punktów). Zadania miały zróżnicowaną formę i zróżnicowany stopień trudności. Wymagały od zdających wyszukiwania, odtwarzania i przetwarzania informacji.

Część II arkusza

Zawierała dwa zadania otwarte rozszerzonej odpowiedzi (tematy wypracowań). Badała umiejętność pisania własnego tekstu w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu. Zdający wybierał i realizował jedno zadanie.

Temat 1.

Charakterystyka tematu *Analizując wiersze „Gdy tu mój trup...” Adama Mickiewicza oraz „Światło w ciemnościach” Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, porównaj ukazane w nich obrazy świata marzeń i rzeczywistości. Wykorzystaj właściwe konteksty.*

Określenie problemu: istota świata marzeń i świata rzeczywistego (cechy świata marzeń i cechy świata rzeczywistego) ukazanego w utworach poetyckich; charakter związku zachodzącego pomiędzy autorem utworu, podmiotem mówiącym w utworze a bohaterem utworu; funkcje kontrastu w utworze literackim (kontrastujące zestawienie świata marzeń i świata rzeczywistego w utworze literackim ukazuje złożoność sytuacji i dramatyzm człowieka); znaczenie wspomnień, marzeń i wyobraźni w życiu człowieka; wartość ojczyzny, patriotyzmu.

Opis czynności: analizowanie, porównywanie (analiza porównawcza tekstów poetyckich w zakresie cech świata przedstawionego; analiza tekstów poetyckich na poziomie idei), formułowanie wniosków.

Materiał rzeczowy: wiersz Adama Mickiewicza *Gdy tu mój trup...*, wiersz Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej *Światło w ciemnościach*, kontekst biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy.

Temat 2.

Charakterystyka tematu *Analizując podane fragmenty powieści Zofii Nałkowskiej „Granica”, przedstaw obraz Justyny i jej związku z Zenonem w oczach różnych bohaterów powieści. W kontekście całej powieści wyjaśnij, jakie konsekwencje wynikają z zestawienia odmiennych spojrzeń na bohaterów i relacje między nimi.*

Określenie problemu: sposób przedstawienia bohaterów literackich i sposób przedstawienia wydarzeń w powieści (oczywiście innych bohaterów; zaprezentowanie różnych punktów widzenia); konsekwencje przyjęcia w tekście literackim określonego sposobu organizacji świata przedstawionego i określonej organizacji tekstu literackiego (różne punkty widzenia) dla wymowy powieści i jej odbioru czytelniczego.

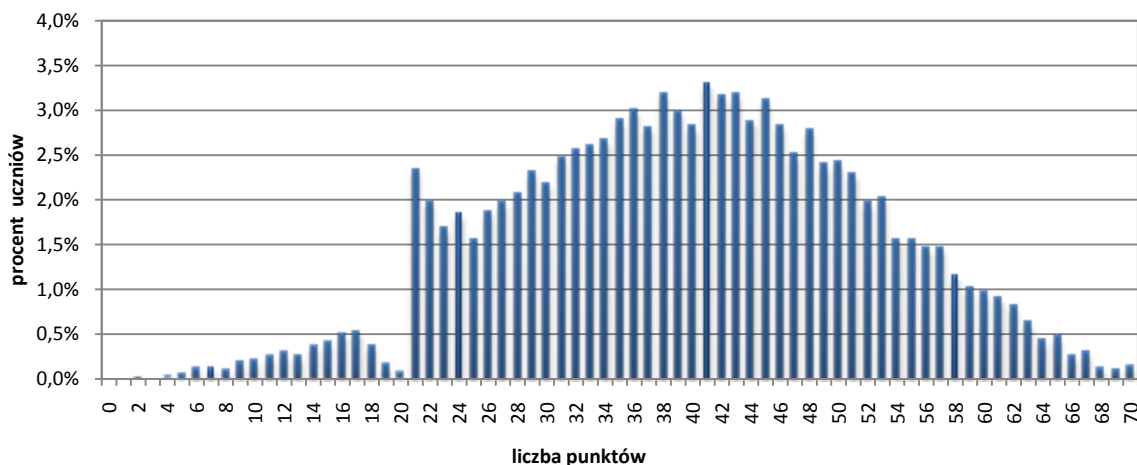
Opis czynności: analizowanie tekstu literackiego; wyjaśnianie (porównywanie), formułowanie wniosków.

Materiał rzeczowy: cztery fragmenty powieści Zofii Nałkowskiej *Granica* (zamieszczone w arkuszu w porządku chronologicznym, ilustrują przebieg romansu Zenona i Justyny); kontekst całej powieści.

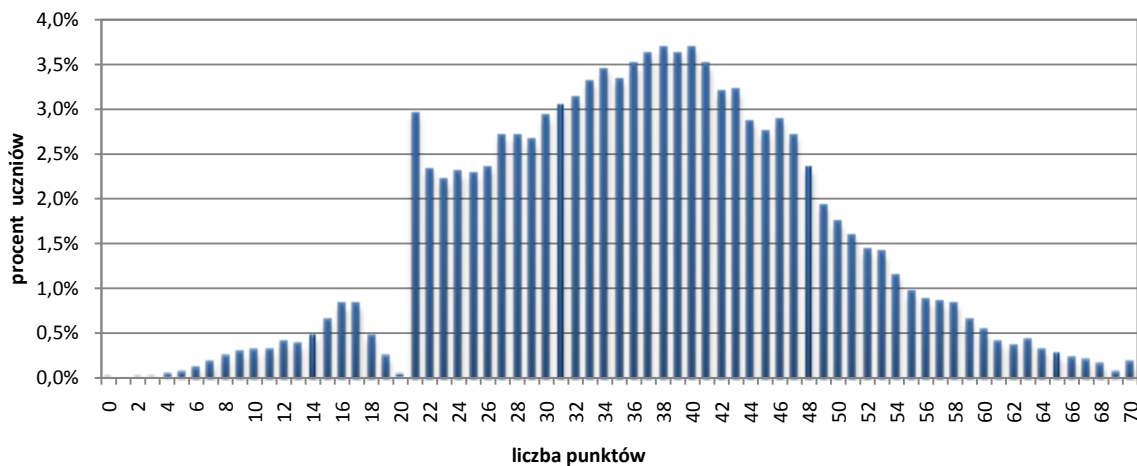
Tabela 5.1. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	pkt	%	pkt	%
Liczebność	12 777		13 442	
Wynik średni	39,6	56,6	37,0	52,8
Wynik najniższy	2	2,9	0	0,0
Wynik najwyższy	70	100,0	70	100,0
Mediana	40,0	57,1	37,0	52,9
Modalna	41	58,6	40	57,1
Odchylenie standardowe	12,14	17,3	11,59	16,6

Wykres 5.1. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego – województwo podlaskie

Wykres 5.2. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.3. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

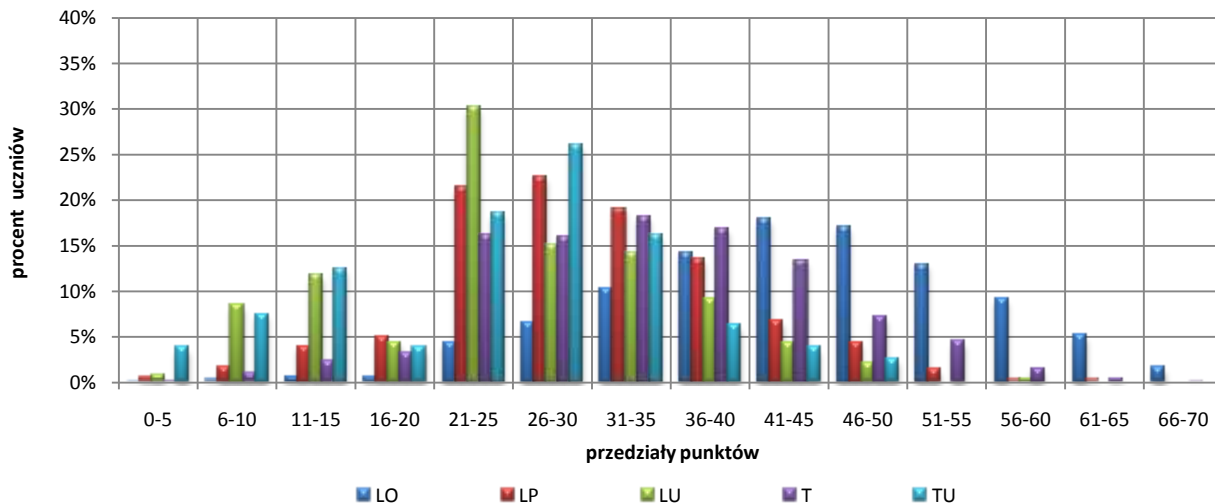

Tabela 5.2. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

Rodzaj wskaźnika	Typ szkoły									
	LO		LP		LU		T		TU	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	7 839		436		299		4 122		81	
Wynik średni	43,9	62,7	30,0	42,9	25,0	35,7	33,9	48,5	24,5	35,0
Wynik najniższy	2	2,9	4	5,7	2	2,9	5	7,1	4	5,7
Wynik najwyższy	70	100,0	61	87,1	56	80,0	67	95,7	49	70,0
Mediana	44	62,9	29	41,4	24	34,3	34	48,6	26	37,1
Odchylenie standardowe	11,11	15,9	9,40	13,4	10,09	14,4	10,31	14,7	10,17	14,5

Wykres 5.4. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

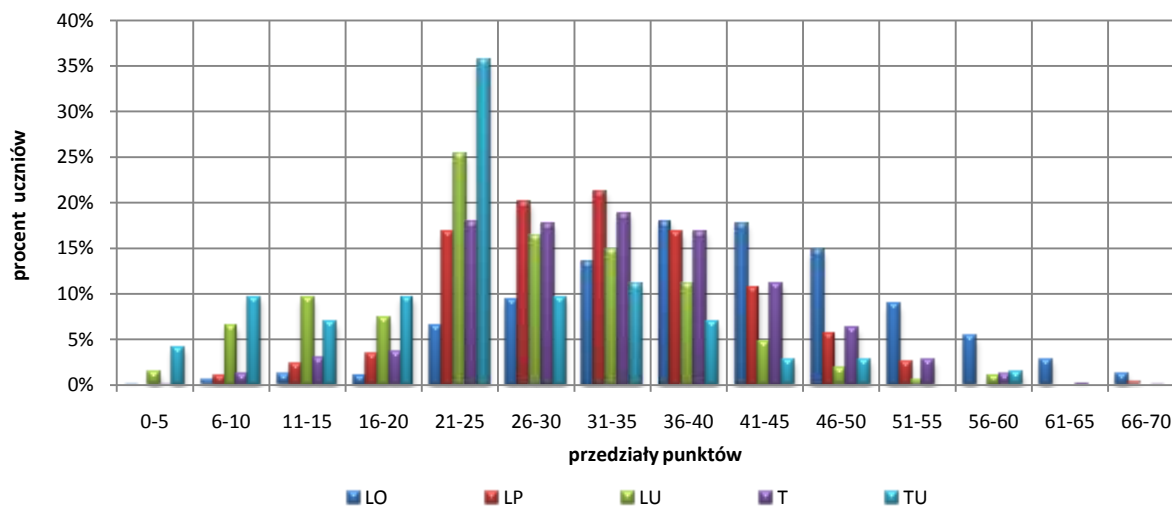

Tabela 5.3. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

Rodzaj wskaźnika	Typ szkoły									
	LO		LP		LU		T		TU	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	7 970		396		571		4 432		73	
Wynik średni	40,5	57,9	32,3	46,1	26,2	37,4	32,6	46,6	23,7	33,8
Wynik najniższy	0	0,0	7	10,0	4	5,7	3	4,3	4	5,7
Wynik najwyższy	70	100,0	69	98,6	59	84,3	68	97,1	60	85,7
Mediana	41	58,6	32	45,7	26	37,1	32	45,7	23	32,9
Odchylenie standardowe	11,11	15,9	9,27	13,2	10,61	15,2	9,96	14,2	10,86	15,5

Wykres 5.5. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

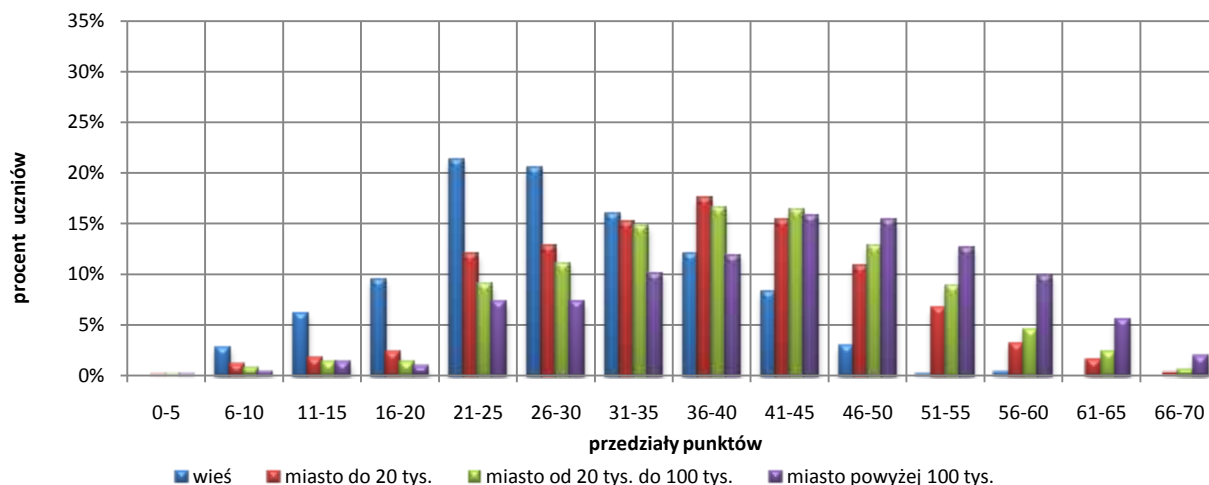

Tabela 5.4. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Rodzaj wskaźnika	Lokalizacja							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto pow. 100 tys. mieszkańców	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	507		2 594		4 995		4 681	
Wynik średni	28,3	40,5	36,9	52,6	39,0	55,7	43,1	61,6
Wynik najniższy	7	10,0	5	7,1	2	2,9	2	2,9
Wynik najwyższy	57	81,4	70	100,0	70	100,0	70	100,0
Mediana	28	40,0	37	52,9	39	55,7	44	62,9
Odchylenie standardowe	9,51	13,6	11,21	16,0	11,38	16,3	12,42	17,7

Wykres 5.6. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

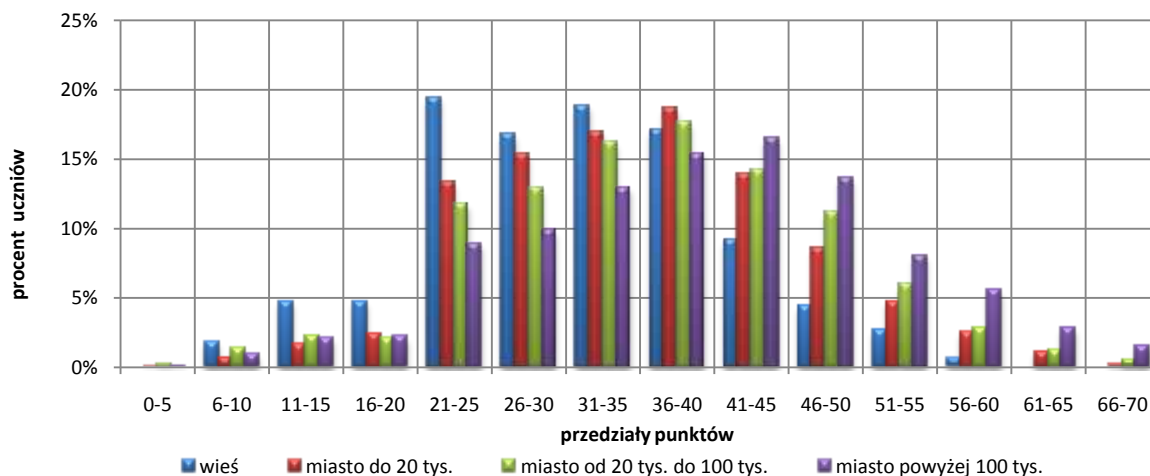
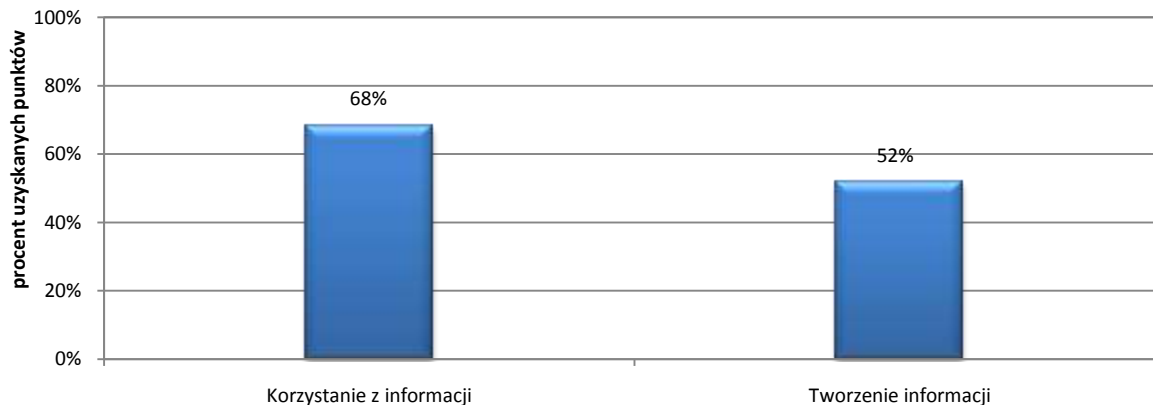

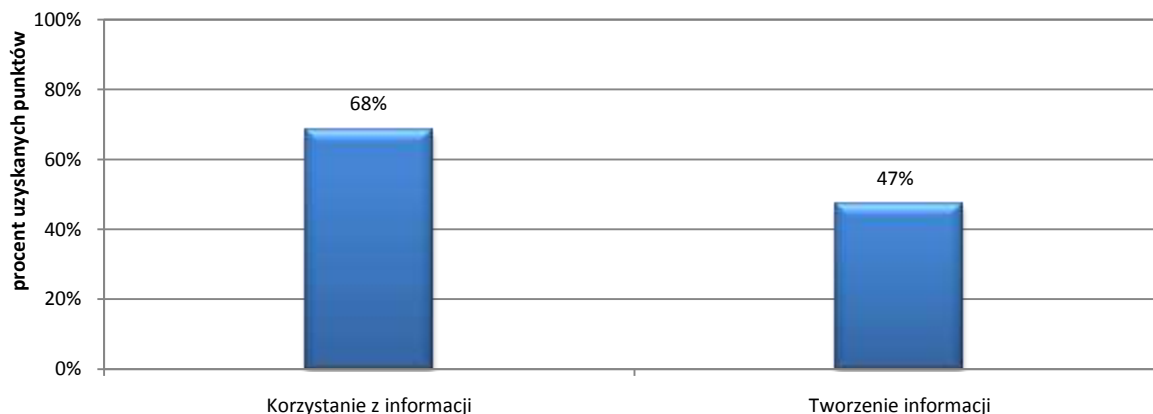
Tabela 5.5. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka polskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Rodzaj wskaźnika	Lokalizacja							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto pow. 100 tys. mieszkańców	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	340		3 804		4 954		4 344	
Wynik średni	31,1	44,5	35,5	50,7	36,4	52,0	39,3	56,2
Wynik najniższy	6	8,6	3	4,3	4	5,7	0	0,0
Wynik najwyższy	58	82,9	69	98,6	70	100,0	70	100,0
Mediana	31	44,3	35	50,0	37	52,9	40	57,1
Odchylenie standardowe	10,02	14,3	10,58	15,1	11,41	16,3	12,27	17,5

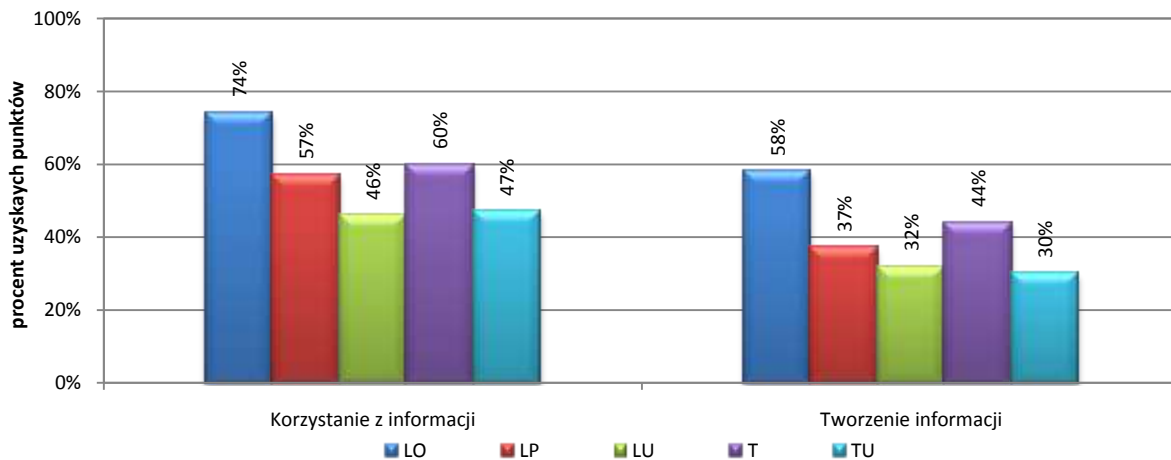
Wykres 5.7. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka polskiego – województwo podlaskie

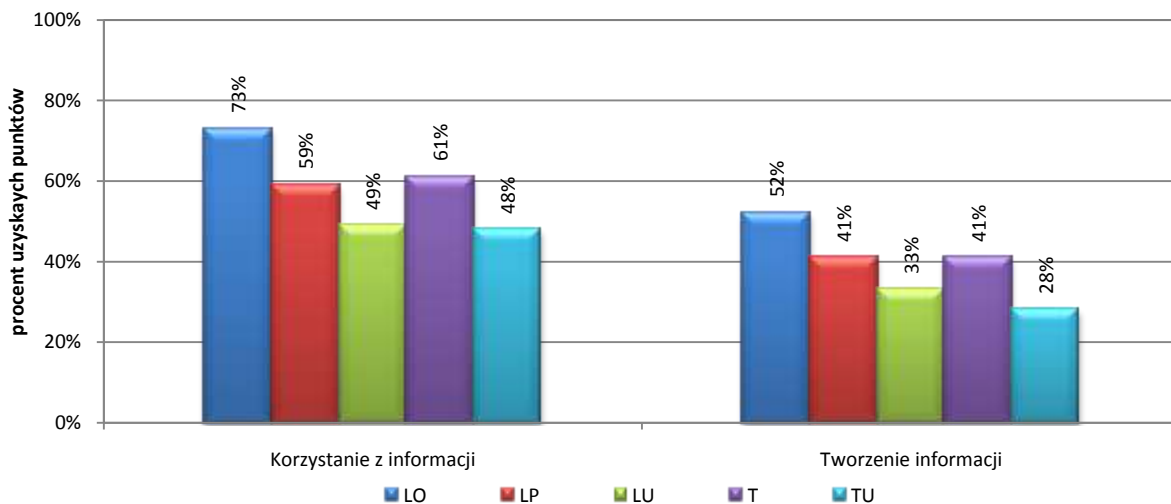
Wykres 5.8. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka polskiego – województwo warmińsko-mazurskie

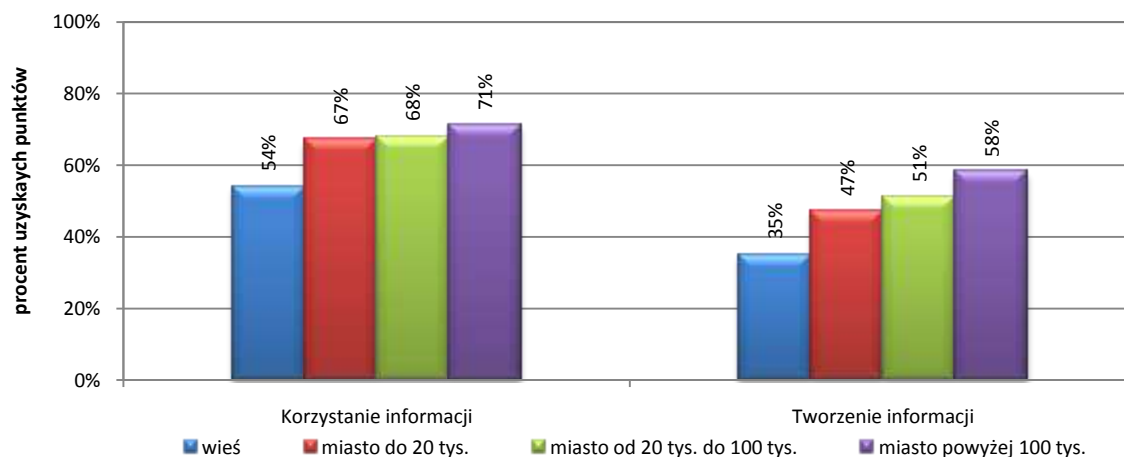
Wykres 5.9. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka polskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

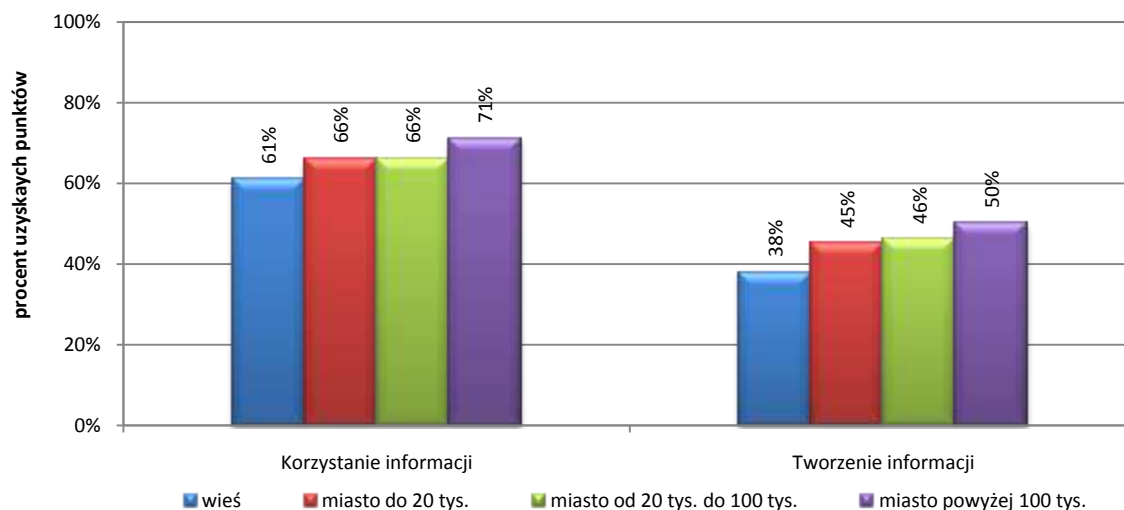
Wykres 5.10. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka polskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.11. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka polskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Wykres 5.12. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka polskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.13. Poziom wykonania zadań z języka polskiego (część I – rozumienie czytanego tekstu) – województwo podlaskie

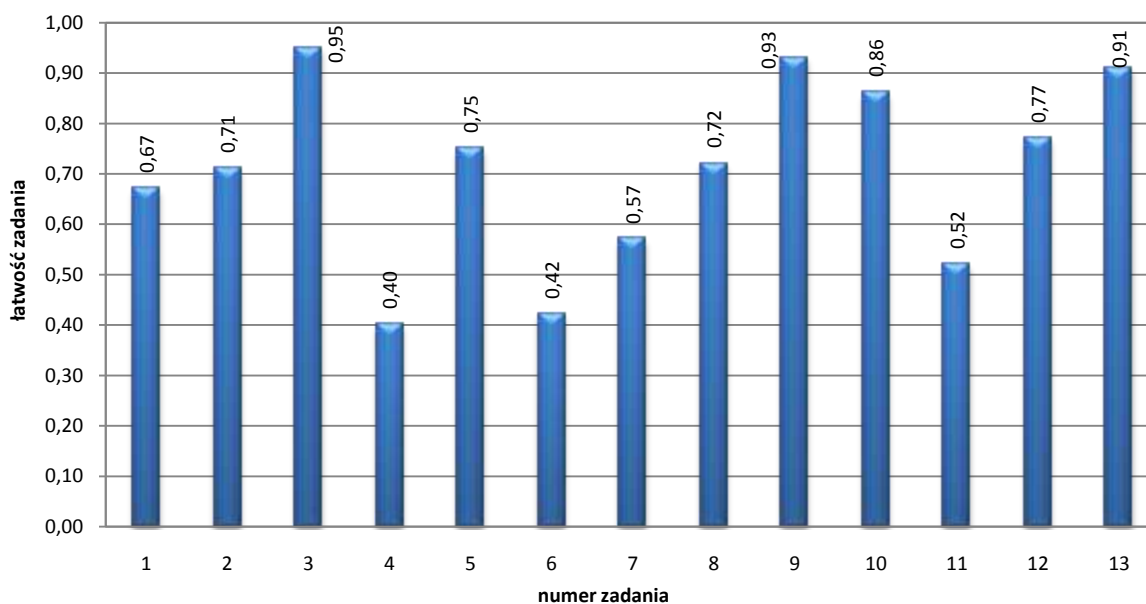
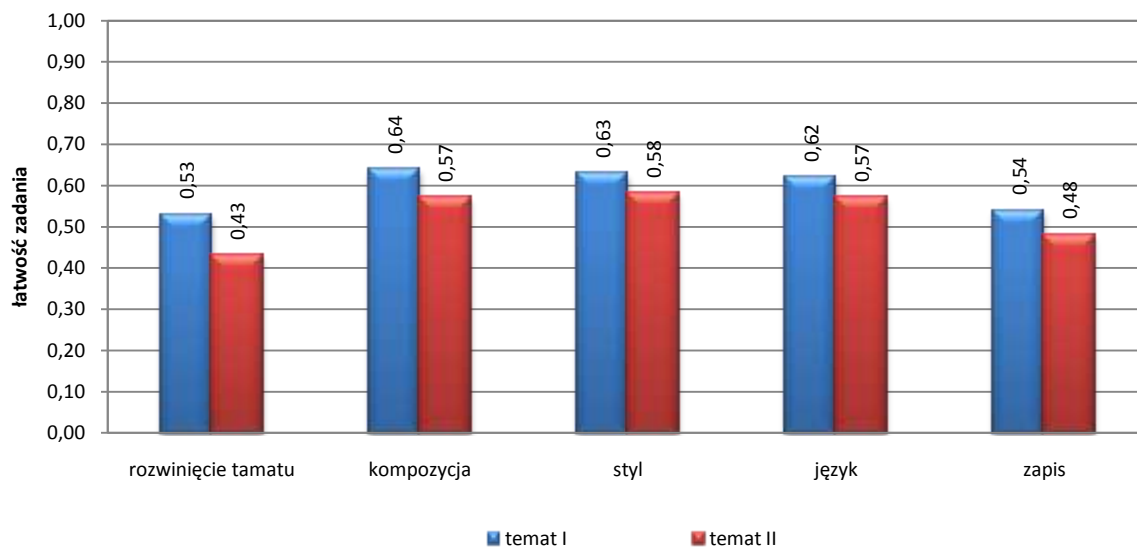

Tabela 5.6. Poziom wykonania zadań z języka polskiego (część I – rozumienie czytanego tekstu) – województwo podlaskie

Wskaźnik łatwości	0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Interpretacja zadania	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Numer zadania	–	4, 6	1, 7, 11	2, 5, 8, 10, 12	3, 9, 13
Liczba zadań	–	2	3	5	3
Liczba punktów	–	4	5	6	5

Wykres 5.14. Poziom wykonania zadań z języka polskiego (część II – wypracowanie) – województwo podlaskie

Wykres 5.15. Poziom wykonania zadań z języka polskiego (część I – rozumienie czytanego tekstu) – województwo warmińsko-mazurskie

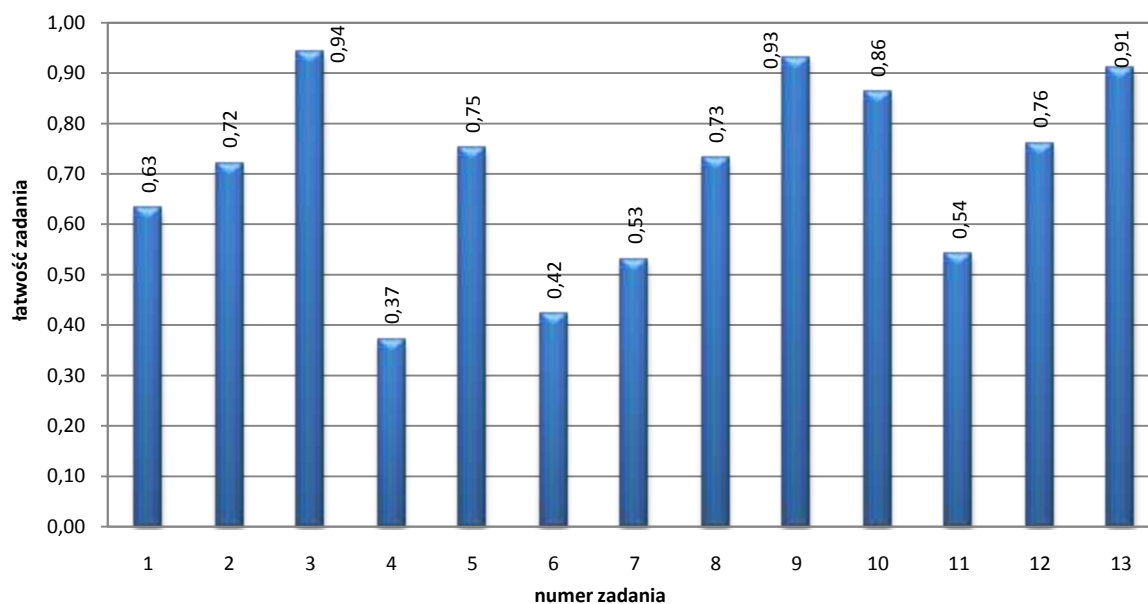
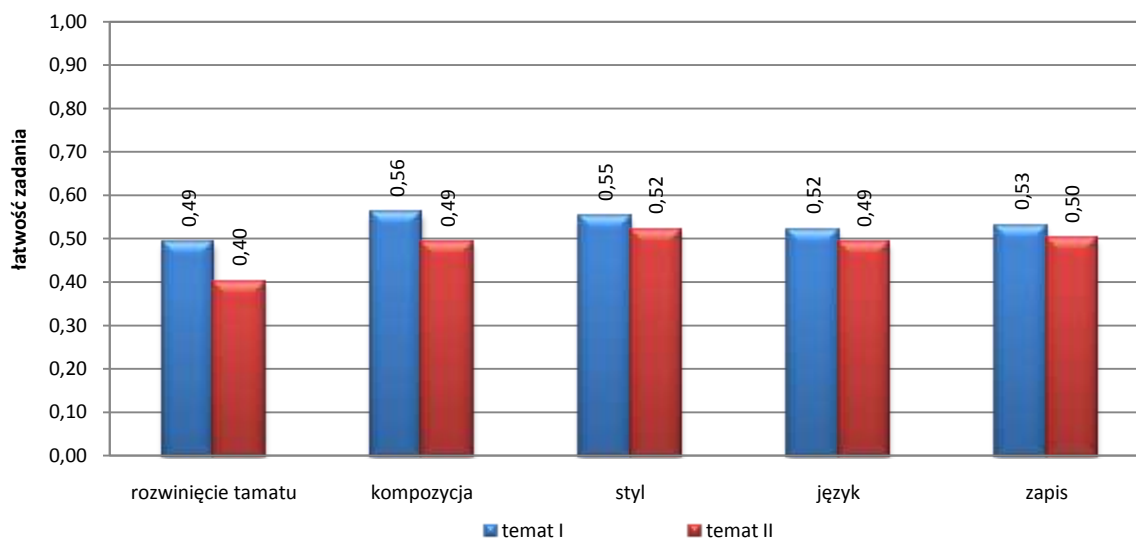

Tabela 5.7. Poziom wykonania zadań z języka polskiego (część I – rozumienie czytanego tekstu) – województwo warmińsko-mazurskie

Łatwość zadania	0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Interpretacja zadania	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
Numer zadania	–	4, 6	1, 7, 11	2, 5, 8, 10, 12	3, 9, 13
Liczba zadań	–	2	3	5	3
Liczba punktów	–	4	5	6	5

Wykres 5.16. Poziom wykonania zadań z języka polskiego (część II – wypracowanie) – województwo warmińsko-mazurskie

UMIĘJĘTNOŚCI MATURZYSTÓW

Wnioski wynikające z analizy wyników uzyskanych przez zdających w związku z realizacją zadań w części I arkusza

Zdający egzamin maturalny z języka polskiego w maju 2011 roku potrafili właściwie odczytywać tekst nieliteracki na poziomie znaczeń i na poziomie komunikacji. Umieeli wskazać główną myśl tekstu, na ogół odczytywali właściwie znaczenie pojęć, sens zdań i akapitów. Potrafili poprawnie określić intencje autora tekstu, funkcje tekstu i funkcje zastosowanych w tekście znaków graficznych. Pewne trudności sprawiło zdającym rozpoznawanie zawartych w tekście treści, które miały polemiczny charakter i określenie funkcji zastosowanych w tekście środków językowych.

Maturzyści mieli duże trudności z odczytywaniem tekstu na poziomie struktury. Chociaż na ogół potrafili określić zależności zachodzące pomiędzy akapitami, to jednak mieli problemy z określaniem wyznaczników spójności tekstu nieliterackiego, rozpoznawaniem zasady kompozycyjnej tekstu i jej funkcji.

Błędy popełniane przez zdających w związku z rozwiązywaniem zadań zamieszczonych w I części arkusza egzaminacyjnego miały zróżnicowany charakter. W odniesieniu do wszystkich zadań wynikały z:

- udzielania odpowiedzi w oparciu o niewłaściwe fragmenty tekstu,
- udzielania odpowiedzi w związku z własnymi poglądami (spoza tekstu),
- udzielania odpowiedzi przez cytowanie w sytuacji, gdy odpowiedź powinna zostać udzielona własnymi słowami,
- udzielania odpowiedzi w odniesieniu do części polecenia (nieuważne czytanie poleceń),
- udzielania odpowiedzi nieczytelnych graficznie (niekomunikatywnych),
- udzielania niewłaściwej liczby odpowiedzi,
- niewłaściwego zaznaczania odpowiedzi w zadaniach zamkniętych (błędy graficzne),
- nieumiejętności ilustrowania udzielanych odpowiedzi właściwymi przykładami,
- udzielania dwukrotnie tej samej odpowiedzi przy pomocy synonimu,
- zakłóceń komunikatywności odpowiedzi (skrót myślowy, wykojenia składniowe).

Błędy popełniane przez zdających w związku z rozwiązywaniem zadań sprawdzających rozumienie tekstu na poziomie **znaczeń** były przeważnie spowodowane przez:

- nieumiejętność definiowania pojęć,
- objaśnianie znaczenia części wyrażzeń, zdań, które zgodnie z treścią polecenia należy objaśnić,
- parafrazowanie zdań w sytuacji konieczności objaśnienia ich sensu,
- objaśnianie sensu terminu na podstawie informacji pochodzących z niewłaściwego fragmentu tekstu,
- objaśnianie sensu terminu na podstawie informacji pochodzących spoza tekstu,
- wyszukiwanie informacji według niewłaściwego kryterium.

Błędy popełniane przez zdających w związku z rozwiązywaniem zadań sprawdzających rozumienie tekstu na poziomie **struktury** wynikały głównie z:

- nieznajomości funkcji różnych elementów tekstu w strukturze tekstu,
- nieznajomości środków służących budowaniu spójności tekstu,
- niewłaściwego wskazywania funkcji akapitu w strukturze tekstu,
- nieumiejętności określania zależności zachodzący pomiędzy akapitami,
- nieznajomości funkcji powtórzeń składniowych w strukturze tekstu.

Błędy popełniane przez zdających w związku z rozwiązywaniem zadań sprawdzających rozumienie tekstu na poziomie **komunikacji** były przeważnie skutkiem:

- nieznajomości funkcji środków językowych tekstu,
- niezrozumienia poglądów autorki wyrażonych w tekście,
- nieznajomości funkcji cudzysłowu,
- nieumiejętności rozpoznawania ironii.

Wnioski wynikające z analizy wyników uzyskanych przez zdających w związku z realizacją części II arkusza

Zdający egzamin maturalny z języka polskiego potrafili napisać wypracowanie w związku z tekstem literackim, ale przeważnie tylko w formie częściowej realizacji problemu zawartego w temacie wypracowania. Potrafili określić cechy świata przedstawionego w utworze literackim, przedstawić głównego bohatera utworu epickiego, a także scharakteryzować postawę bohatera utworu literackiego, jeżeli postawa ta została wyrażona w tekście literackim w sposób bezpośredni (wprost). Zdający nie mieli trudności z określeniem poglądów głównego bohatera na temat rzeczywistości, która go otacza, i sytuacji, w jakiej się znajduje. Wstępy konstruowane przez zdających były częściowo funkcjonalne wobec tematu. Budowane przez nich rozwinięcia zawierają uproszczoną argumentację i szczątkowe wnioski dotyczące rozwiązania problemu zawartego w temacie.

Zdającym sprawiło trudność rozpoznanie problematyki utworu literackiego i budowanie funkcjonalnego wstępu wypowiedzi w przypadku tematu, który wymagał dokonania analizy porównawczej utworów. Maturzyści mieli trudności z określeniem właściwości świata przedstawionego z perspektywy bohaterów drugoplanowych i opisaniem nastroju utworu poetyckiego. Zdający nie potrafili właściwie scharakteryzować postawy bohatera utworu literackiego, jeżeli postawa ta w utworze literackim nie była przedstawiona wprost. Dużą trudność sprawiło im wskazanie kontekstu biograficznego i wykorzystanie go w interpretacji utworu literackiego.

Częściowe realizowanie przez zdających poleceń związanych z tworzeniem wypracowania było skutkiem tego, że nie potrafili:

- określić płaszczyzn umożliwiających porównanie utworów literackich (porównywać utworów na określonych przez siebie płaszczyznach),
- określić funkcji sposobu kreowania świata przedstawionego w utworze literackim,

- traktować materiału rzeczowego w sposób równoważny (zdający skupiają się na wierszu współczesnym (temat 1.) lub na postaci głównego bohatera (temat 2.)),
- przedstawić głównego bohatera utworu lirycznego,
- określić typu liryki,
- wskazać kontekstu kulturowego, historycznego, historycznoliterackiego i wykorzystać tych kontekstów w interpretacji utworu literackiego,
- przedstawić treści tekstu literackiego określonego w standardach wymagań egzaminacyjnych (powieść „Granica”),
- tworzyć wstępu w pełni funkcjonalnego wobec problemu wyrażonego w temacie,
- budować złożonych wniosków (w pełny sposób podsumować swojej wypowiedzi).

Zdający tworzyli wypowiedzi uporządkowane wobec przyjętego przez siebie kryterium. W wypowiedziach tych pojawiały się zachwiane proporcje pomiędzy ich poszczególnymi elementami i zakłócenia spójności.

Styl wypracowań był zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół komunikatywny. Leksyka wypracowań była wystarczająca, czasami urozmaicona.

Zdający posługiwali się na ogół komunikatywnym językiem, w większości poprawną składnią, frazeologią i poprawnym słownictwem. W ich wypracowaniach sporadycznie wystąpiły błędy fleksyjne. W wypracowaniach rzadko pojawiały się rażące błędy ortograficzne.

Wypracowania były na ogół czytelne graficznie, jednak znacząca część wypracowań pisana była niestarannym pismem, które ograniczyło komunikatywność wypowiedzi.

5.2. MATEMATYKA (ARKUSZ MMA-P1_1P-112)

Zestaw składał się z 33 zadań, w tym 23 zamkniętych (zdający wybierał odpowiedź spośród czterech propozycji) oraz 10 zadań otwartych (rozwiązanie i odpowiedź zdający musiał zapisać).

Za każde poprawnie rozwiązane zadanie zamknięte zdający uzyskiwał 1 punkt. Natomiast wśród zadań otwartych było 7 zadań dwupunktowych, 2 zadania czteropunktowe i jedno zadanie pięciopunktowe.

Zadania sprawdzały umiejętności opisane we wszystkich pięciu obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych. Udział punktów możliwych do uzyskania za każdy z tych obszarów przedstawia tabela 5.8.

Tabela 5.8. Plan arkusza egzaminacyjnego MMA-P1_1P-112

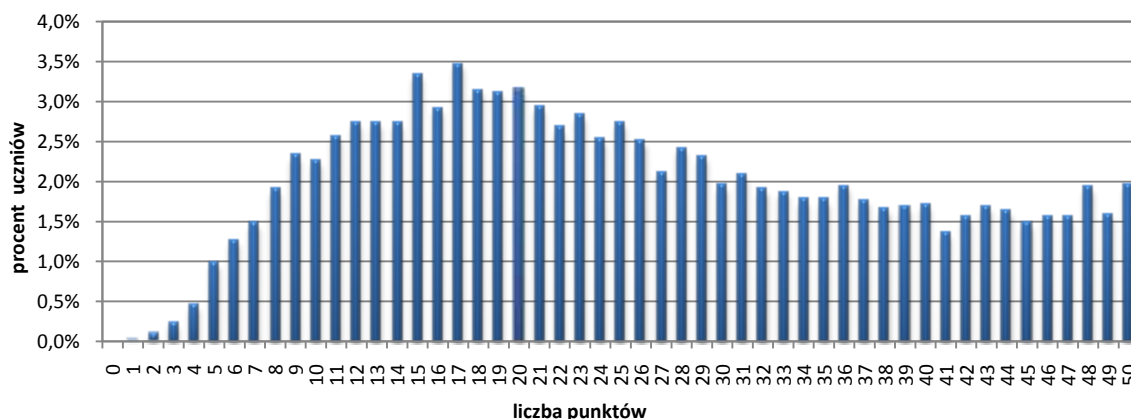
Obszar standardów	Numer zadania w arkuszu		Liczba punktów	Waga
	Zadania zamknięte	Zadania otwarte		
1. wykorzystanie i tworzenie informacji	1, 3	26	4	8%
2. wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 23	24	18	36%
3. modelowanie matematyczne	4, 22	27, 32	9	18%
4. użycie i tworzenie strategii	12, 15, 17	28, 30, 31, 33	15	30%
5. rozumowanie i argumentacja	–	25, 29	4	8%

44% punktów maturzyści mogli uzyskać za zaprezentowanie umiejętności opisanych I i II obszarem standardów wymagań egzaminacyjnych (wykorzystanie i tworzenie informacji oraz wykorzystanie i interpretowanie reprezentacji). 18% punktów mogli uzyskać za wykazanie się umiejętnością modelowania matematycznego (III obszar standardów), 30% punktów za zaprezentowanie umiejętności użycia strategii (IV obszar standardów) i wreszcie 8% punktów za wykazanie się umiejętnością przeprowadzenia rozumowań i argumentacji (obszar V standardów).

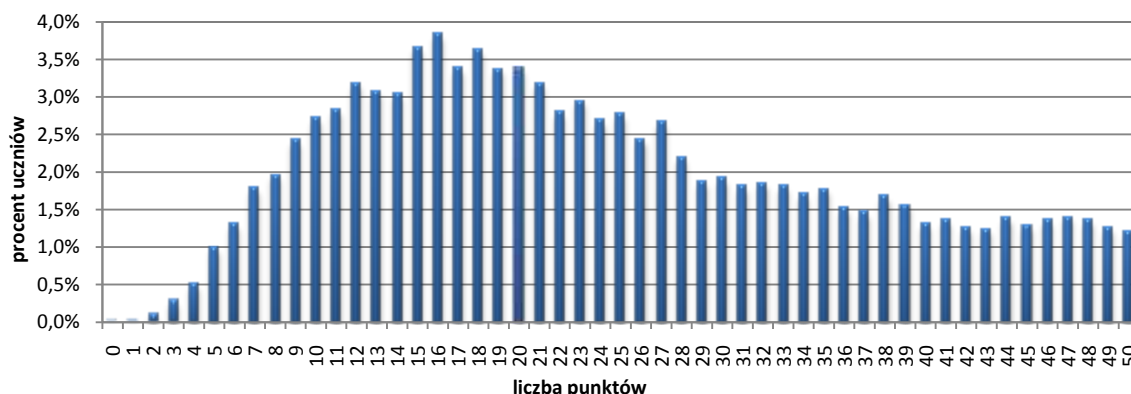
Tabela 5.9. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z matematyki

Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	pkt	%	pkt	%
Liczebność	12 788		13 447	
Wynik średni	25,6	51	24,2	48
Wynik najniższy	1	2	0	0
Wynik najwyższy	50	100	50	100
Mediana	24,0	48	22,0	44
Modalna	17	34	16	32
Odchylenie standardowe	12,45	25	11,98	24

Wykres 5.17. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z matematyki – województwo podlaskie

Wykres 5.18. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z matematyki – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.19. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

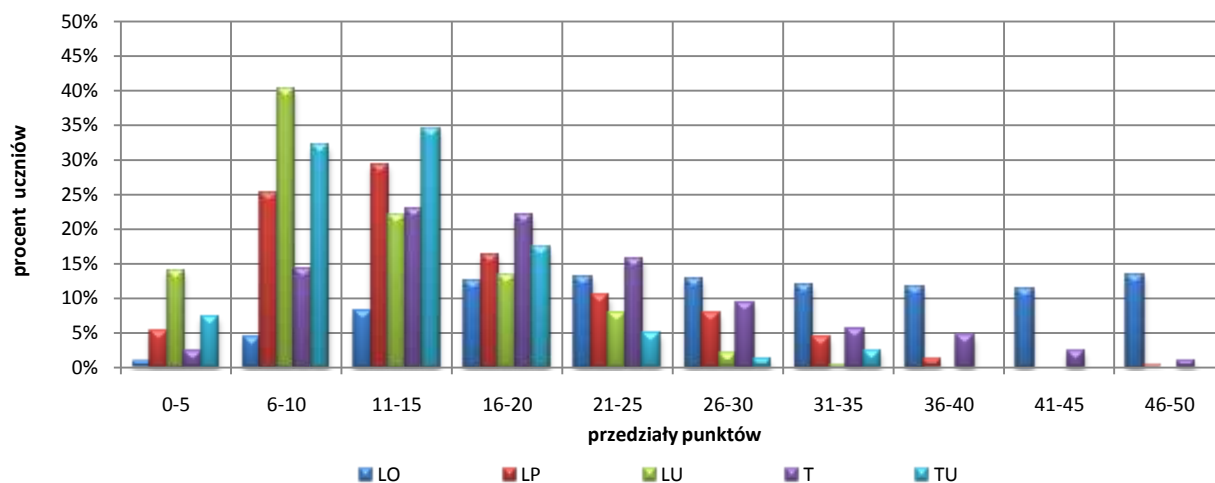

Tabela 5.10. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

Rodzaj wskaźnika	Typ szkoły									
	LO		LP		LU		T		TU	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	7 849		436		300		4 122		81	
Wynik średni	30,0	60	15,4	31	11,5	23	19,5	39	12,6	25
Wynik najniższy	2	4	2	4	2	4	1	2	3	6
Wynik najwyższy	50	100	50	100	32	64	50	100	34	68
Mediana	30	60	14	28	10	20	18	36	11	22
Modalna	50	100	13	26	9	18	15	30	11	22
Odchylenie standardowe	12,10	24	7,97	16	6,08	12	9,45	19	5,90	12

Wykres 5.20. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

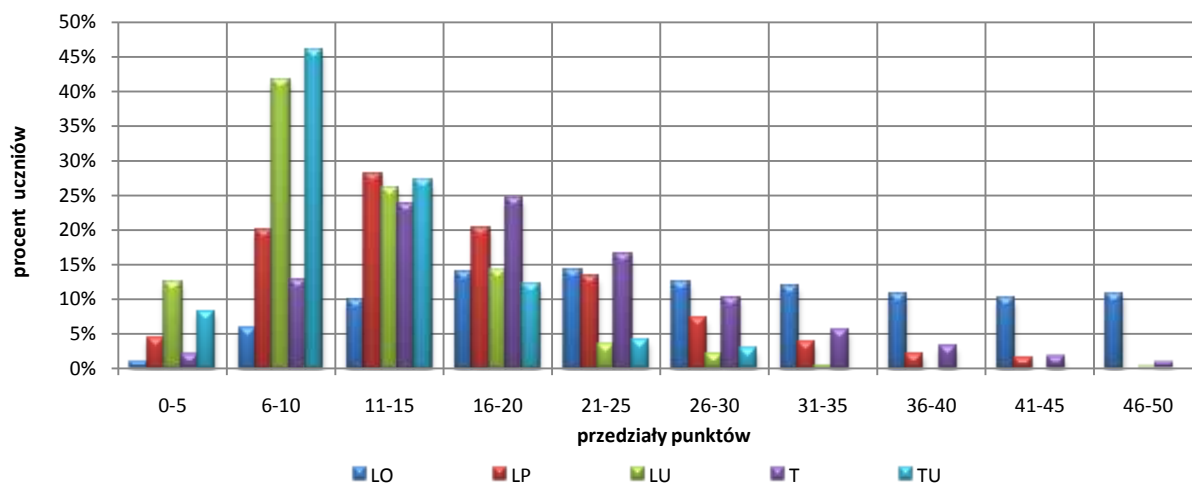

Tabela 5.11. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

Rodzaj wskaźnika	Typ szkoły									
	LO		LP		LU		T		TU	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	7 975		395		573		4 430		74	
Wynik średni	28,4	57	16,9	34	11,1	22	19,2	38	11,3	23
Wynik najniższy	1	2	3	6	0	0	1	2	3	6
Wynik najwyższy	50	100	43	86	49	98	50	100	28	56
Mediana	27	54	15	30	10	20	18	36	10	20
Modalna	25	50	15	30	8	16	16	32	9	18
Odchylenie standardowe	12,09	24	8,35	17	5,64	11	8,66	17	5,54	11

Wykres 5.21. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

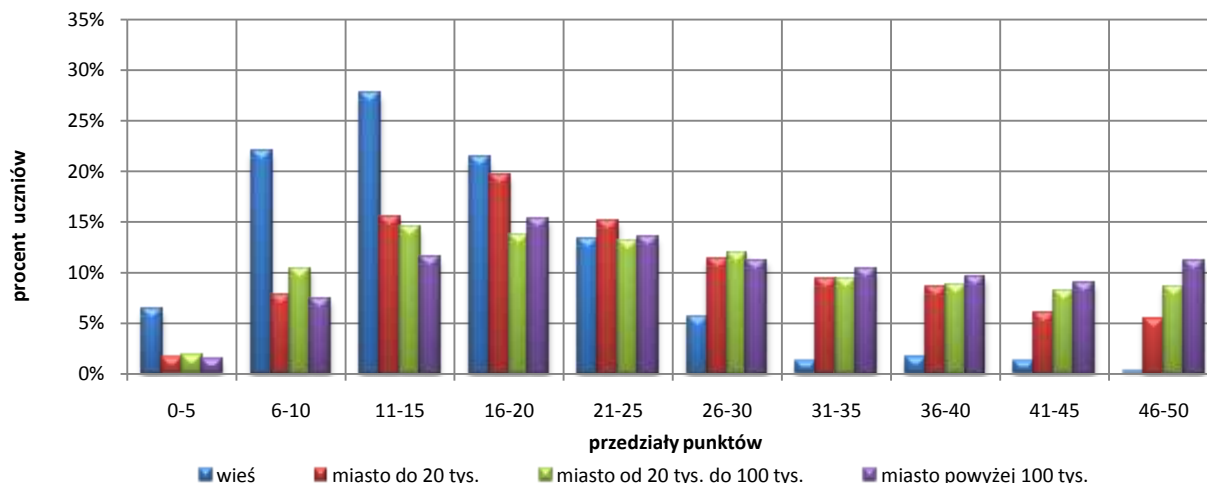

Tabela 5.12. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Rodzaj wskaźnika	Lokalizacja							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto pow. 100 tys. mieszkańców	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	507		2 600		5 001		4 680	
Wynik średni	15,6	31	24,3	49	25,6	51	27,3	55
Wynik najniższy	2	4	2	4	1	2	2	4
Wynik najwyższy	48	96	50	100	50	100	50	100
Mediana	14	28	22	44	24	48	26	52
Modalna	12	24	17	34	15	30	20	40
Odchylenie standardowe	7,94	16	11,40	23	12,64	25	12,61	25

Wykres 5.22. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

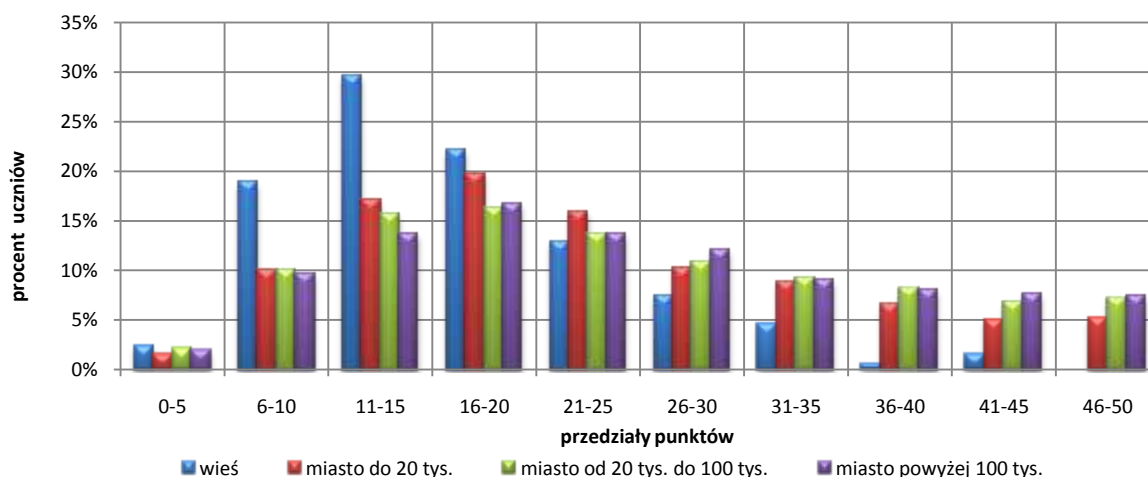
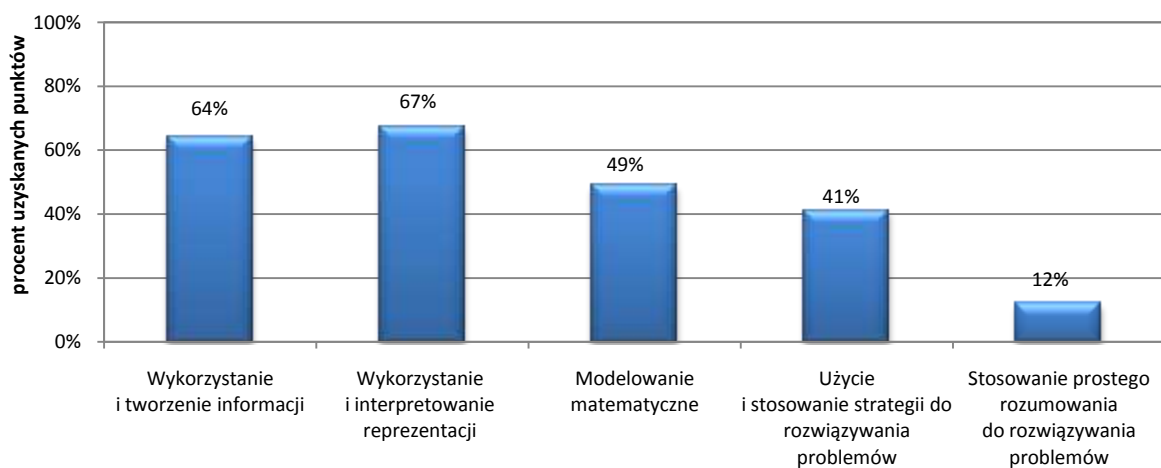

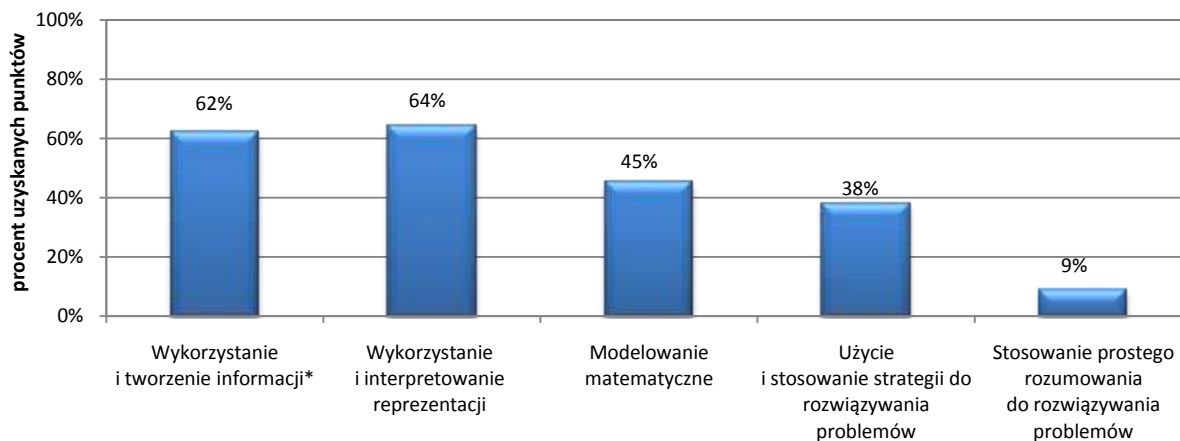
Tabela 5.13. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z matematyki z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Rodzaj wskaźnika	Lokalizacja							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto pow. 100 tys. mieszkańców	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	334		3 808		4 954		4 351	
Wynik średni	16,9	34	23,2	46	24,6	49	25,1	50
Wynik najniższy	4	8	2	4	0	0	1	2
Wynik najwyższy	45	90	50	100	50	100	50	100
Mediana	15	30	21	42	23	46	23	46
Modalna	15	30	16	32	16	32	19	38
Odchylenie standardowe	7,85	16	11,34	23	12,26	25	12,22	24

Wykres 5.23. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z matematyki – województwo podlaskie

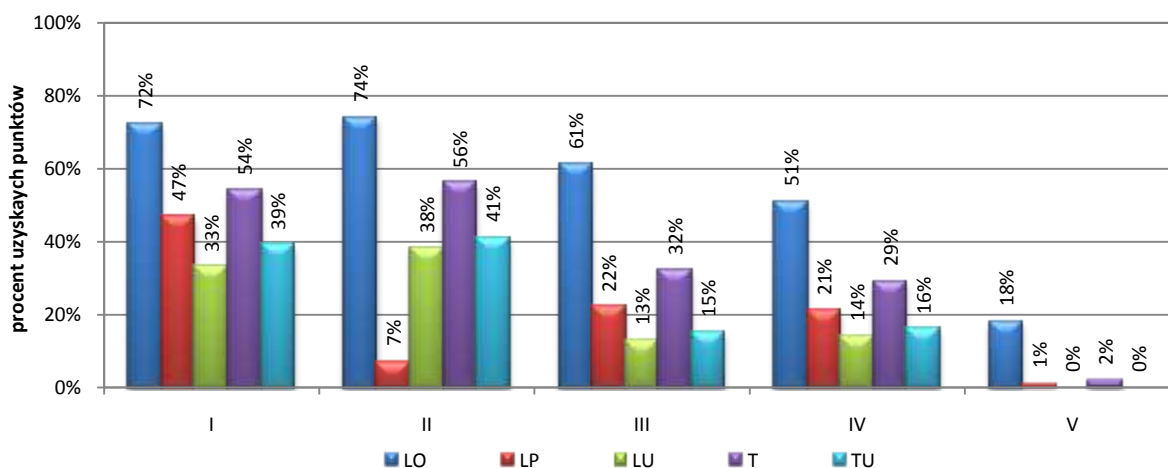

Wykres 5.24. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z matematyki – województwo warmińsko-mazurskie

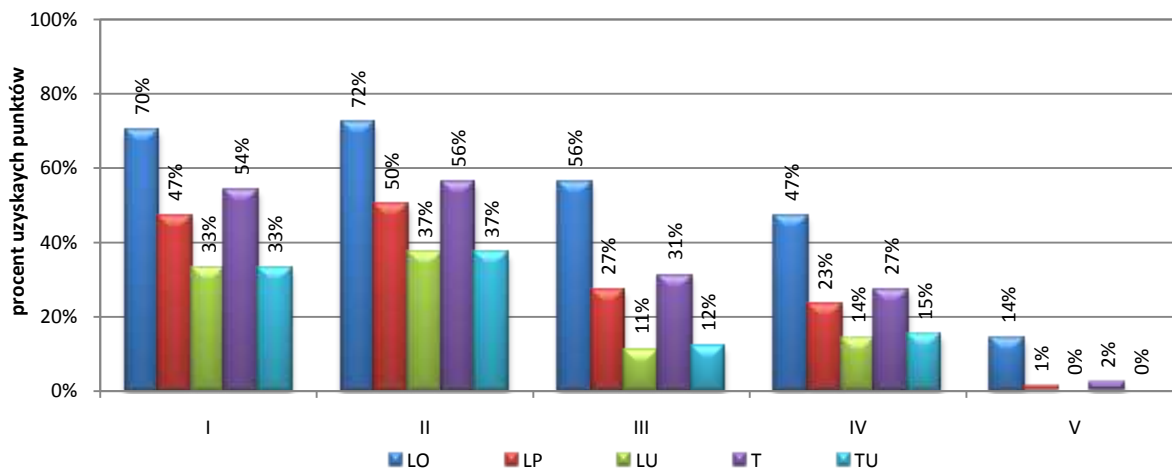

* Na wykresach 5.25-5.28. i w tabelach 5.13.-5.14. szczegółowe nazwy obszarów umiejętności z matematyki zastąpiono kolejnymi cyframi rzymskimi

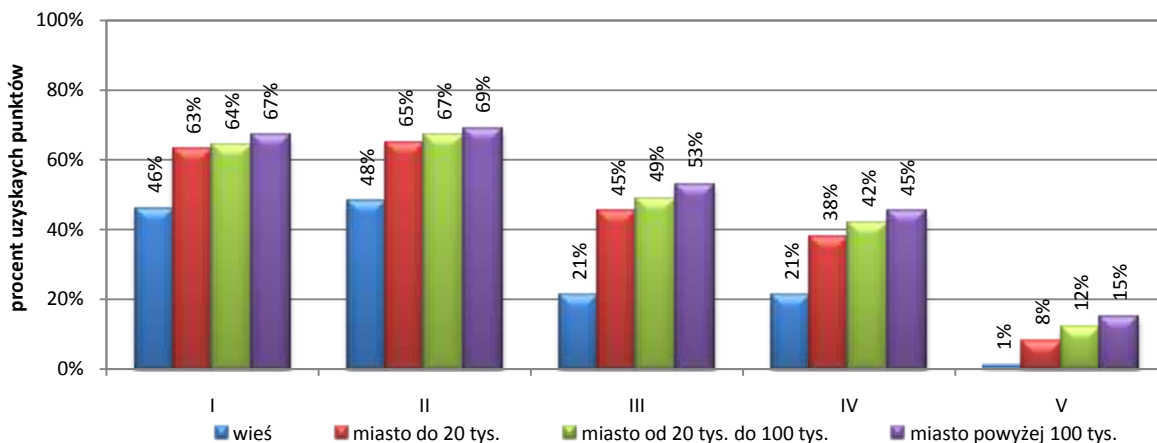
Wykres 5.25. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z matematyki z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

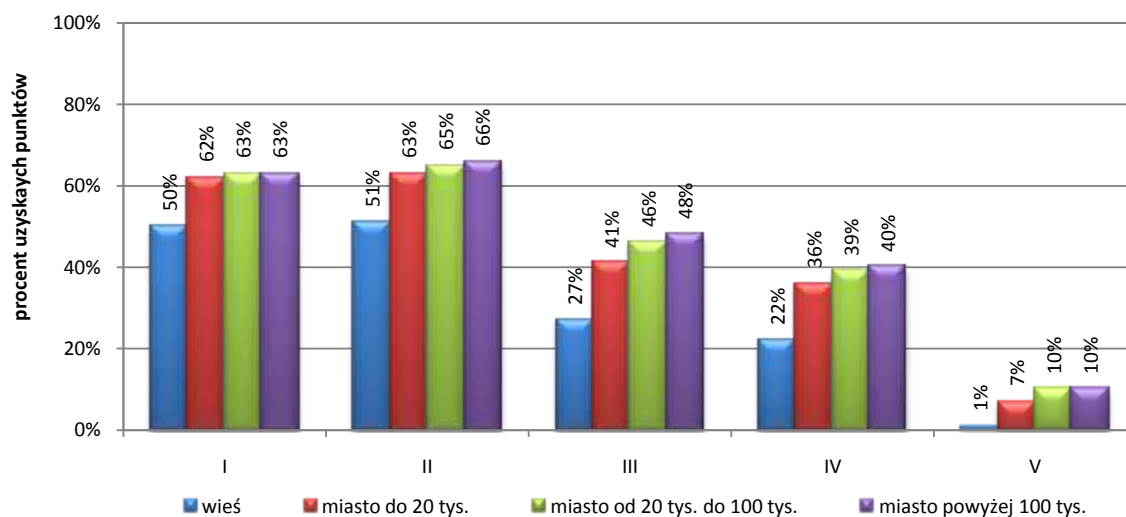
Wykres 5.26. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z matematyki z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.27. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z matematyki z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Wykres 5.28. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z matematyki z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.29. Poziom wykonania zadań z matematyki – województwo podlaskie

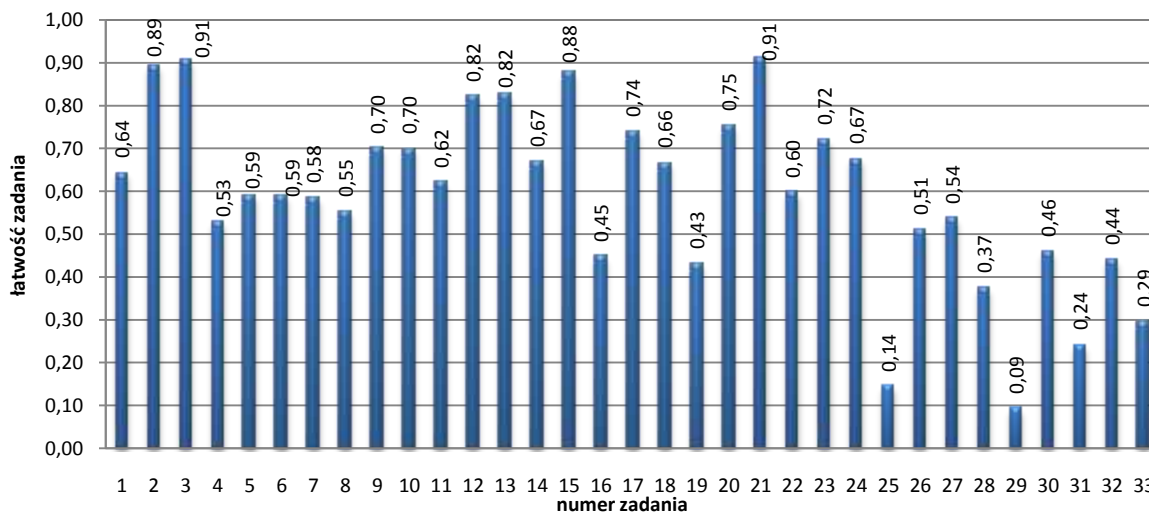

Tabela 5.14. Poziom wykonania zadań z matematyki przez zdających – województwo podlaskie

Wskaźnik łatwości		0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Interpretacja zadania		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I	numer zadania	–	–	1, 26	–	3
II		–	16, 19	5, 6, 7, 8, 11, 14, 18, 24	2, 9, 10, 13, 20, 23	21
III		–	32	4, 22, 27	–	–
IV		–	28, 30, 31, 33	–	12, 15, 17	–
V		25, 29	–	–	–	–
Liczba zadań		2	7	13	9	2
Liczba punktów		4	19	16	9	2

Wykres 5.30. Poziom wykonania zadań z matematyki – województwo warmińsko-mazurskie

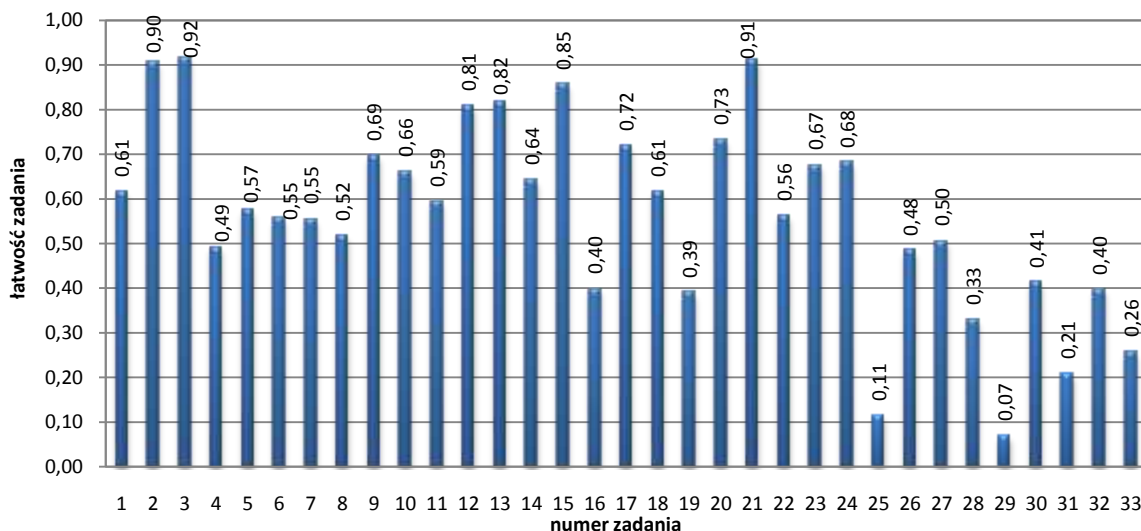

Tabela 5.15. Poziom wykonania zadań z matematyki przez zdających – województwo warmińsko-mazurskie

Wskaźnik łatwości		0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Interpretacja zadania		bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
I	numer zadania	–	26	1	–	3
II		–	16, 19	5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 18, 23, 24	13, 20	2, 21
III		–	4, 32	22, 27	–	–
IV		–	28, 30, 31, 33	–	12, 15, 17	–
V		25, 29	–	–	–	–
Liczba zadań		2	9	14	5	3
Liczba punktów		4	22	16	5	3

UMIĘTNOŚCI MATURZYSTÓW

Arkusz zastosowany 5 maja 2011 r. zawierał zadania sprawdzające umiejętności z zakresu pięciu obszarów standardów wymagań: wykorzystania i tworzenia informacji (I), wykorzystania i interpretowania reprezentacji (II), modelowania matematycznego (III), użycia i tworzenia strategii (IV) oraz rozumowania i argumentacji (V).

Za zadania z zakresu *wykorzystania i tworzenia informacji* zdający z woj. podlaskiego zdobyli średnio 64% punktów możliwych do uzyskania, a z woj. warmińsko-mazurskiego – 62% punktów możliwych do uzyskania. Zdający z obu województw najlepiej poradzili sobie z rozłożeniem wielomianu na czynniki z zastosowaniem wyłączenia wspólnego czynnika poza nawias (zadanie 3). Zadanie sprawdzające umiejętność wykorzystania pojęcia wartości bezwzględnej (zadanie 1) okazało się dla wszystkich zdających umiarkowanie trudne. Zadanie 26 sprawdzające umiejętność odczytania z wykresu funkcji zbioru wartości oraz maksymalnego przedziału, w którym funkcja maleje, okazało się trudne dla zdających z województwa warmińsko-mazurskiego, natomiast dla zdających z województwa podlaskiego to zadanie było umiarkowanie trudne.

W zakresie *wykorzystania i interpretowania reprezentacji* zdający z obu województw najlepiej poradzili sobie z wyznaczaniem związków miarowych w bryłach obrotowych (zadanie 21). Dla zdających z województwa warmińsko-mazurskiego bardzo łatwe było wykonywanie obliczeń procentowych (zadanie 2), nieco trudniejsze okazało się to zadanie dla zdających z województwa podlaskiego. Umiejętności: wyznaczanie wartości pozostałych funkcji trygonometrycznych tego samego kąta ostrego, gdy dana jest wartość jednej z nich (zadanie 13) oraz wyznaczanie związków miarowych w sześciacie (zadanie 20) były dla zdających z obu województw łatwe. Umiarkowanie trudne dla uczniów z województwa warmińsko-mazurskiego okazały się zadania 9, 10, 23 sprawdzające następujące umiejętności: określanie funkcji za pomocą wzoru i interpretowanie wykresów funkcji kwadratowych (zadanie 9), obliczanie miejsca zerowego funkcji kwadratowej (zadanie 10) oraz obliczanie średniej arytmetycznej (zadanie 23). Te trzy zadania dla uczniów z województwa podlaskiego były łatwe. Siedem zadań zamkniętych i jedno zadanie otwarte okazało się umiarkowanie trudne dla zdających z obu województw. Zadania te sprawdzały następujące umiejętności: rozwiązywanie równania liniowego i sprawdzanie, czy rozwiązanie należy do danego przedziału (zadanie 5), sprawdzanie, które z podanych liczb spełniają nierówność i wybranie z nich najmniejszej (zadanie 6), interpretowanie rozwiązania nierówności kwadratowej i liniowej na osi liczbowej (zadanie 7), wykorzystanie definicji logarytmu (zadanie 8), stosowanie wzorów na n -ty wyraz ciągu geometrycznego (zadanie 11), zastosowanie prostych związków między funkcjami trygonometrycznymi kąta ostrego (zadanie 14), zbadanie równoległości i prostokątności prostych na podstawie ich równań kierunkowych (zadanie 18) i rozwiązywanie nierówności kwadratowej (zadanie 24). Dwa zadania zamknięte sprawdzające umiejętności z zakresu drugiego obszaru standardów były dla zdających z obu województw trudne. Są to: zadanie 16 sprawdzające umiejętność skorzystania ze związków między kątem środkowym i kątem wpisanym oraz zadanie 19 sprawdzające umiejętność posługiwania się równaniem okręgu $x^2 + y^2 = r^2$ i sprawdzanie, czy dana prosta jest styczną.

W zakresie *modelowania matematycznego* umiarkowanie trudne dla zdających z obu województw okazały się zadania sprawdzające umiejętności: zastosowanie twierdzenia znanego jako klasyczna definicja prawdopodobieństwa, do obliczenia prawdopodobieństwa zdarzenia (zadanie 22) i zastosowanie wzorów na n -ty wyraz ciągu arytmetycznego lub wykorzystanie własności trzech kolejnych wyrazów tego ciągu (zadanie 27). Dla zdających z województwa warmińsko-mazurskiego umiarkowanie trudne było również zadanie 4 sprawdzające umiejętność rozwiązywania układu równań. Zadanie to dla zdających z województwa podlaskiego było trudne. Natomiast zadanie rozszerzonej odpowiedzi umieszczone w kontekście praktycznym, prowadzące do równania kwadratowego z jedną

niewiadomą (zadanie 32) było trudne dla wszystkich zdających egzamin maturalny z obu województw.

Zadania zamknięte sprawdzające umiejętności z zakresu *użycia i tworzenia strategii*, czyli zadania 12, 15 i 17, okazały się dla wszystkich zdających łatwe. Zadania te sprawdzały następujące umiejętności: zastosowanie wzoru na n -ty wyraz ciągu arytmetycznego (zadanie 12), znalezienie związków miarowych w przestrzeni (zadanie 15) oraz znalezienie związków miarowych w figurach płaskich (zadanie 17). Cztery zadania otwarte (dwa krótkiej odpowiedzi i dwa rozszerzonej odpowiedzi) sprawiły zdającym z obu województw bardzo duże problemy. Zadania te sprawdzały następujące umiejętności: zastosowanie prostych związków między funkcjami trygonometrycznymi kąta ostrego (zadanie 28), obliczenie prawdopodobieństwa zdarzenia (zadanie 30), wyznaczenie współrzędnych punktu styczności prostej z okręgiem (zadanie 31) i wyznaczenie związków miarowych w sześciacie (zadanie 33).

Największe trudności sprawiły zdającym zadania sprawdzające umiejętności z *zakresu rozumowania i argumentacji*. Zadania sprawdzające umiejętności uzasadnienia zależności arytmetycznej z zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia (zadanie 25) oraz uzasadnienia, że wskazany kąt jest prosty (zadanie 29), były dla zdających bardzo trudne.

5.3. JĘZYK ANGIELSKI (ARKUSZ MJA-P1_1P-112)

OPIS ARKUSZA Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO W ROKU 2011

Arkusz egzaminacyjny składał się z 8 zadań. Sześć z nich to zadania zamknięte, w których zdający mieli za zadanie wybierać właściwe odpowiedzi spośród podanych opcji. Pozostałe dwa to zadania otwarte, czyli takie, w których zdający musiał zapisać odpowiedzi w formie wypowiedzi pisemnej.

Zadania w arkuszu sprawdzały umiejętności opisane w trzech obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych. Udział punktów możliwych do uzyskania za każdy z tych obszarów przedstawia tabela 5.16.

Tabela 5.16. Plan arkusza egzaminacyjnego MJA-P1_1P-112

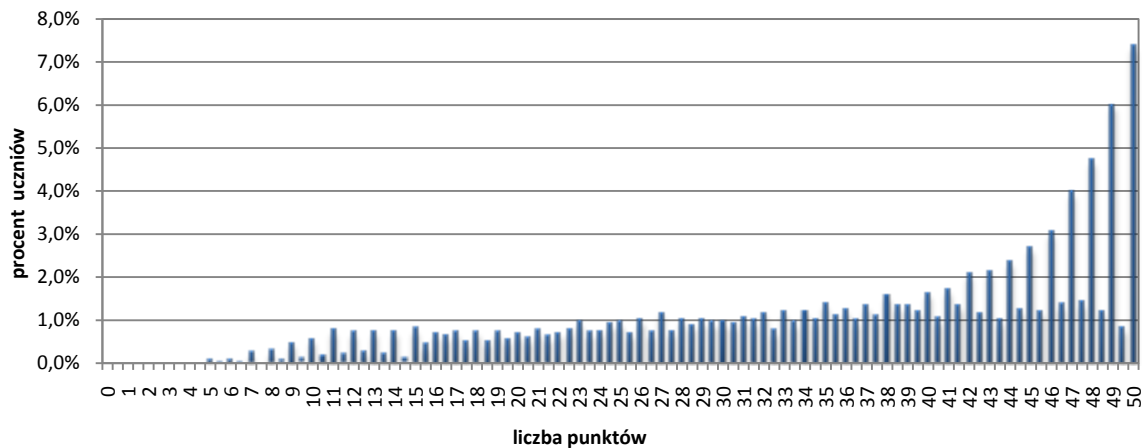
Obszar standardów	Numer zadania w arkuszu		Liczba punktów	Waga
	Zadania zamknięte	Zadania otwarte		
Rozumienie ze słuchu	1, 2, 3	–	15	30%
Rozumienie tekstu czytanego	4, 5, 6	–	20	40%
Wypowiedź pisemna	–	7, 8	15	30%

Maturzyści mogli uzyskać 30% punktów za wykazanie się umiejętnością rozumienia ze słuchu. 40% punktów otrzymali zdający, którzy bezbłędnie rozwiązali zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstu czytanego. 30% punktów maturzyści mogli uzyskać za zaprezentowanie umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnej.

Tabela 5.17. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego

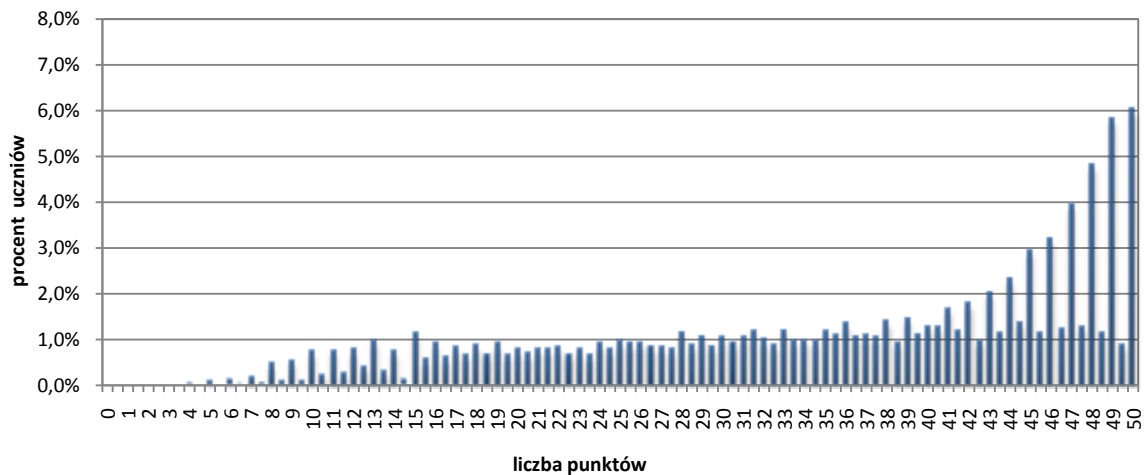
Rodzaj wskaźnika	Wartość wskaźnika			
	woj. podlaskie		woj. warmińsko-mazurskie	
	pkt	%	pkt	%
Liczebność	10 768		10 790	
Wynik średni	36,4	73	35,5	71
Wynik najniższy	5	10	4	8
Wynik najwyższy	50	100	50	100
Mediana	39,5	79	38,5	77
Modalna	50	100	50	100
Odchylenie standardowe	11,65	23	12,09	24

Wykres 5.31. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego* – województwo podlaskie

* W arkuszach egzaminacyjnych z języków obcych nowożytnych przyznawane są połówki punktów. W języku angielskim dotyczy to przekazania informacji wymaganych w poleceniu zawierającym dłuższą formę użytkową (list).

Wykres 5.32. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.33. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

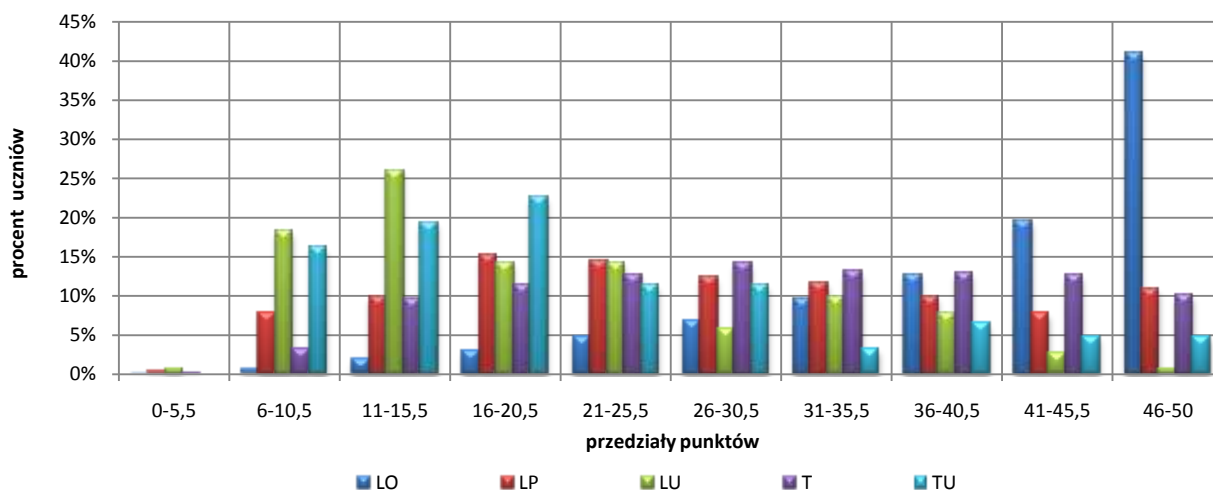

Tabela 5.18. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

Rodzaj wskaźnika	Typ szkoły									
	LO		LP		LU		T		TU	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	6 918		324		154		3 310		62	
Wynik średni	40,3	81	27,7	55	20,0	40	30,1	60	21,5	43
Wynik najniższy	5	10	6	11	5	10	5	10	8	16
Wynik najwyższy	50	100	50	100	47	94	50	100	47	94
Mediana	44	87	26	53	17	34	30	60	19	37
Modalna	50	100	16	32	12	24	27	54	11	22
Odchylenie standardowe	9,65	19	12,20	24	10,59	21	11,38	23	11,00	22

Wykres 5.34. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

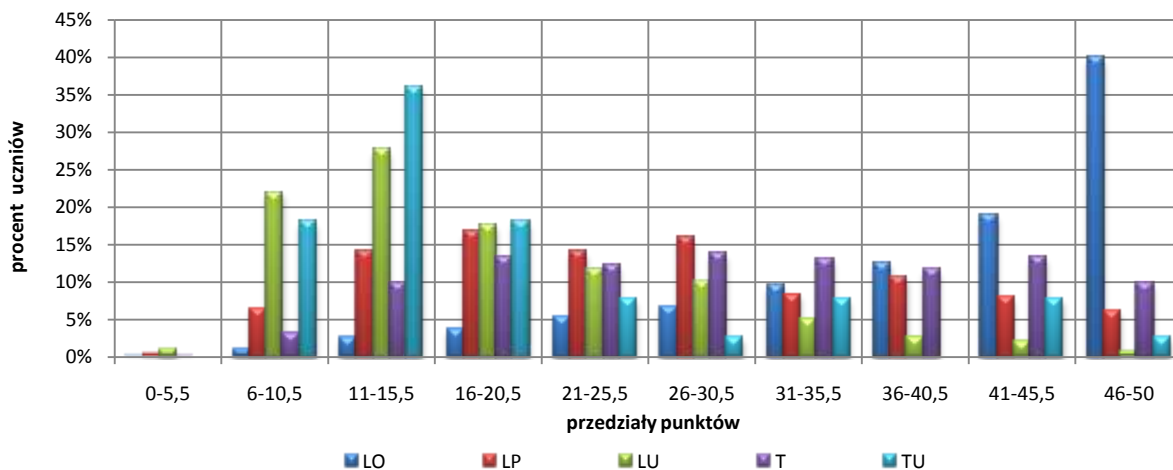

Tabela 5.19. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

Rodzaj wskaźnika	Typ szkoły									
	LO		LP		LU		T		TU	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	6 748		265		301		3 437		39	
Wynik średni	39,6	79	26,1	52	18,2	36	29,9	60	19,1	38
Wynik najniższy	4	8	5	10	5	10	4	8	8	15
Wynik najwyższy	50	100	50	99	48	96	50	100	46	92
Mediana	44	87	25	50	16	31	30	60	15	30
Modalna	50	100	16	32	10	20	45	90	10	20
Odchylenie standardowe	10,32	21	11,42	23	9,05	18	11,44	23	10,76	22

Wykres 5.35. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

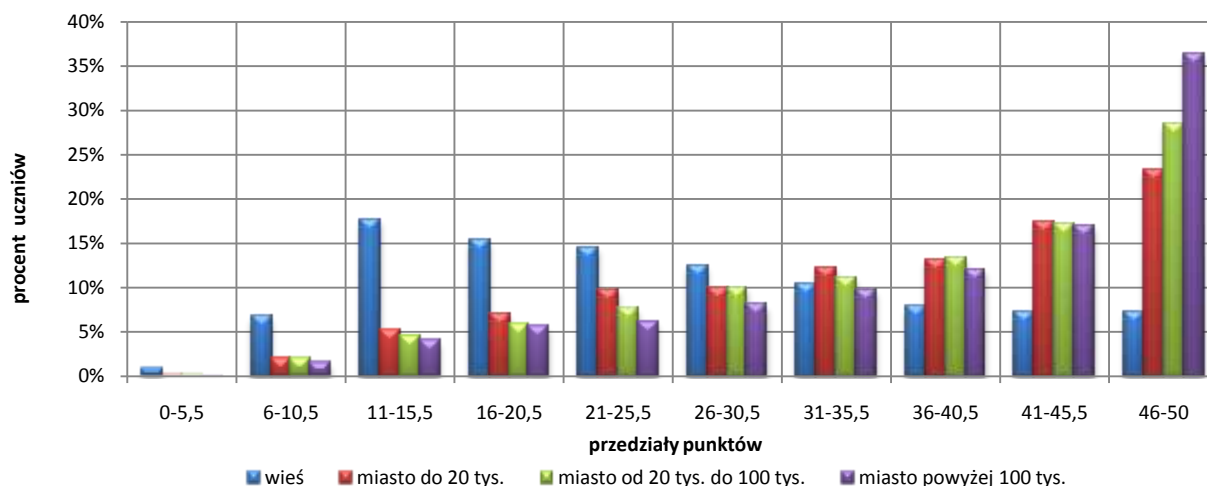

Tabela 5.20. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Rodzaj wskaźnika	Lokalizacja							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto pow. 100 tys. mieszkańców	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	386		2 108		4 041		4 233	
Wynik średni	25,5	51	35,0	70	36,4	73	38,1	76
Wynik najniższy	5	10	5	10	5	10	5	10
Wynik najwyższy	50	100	50	100	50	100	50	100
Mediana	24	48	38	75	39	78	42	84
Modalna	14	28	49	98	50	100	50	100
Odchylenie standardowe	11,70	23	11,53	23	11,41	23	11,30	23

Wykres 5.36. Rozkład wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

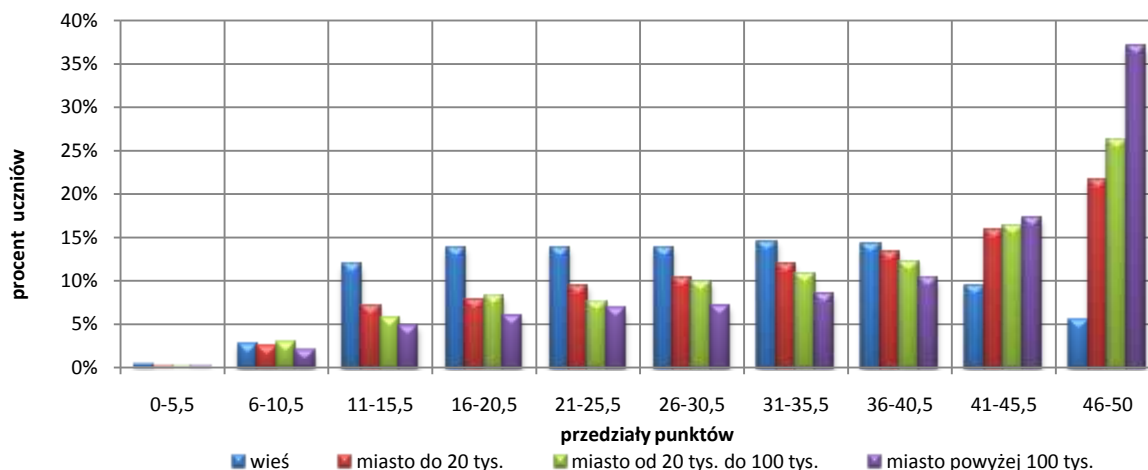
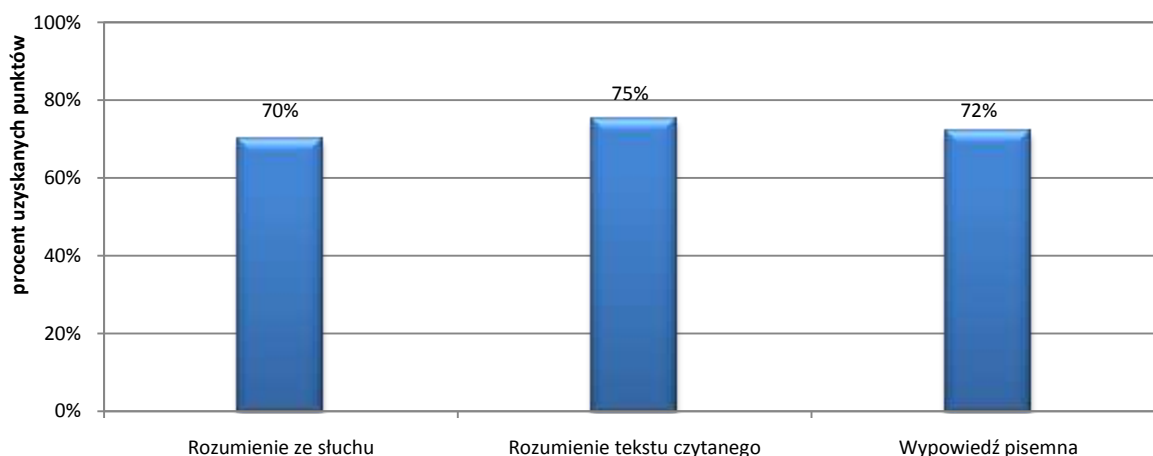

Tabela 5.21. Miary opisujące wyniki egzaminu maturalnego z języka angielskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Rodzaj wskaźnika	Lokalizacja							
	wieś		miasto do 20 tys. mieszkańców		miasto od 20 do 100 tys. mieszkańców		miasto pow. 100 tys. mieszkańców	
	pkt	%	pkt	%	pkt	%	pkt	%
Liczebność	254		2 969		3 871		3 696	
Wynik średni	28,5	57	34,0	68	35,1	70	37,7	75
Wynik najniższy	5	10	4	8	4	8	4	8
Wynik najwyższy	50	100	50	100	50	100	50	100
Mediana	28	57	36	72	38	76	42	84
Modalna	22	44	48	96	49	98	50	100
Odchylenie standardowe	10,89	22	11,92	24	12,10	24	11,88	24

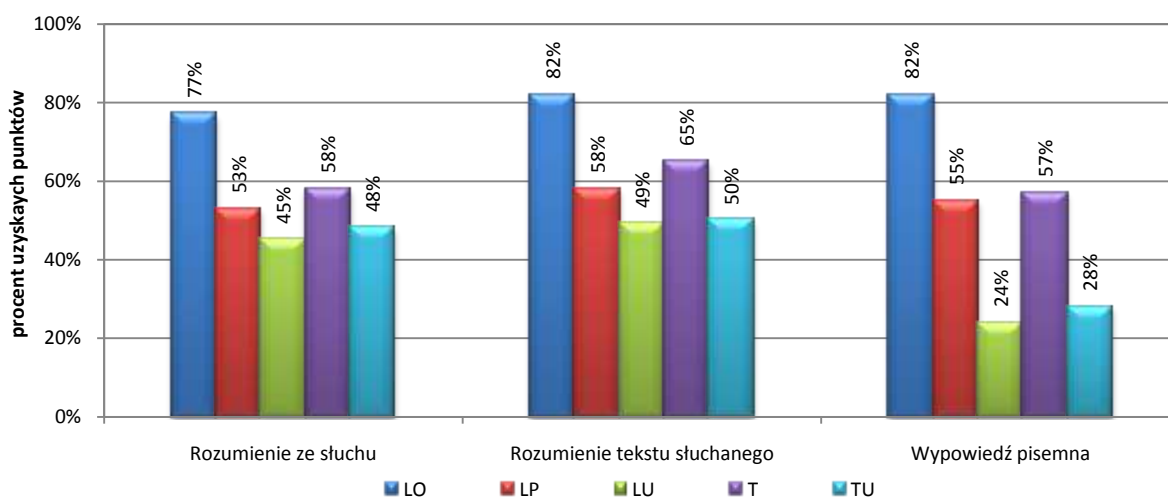
Wykres 5.37. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego – województwo podlaskie

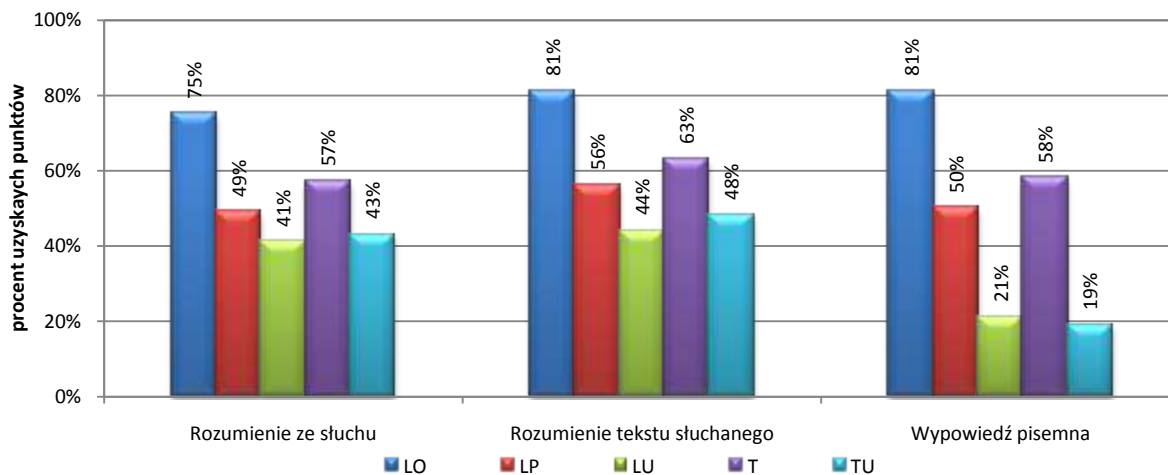
Wykres 5.38. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego – województwo warmińsko-mazurskie

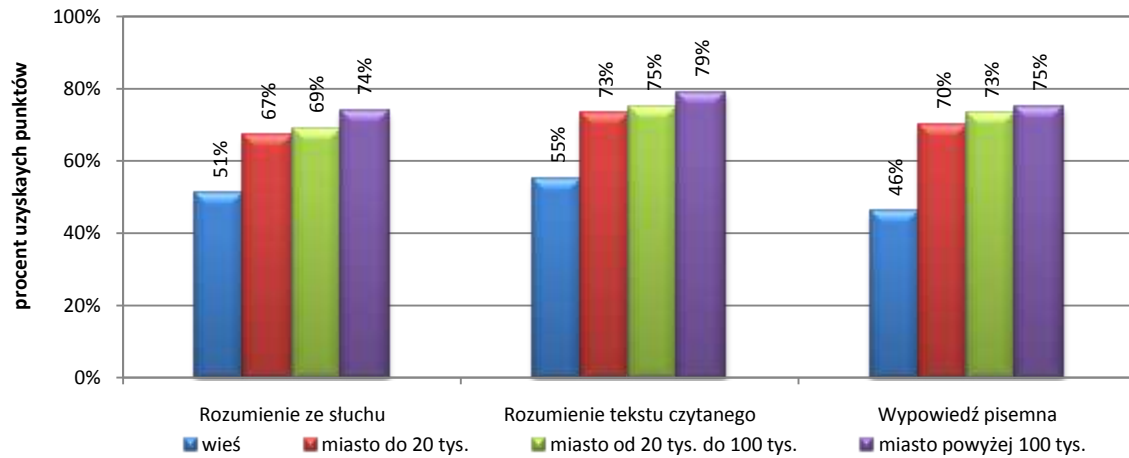
Wykres 5.39. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo podlaskie

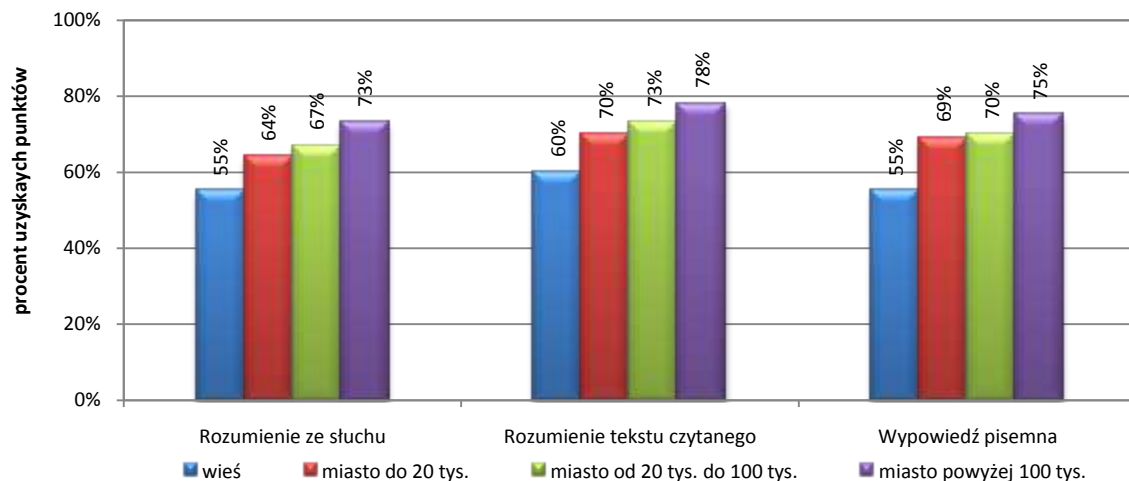
Wykres 5.40. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego z uwzględnieniem typu szkoły – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.41. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo podlaskie

Wykres 5.42. Osiągnięcia zdających w poszczególnych obszarach umiejętności z języka angielskiego z uwzględnieniem wielkości miejscowości – województwo warmińsko-mazurskie

Wykres 5.43. Poziom wykonania czynności z języka angielskiego – województwo podlaskie

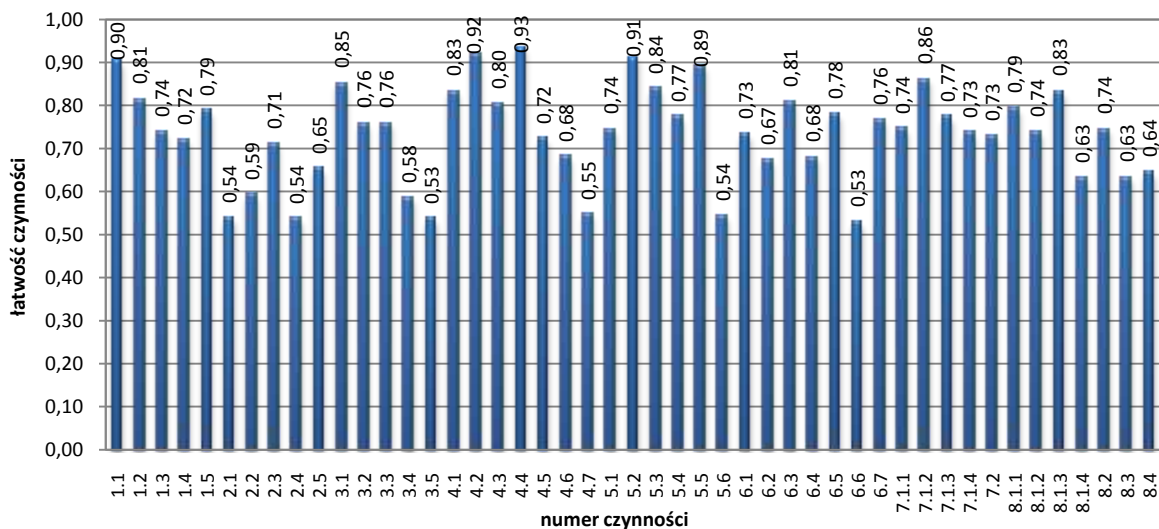

Tabela 5.22. Poziom wykonania czynności z języka angielskiego – województwo podlaskie

Wskaźnik łatwości	0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Interpretacja zadania	bardzo trudna	trudna	umiarkowanie trudna	łatwa	bardzo łatwa
Rozumienie ze słuchu	-	-	2.1, 2.2, 2.4, 2.5, 3.4, 3.5	1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.3, 3.1, 3.2, 3.3	1.1
Rozumienie tekstu czytanego			4.6, 4.7, 5.6, 6.2, 6.4, 6.6	4.1, 4.3, 4.5, 5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.3, 6.5, 6.7	4.2, 4.4, 5.2
Wypowiedź pisemna			8.1.4, 8.3, 8.4	7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4, 7.2, 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3, 8.2	-
Liczba czynności	-	-	15	28	4
Liczba punktów	-	-	17	29	4

Wykres 5.44. Poziom wykonania czynności z języka angielskiego – województwo warmińsko-mazurskie

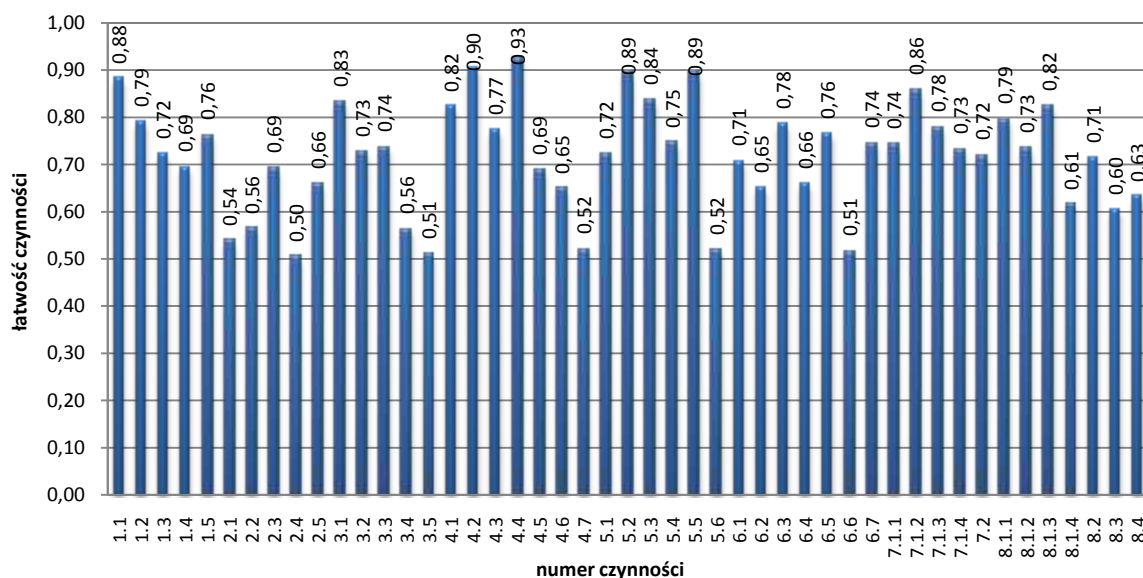

Tabela 5.23. Poziom wykonania zadań z języka angielskiego – województwo warmińsko-mazurskie

Wskaźnik łatwości	0-0,19	0,20-0,49	0,50-0,69	0,70-0,89	0,90-1,00
Interpretacja zadania	bardzo trudna	trudna	umiarkowanie trudna	łatwa	bardzo łatwa
Rozumienie ze słuchu	-	-	1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.4, 3.5	1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 3.1, 3.2, 3.3	-
Rozumienie tekstu czytanego			4.5, 4.6, 4.7, 5.6, 6.2, 6.4, 6.6	4.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.3, 6.5, 6.7	4.2, 4.4
Wypowiedź pisemna			8.1.4, 8.3, 8.4	7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4, 7.2, 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3, 8.2	-
Liczba czynności	-	-	18	27	2
Liczba punktów	-	-	20	28	2

UMIEJĘTNOŚCI MATURZYSTÓW

Arkusz maturalny z języka angielskiego składał się z trzech części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemna.

Część sprawdzająca **rozumienie ze słuchu** badała stopień opanowania następujących standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu,
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje,
- selekcjonowanie informacji.

Umiejętności z tego obszaru zostały opanowane przez zdających w stopniu niżej zadowalającym. Najwięcej punktów zdający otrzymali, rozwiązując zadania sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu. Najtrudniejsze okazały się zadania sprawdzające umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Zadania te opierały się na technice prawda/fałsz, ale trudność mogła sprawić forma wypowiedzi – komunikat o Dniu Sportu i słownictwo w nim występujące.

Część sprawdzająca umiejętności z obszaru **rozumienie tekstu czytanego** pozwala określić stopień opanowania następujących standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu,
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu,
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje,
- selekcjonowanie informacji.

Umiejętności te opanowane zostały przez zdających z obu województw w stopniu zadowalającym. Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w zadaniach, które sprawdzały umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje. Najniższe wyniki maturzyści otrzymali w zadaniach, w których mieli określić główną myśl tekstu.

Część sprawdzająca umiejętność **tworzenia wypowiedzi pisemnej** badała stopień opanowania następujących standardów egzaminacyjnych:

- uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmawianie informacji, wyjaśnień, pozwoleń (treść),
- wypowiedzianie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (forma),
- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe),
- poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (poprawność językowa).

Standardy te sprawdzane były dwoma zadaniami otwartymi. Zadanie 7 wymagało od zdającego napisania krótkiej wiadomości do kolegi z Anglii. W zadaniu 8 maturzysta musiał utworzyć tekst listu do kolegi w Anglii.

W zadaniu 7, podczas przekazywania informacji wymaganych poleceniem najmniej trudności zdający mieli z przekazywaniem informacji 2. (*poinformuj o zgubieniu dokumentów*). Najtrudniejszą do przekazania okazała się informacja 4. (*zapytaj o możliwość przyjazdu w innym terminie*). W przypadku tej informacji zdający często nie potrafili utworzyć formy zdania pytającego. Zamiast tego często informowali o terminie przyjazdu, nie pytając, czy termin ten odpowiada adresatowi.

W zadaniu 8 najczęściej trudności przysporzyła zdającym informacja 4. (*poproś o przywiezienie rzeczy, którą zostawiłeś/łaś u kolegi podczas ostatniej wizyty, i obiecaj odebrać kolegę z lotniska*). Częstym błędem w przypadku prośby o przywiezienie pozostawionej rzeczy była prośba wyrażona za pomocą zwrotów typu „take my bag/book” itd., co sugerowało adresatowi, żeby wziął sobie tę rzecz. Brakowało tu często jasnej informacji, że ma ją wziąć ze sobą do Polski. Obietnica odebrania kolegi z lotniska często okazywała się niekomunikatywna ze względu na użycie niewłaściwego słownictwa, np. słowa

„airplane”, „air station”, co wskazywało na brak znajomości słowa „airport”. Zdarzały się również prace, gdzie piszący informowali o przylocie samolotem – „I come by air.” W przypadku niektórych prac wypowiedzi stawały się niekomunikatywne i odczytanie informacji było niemożliwe.

Wśród pozostałych standardów egzaminacyjnych najlepiej opanowaną umiejętnością było wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów. W wielu pracach widać było, że uczniowie opanowali typowe dla formy listu zwroty. Nawet prace, w których niski poziom języka utrudniał odczytanie informacji, często zawierały wymagane elementy formy listu.

Liczna grupa absolwentów nie wykazała się znajomością prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi. Prace wielu maturzystów charakteryzowały się niskim poziomem bogactwa językowego. Umiejętność poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych także nie została przez zdających opanowana w zadowalającym w stopniu. W wielu pracach pojawiły się liczne błędy leksykalno-gramatyczne.

6. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO PRZEPROWADZONEGO W TERMINIE POPRAWKOWYM

6.1. POPULACJA ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY W TERMINIE POPRAWKOWYM

Także w 2011 roku maturzyści mieli możliwość poprawienia wyniku jednego niezdanego egzaminu maturalnego w tej samej sesji. Mogli z niej skorzystać jedynie ci zdający, którzy przystąpili do egzaminu ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i pisemnej oraz nie zdali wyłącznie jednego egzaminu, tzn. nie uzyskali wymaganego 30-procentowego progu zaliczeniowego. W terminie poprawkowym maturzyści mogli przystąpić do egzaminu wyłącznie z tego przedmiotu i na tym samym poziomie.

Tabela 6.1. Liczba zdających egzamin maturalny w terminie poprawkowym

Liczba absolwentów, którzy					
nie zdali egzaminu z jednego przedmiotu		zgłosili udział w egzaminie poprawkowym		byli obecni na egzaminie poprawkowym	
województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
2 157	2 438	2 057	2 348	1 938	2 162

Tylko nieliczni absolwenci, którzy nie odnieśli sukcesu w terminie głównym, a byli uprawnieni do przystąpienia do egzaminu w terminie poprawkowym, nie skorzystali z tego przywileju. Zdecydowana większość (96%) absolwentów zgłosiła swój udział w egzaminie poprawkowym. Przystąpiło do niego 4 109 zdających, tj. 89% uprawnionych.

Tabela 6.2. Zdający egzamin poprawkowy w części ustnej z uwzględnieniem typu szkoły

Przedmiot	Liczba zdających									
	LO		LP		LU		T		TU	
	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
Język polski	2	33	1	2	–	1	5	17	–	–
Język angielski	3	22	2	2	–	–	8	38	–	–
Język niemiecki	1	6	–	1	–	–	–	2	–	–
Język rosyjski	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–

Tabela 6.3. Liczba zdających pisemny egzamin poprawkowy z poszczególnych przedmiotów (przystępujący do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, zdający przedmiot na poziomie podstawowym) – województwo podlaskie

Przedmiot	Poziom	Liczba zdających					
		LO	LP	LU	T	TU	Razem
Język angielski	P	23	8	5	60	1	97
Język niemiecki	P	5	–	–	15	–	20
Język rosyjski	P	1	–	1	1	1	4
Matematyka	P	622	140	87	839	19	1 707
Język polski	P	23	7	5	52	–	87
Język białoruski	P	1	–	–	–	–	1
Razem		675	155	98	967	21	1 916

Tabela 6.4. Liczba zdających pisemny egzamin poprawkowy z poszczególnych przedmiotów (przystępujący do egzaminu maturalnego po raz pierwszy, zdający przedmiot na poziomie podstawowym) – województwo warmińsko-mazurskie

Przedmiot	Poziom	Liczba zdających					
		LO	LP	LU	T	TU	Razem
Język angielski	P	29	9	3	48	–	89
Język niemiecki	P	5	3	–	23	–	31
Matematyka	P	695	93	157	813	17	1 775
Język polski	P	42	3	9	86	2	142
Razem		771	108	169	970	19	2 037

6.2. WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO W TERMINIE POPRAWKOWYM

Tabela 6.5. Zdawalność egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym

Województwo	Liczba absolwentów, którzy		
	przystąpili do egzaminu	zdali egzamin	
		liczba	%
podlaskie	1 938	1 032	53,3
warmińsko-mazurskie	2 162	1 137	52,6

Zdawalność egzaminu w terminie poprawkowym na terenie działania OKE w Łomży wyniosła 52,9%. Dnia 13 września 2011 roku świadectwo dojrzałości otrzymało 2 169 absolwentów. Mogli oni jeszcze w tym roku ubiegać się o przyjęcie na studia wyższe.

Tabela 6.6. Zdawalność egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym w poszczególnych typach szkół – województwo podlaskie

Liczba absolwentów, którzy												
przystąpili do egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym	zdali egzamin maturalny w terminie poprawkowym											
	ogółem		LO		LP		LU		T		TU	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
1 938	1 032	53,3	415	60,9	64	40,5	45	45,9	494	50,4	14	66,7

Tabela 6.7. Zdawalność egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym w poszczególnych typach szkół – województwo warmińsko-mazurskie

Liczba absolwentów, którzy												
przystąpili do egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym	zdali egzamin maturalny w terminie poprawkowym											
	ogółem		LO		LP		LU		T		TU	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
2 162	1 137	52,6	472	56,7	63	55,8	38	22,4	558	54,3	6	31,6

Tabela 6.8. Zdawalność egzaminów obowiązkowych w części ustnej – sesja poprawkowa

Przedmiot	Poziom	Przystąpiło		Zdało		Zdawalność	
		województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie	województwo podlaskie	województwo warmińsko-mazurskie
Język polski	P	8	53	7	50	87,5%	94,3%
Język angielski	P	13	62	12	57	92,3%	91,9%
Język niemiecki	P	1	9	1	8	100,0%	88,9%
Język rosyjski	P	–	1	–	1	–	100,0%

Tabela 6.9. Zdawalność egzaminów obowiązkowych z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej na poziomie podstawowym w terminie poprawkowym

Przedmiot	Województwo podlaskie			Województwo warmińsko-mazurskie		
	przystąpiło	zdało		przystąpiło	zdało	
		liczba	%		liczba	%
Język angielski	97	64	66,0	89	76	85,4
Język niemiecki	20	16	80,0	31	27	87,1
Język rosyjski	4	2	50,0	–	–	–
Matematyka	1 707	849	49,7	1 775	799	45,0
Język polski	87	80	92,0	142	119	83,8
Język białoruski	1	1	100,0	–	–	–

Tabela 6.10. Zdawalność egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym w powiatach województwa podlaskiego

Powiat	Absolwenci, którzy:		
	przystąpili do egzaminu	otrzymali świadectwo	
		liczba	%
augustowski	84	62	73,8
białostocki	61	34	55,7
bielski	180	86	47,8
grajewski	77	46	59,7
hajnowski	63	22	34,9
kolneński	39	21	53,8
łomżyński	10	6	60,0
moniecki	40	26	65,0
sejneński	32	21	65,6
siemiatycki	60	42	70,0
sokólski	161	68	42,2
suwalski	4	1	25,0
wysokomazowiecki	108	64	59,3
zambrowski	44	29	65,9
m. Białystok	595	310	52,1
m. Łomża	214	104	48,6
m. Suwałki	166	90	54,2

Tabela 6.11. Zdawalność egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym w powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Absolwenci, którzy:		
	przystąpili do egzaminu	otrzymali świadectwo	
		liczba	%
bartoszycki	103	42	40,8
braniewski	72	34	47,2
działdowski	94	50	53,2
elbląski	31	18	58,1
ełcki	148	73	49,3
giżycki	136	69	50,7
iławski	135	89	65,9
kętrzyński	107	54	50,5
lidzbarski	64	27	42,2
mragowski	73	42	57,5
nidzicki	40	17	42,5
nowomiejski	59	32	54,2
olecki	72	25	34,7
olsztyński	47	24	51,1
ostródzki	123	63	51,2
piski	111	62	55,9
szczycieński	72	49	68,1

*Sprawozdanie z egzaminu maturalnego przeprowadzonego w 2011 roku
w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim*

gołdapski	55	31	56,4
węgorzewski	14	8	57,1
m. Elbląg	215	120	55,8
m. Olsztyn	391	208	53,2

Tabela 6.12. Zdawalność egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym z poszczególnych przedmiotów (zdający po raz kolejny, przedmioty na poziomie podstawowym i rozszerzonym)

Przedmiot	Poziom	Zdawalność					
		województwo podlaskie			województwo warmińsko-mazurskie		
		przystąpiło	zdało		przystąpiło	zdało	
			liczba	%		liczba	%
Biologia	P	8	1	12,5	16	7	43,8
	R	–	–	–	–	–	–
Chemia	P	–	–	–	2	0	0,0
	R	–	–	–	–	–	–
Geografia	P	25	11	44,0	23	14	60,9
	R	–	–	–	–	–	–
Historia sztuki	P	1	0	0,0	–	–	–
	R	–	–	–	1	0	0,0
Język angielski	P	100	42	42,0	112	58	51,8
	R	–	–	–	–	–	–
Język niemiecki	P	2	0	0,0	8	4	50,0
	R	–	–	–	–	–	–
Język rosyjski	P	2	0	0,0	4	1	25,0
	R	–	–	–	–	–	–
Matematyka	P	372	96	25,8	343	76	22,2
	R	–	–	–	–	–	–
Język polski	P	18	13	72,2	22	10	45,5
	R	–	–	–	–	–	–
Wiedza o społeczeństwie	P	7	5	71,4	12	11	91,7
	R	–	–	–	–	–	–

7. ZDAWALNOŚĆ EGZAMINU MATURALNEGO W 2011 ROKU

Według pełnych wyników tegorocznego egzaminu maturalnego, uwzględniających osiągnięcia zdających w maju, czerwcu i sierpniu br., świadectwa dojrzałości otrzymało 85% absolwentów z województwa podlaskiego i 82% absolwentów z województwa warmińsko-mazurskiego.

Najwyższy wskaźnik zdawalności osiągnęli absolwenci liceów ogólnokształcących. Aż 92% przystępujących do egzaminu maturalnego w tym typie szkoły osiągnęło sukces. W obu województwach 14 448 absolwentów liceów ogólnokształcących otrzymało świadectwo dojrzałości uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia. Wśród absolwentów techników sukces odniosło 75% maturzystów.

Tabela 7.1. Tegoroczni absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w 2011
– województwo podlaskie

Absolwenci, którzy	Liczba	%
przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych w terminie głównym	12 613	100
otrzymali świadectwo w terminie głównym	9 683	77
przystąpili do egzaminu poprawkowego w sierpniu br.	1 938	15
otrzymali świadectwo w terminie poprawkowym	1 032	8
zdali egzamin maturalny w 2011 roku	10 715	85

Tabela 7.2. Tegoroczni absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w 2011
– województwo warmińsko-mazurskie

Absolwenci, którzy	Liczba	%
przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych w terminie głównym	13 099	100
otrzymali świadectwo w terminie głównym	9 602	73
przystąpili do egzaminu poprawkowego w sierpniu br.	2 162	17
otrzymali świadectwo w terminie poprawkowym	1 137	9
zdali egzamin maturalny w 2011 roku	10 739	82

Tabela 7.3. Wyniki egzaminu maturalnego w 2011 r. w różnych typach szkół

Typ szkoły	Województwo podlaskie			Województwo warmińsko-mazurskie		
	liczba zdających	liczba sukcesów i odsetek sukcesów		liczba zdających	liczba sukcesów i odsetek sukcesów	
		liczba	%		liczba	%
licea ogólnokształcące	7 792	7 305	94	7 885	7 143	91
licea profilowane	427	241	56	379	252	66
licea uzupełniające	278	107	38	502	139	28
technika	4 043	3 026	75	4 275	3 186	75
technika uzupełniające	73	36	49	58	19	33

Tabela 7.4. Zdawalność egzaminów obowiązkowych z poszczególnych przedmiotów w części pisemnej

Przedmiot	Województwo podlaskie		Województwo warmińsko-mazurskie	
	przystąpiło	zdało w %	przystąpiło	zdało w %
Język polski	12 777	96,6	13 422	95,4
Język białoruski	263	99,6	–	–
Język litewski	27	100,0	–	–
Język ukraiński	–	–	41	100,0
Matematyka	12 788	84,9	13 447	81,8
Język angielski	10 698	94,8	10 729	93,8
Język niemiecki	439	88,4	1 813	90,6
Język rosyjski	1 551	97,9	810	96,5
Język francuski	38	100,0	21	90,5
Język hiszpański	4	100,0	8	100,0
Język włoski	8	100,0	13	100,0

ANEKS

O UMIEJĘTNOŚCIACH ABSOLWENTÓW GIMNAZJÓW W ŚWIETLE WYNIKÓW EGZAMINU GIMNAZJALNEGO

Przedstawione w tym rozdziale wyniki egzaminu gimnazjalnego można traktować jako diagnozę osiągnięć uczniów na progu szkoły ponadgimnazjalnej.

Szczegółowa analiza indywidualnych wyników egzaminu gimnazjalnego (na podstawie dostarczonych do szkoły zaświadczeń) jak też analiza wyników egzaminu gimnazjalnego w województwie (zaprezentowana w poniższym rozdziale) powinna uruchamiać w szkole średniej mechanizmy dostosowania nauczania do potrzeb i możliwości uczniów. Aby ułatwić dyrektorom i nauczycielom takie wykorzystanie wyników egzaminu gimnazjalnego, w rozdziale 8. prezentowane są umiejętności humanistyczne i matematyczno-przyrodnicze trzecioklasistów w poszczególnych obszarach umiejętności.

Prezentowane wyniki egzaminu gimnazjalnego mogą być wykorzystane przez dyrektorów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, w których we wrześniu rozpoczną naukę absolwenci gimnazjów, by za trzy lub cztery lata osiągnięcia absolwentów na egzaminie maturalnym i egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe były jak najwyższe.

1. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Egzaminem gimnazjalnym z przedmiotów humanistycznych w 2011 roku sprawdzano wiadomości i umiejętności opisane w następujących obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych: *czytanie i odbiór tekstów kultury* oraz *tworzenie własnego tekstu*. Zadania w zestawie egzaminacyjnym obejmowały wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej następujących przedmiotów: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie i sztuka oraz ścieżek edukacyjnych: czytelniczej i medialnej, filozoficznej, europejskiej oraz kultury polskiej na tle tradycji śródziemnomorskiej.

Zestaw zadań zastosowany na egzaminie gimnazjalnym w 2011 roku okazał się dla trzecioklasistów trudny. Łatwiejsze dla gimnazjalistów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego okazały się zadania z zakresu *czytania i odbioru tekstów kultury* niż z *tworzenia własnego tekstu*. Za zadania z *czytania i odbioru tekstów kultury* uczniowie otrzymywali średnio 61% punktów, natomiast za umiejętności z *tworzenia własnego tekstu* – 36% punktów możliwych do uzyskania.

2. UMIEJĘTNOŚCI HUMANISTYCZNE GIMNAZJALISTÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

Umiejętność **dostrzegania w odczytywanym tekście środków wyrazu i określania ich funkcji** okazała się dla uczniów najłatwiejszą spośród umiejętności sprawdzających *czytanie i odbiór tekstów kultury*. Sprawdzano ją tylko dwoma zadaniami zamkniętymi (zad. 5 i zad. 13). Jedno z nich (zad. 13) badające wiedzę i umiejętności międzyprzedmiotowe z wcześniejszego etapu kształcenia (muzyka, język polski i historia), okazało się dla gimnazjalistów najłatwiejszym zadaniem w zestawie. Ponad 85% zdających wskazało poprawną odpowiedź. Rozwiązanie drugiego z zadań sprawiło więcej problemów. Prawidłowo rozwiązała je nieco więcej niż połowa piszących.

Z **wyszukiwaniem informacji w tekście** poradziło sobie 2/3 zdających. Umiejętność tę badano dwoma zadaniami wielokrotnego wyboru (zad. 19 i zad. 20) i dwoma wymagającymi samodzielnego sformułowania odpowiedzi (zad. 23 i zad. 25). Zadania te również charakteryzowały się zróżnicowaną łatwością. Łatwe okazało się to, w którym proszono ucznia o sformułowanie definicji patriotyzmu zgodnej z wypowiedziami Anny Dymnej, Zbigniewa Bońka i Stanisława Sojki. Co czwarty gimnazjalista nie sprostał wymogom polecenia, nie podjął próby udzielenia odpowiedzi lub wskazywał różnice

w rozumieniu patriotyzmu przez wymienione postaci zamiast dostrzegać podobieństwo. Znacznie trudniejsze okazało się zadanie 19, którym sprawdzano umiejętność wyszukiwania informacji wskazujących analogie między wydarzeniami historycznymi. Pominięcie istotnych informacji umieszczonych w przypisie (jest w nim mowa o bitwie pod Termopilami), mogło być przyczyną wskazywania innych wydarzeń historycznych niż tego, które ma związek z napisem na plateau: *Przechodniu, powiedz Polsce, żeśmy polegli wierni w jej służbie*.

Najtrudniejszym zadaniem sprawdzającym wyszukiwanie informacji było to zadanie, które polegało na wskazaniu wspólnego elementu artykułów hasłowych zaczerpniętych ze słowników języka polskiego (zad. 20). Nieco więcej niż połowa trzecioklasistów zauważyła, że cechą wspólną haseł słownikowych jest opis gramatyczny wyrazu i wskazała poprawną odpowiedź. Jednak co czwarty gimnazjalista twierdził, że elementem wspólnym haseł jest objaśnienie znaczenia wyrazu *patriotyzm*. Uczniowie udzielający takiej odpowiedzi najprawdopodobniej dokonali analizy tylko pierwszego artykułu hasłowego, bo tylko w nim znalazło się wyjaśnienie znaczenia tego wyrazu.

Umiejętność **interpretacji tekstów kultury z uwzględnieniem intencji nadawcy**, sprawdzano pięcioma zadaniami wielokrotnego wyboru (zadania: 1, 8, 9, 11 i 12) oraz jednym zadaniem otwartym (zad. 24). Najmniej trudności sprawiło zadanie, którego rozwiązanie polegało na określeniu funkcji słów: *Co nam obca moc wydarła, szablą odbijemy*, zaczerpniętych z *Pieśni Legionów Polskich we Włoszech*. Zdecydowana większość uczniów udzieliła poprawnej odpowiedzi. Zadanie polegające na interpretacji wyrażenia *obca moc*, zaczerpniętego z *Pieśni Legionów...* nie przysporzyło problemów uczniom. Dla przeważającej większości zdających *obca moc* z tekstu hymnu to trzej zaborcy: Prusy, Austria i Rosja. Prawie 1/3 egzaminowanych nie potrafiła określić państw zaborczych i zaliczała do nich również Włochy i Szwecję.

Umiarkowanie trudnym zadaniem sprawdzającym umiejętność interpretacji tekstów kultury z uwzględnieniem intencji nadawcy okazało się zadanie 12. Nieco więcej niż połowa gimnazjalistów dokonała analizy treści *Pieśni Legionów...* i wskazała poprawną odpowiedź. Uznała, że odzyskanie niepodległości będzie możliwe, gdy Polacy zrezygnują z wewnętrznych waśni i podejmą walkę zbrojną z zaborcami. Co czwarty uczeń sądził, że odzyskanie niepodległości będzie możliwe, gdy Polacy odrzucą prywatne interesy i okażą uległość wobec zaborców. Taka odpowiedź nie była zgodna z wymową tekstu i z faktami historycznymi. Ze wskazaniem uosobienia, zastosowanego przez Józefa Wybickiego w słowach *Jeszcze Polska nie umarła, / Kiedy my żyjemy*, nie miała problemu prawie połowa zdających. Dla co piątego ucznia kończącego gimnazjum przytoczone słowa zawierają apostrofę – bezpośredni zwrot do kogoś lub czegoś. Co czwarty trzecioklasista był przekonany o obecności w dwóch pierwszych wersach *Pieśni Legionów...* epitetu lub przerzutni.

Dostrzeganie kontekstów niezbędnych do interpretacji tekstów kultury było dla gimnazjalistów jedną z najtrudniejszych umiejętności w obszarze dotyczącym *czytania i odbioru tekstów kultury*. Stopień opanowania tej umiejętności sprawdzano ośmioma zadaniami (zadania: 3, 4, 6, 7, 10, 15, 17, 21). Najmniej trudności przysporzyło rozwiązanie zadania 3, którym sprawdzano umiejętność określania czasu wydarzeń. Ponad 3/4 zdających skorzystało z informacji zawartej w przypisie do fragmentu *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza i właściwie określiło wiek.

Podobnym stopniem trudności charakteryzowało się zadanie wymagające wskazania kraju, w którym rozegrała się bitwa pod Monte Cassino, opisana przez Melchiora Wańkowicza w tekście *Cmentarz polski pod Monte Cassino*. Błędem popełnianym przez gimnazjalistów było sytuowanie Monte Cassino w Polsce – tak czynił co dziesiąty uczeń trzeciej klasy. Zadanie 21 było jednym z tych, które sprawiło egzaminowanym trudność. Mniej niż połowa trzecioklasistów definiowała poprawnie pojęcie *patriotyzm lokalny*. Co drugi uczeń mylił znaczenie terminu *patriotyzm lokalny* ze znaczeniem terminu *patriotyzm* lub dokonywał kompilacji obu tych terminów. Błędy tego rodzaju mogły wynikać z tego, że część

gimnazjalistów skorzystała z zamieszczonych powyżej zadania, przytoczonych z różnych słowników definicji słowa *patriotyzm*.

Mniej niż połowa zdających egzamin poradziła sobie z udzieleniem poprawnej odpowiedzi w zadaniu 10. Trudność w rozwiązaniu tego zadania polegała na tym, że aby wskazać poprawny szereg wyrazów o znaczeniu bliskoznacznym (*gniazdo, kolebka, macierz*), trzeba było wykazać się znajomością pojęcia wyraz *bliskoznacznym* oraz znać znaczenie wymienionych w zadaniu wyrazów. Co trzeci gimnazjalista nie dostrzegł różnicy znaczeniowej w wyrazach *flaga, godło, hymn* i wyrazy te uznawał za bliskoznaczne.

Gimnazjaliści mieli znaczące problemy z poprawnym rozwiązaniem zadania 15, w którym należało wykazać się wiedzą dotyczącą wybitnych wodzów walczących o niepodległość Polski, żyjących na przełomie XVIII i XIX wieku. Uważna lektura tekstu *Dwór w Soplicowie* i *Pieśni Legionów...* mogła ułatwić wskazanie poprawnej odpowiedzi, ale tylko co trzeci uczeń udzielił jej zgodnie z wymogami polecenia. Co drugi gimnazjalista uważał, że wśród postaci walczących o niepodległość kraju na przełomie XVIII i XIX wieku znajdował się Stefan Czarniecki, chociaż druga strofa *Pieśni Legionów...* zawiera informacje, że Czarniecki prowadził działalność w czasie potopu szwedzkiego (XVII wiek).

Najwięcej trudności przysporzyło zadanie 4, w którym proszono trzecioklasistę o rozpoznanie chronologicznego ciągu wydarzeń. Przesłanki tych wydarzeń można było odnaleźć w tekście *Dwór w Soplicowie*. Co czwarty zdający wskazał wydarzenia historyczne (*I rozbiór Polski, uchwalenie Konstytucji 3 maja, wybuch insurekcji kościuszkowskiej*) właściwie uporządkowane.

Za zadania z obszaru **tworzenie własnego tekstu** gimnazjaliści najczęściej otrzymywali od 6 do 12 punktów (na 25 punktów możliwych do uzyskania). Ponad 3% gimnazjalistów nie udzieliło żadnej odpowiedzi do zadań otwartych lub wypowiedzi tych zdających nie były zgodne z wymogami poleceń. Większość zadań, którymi sprawdzano umiejętności należące do tego obszaru, należało do trudnych, jedno z nich było bardzo trudne. By sprostać warunkom większości poleceń, gimnazjalista powinien wykazać się wiedzą z języka polskiego i historii.

Umiejętność formułowania argumentów uzasadniających podane stanowisko sprawdzana była zadaniem 22. Okazało się, że jest to najtrudniejsze zadanie w zestawie egzaminacyjnym. Formułując argumenty, należało odwołać się do wiedzy z historii Polski. Redagując uzasadnienie, trzeba było pamiętać o tym, by wymienionym postaciom historycznym przypisać takie wydarzenie z dziejów walki o wolność, które świadczyłoby o ich patriotyzmie. W wypowiedzi należało uwzględnić także czas opisanych przez siebie wydarzeń. Za każde poprawne przyporządkowanie odpowiedniego wydarzenia z czasem (rok lub wiek) i postacią historyczną można było otrzymać 1 punkt. Co piątemu uczniowi przyznano punkty (1, 2 lub 3) za to zadanie. Maksymalną liczbę punktów za rozwiązanie zadania 22 otrzymało 6% zdających.

Umiejętność formułowania argumentu uzasadniającego podane stanowisko sprawdzano przy pomocy zadania 26, które okazało się dla gimnazjalistów łatwe. Na dość wysoką wykonalność tego zadania mogła mieć wpływ dobra znajomość biografii Karola Wojtyły przez gimnazjalistów. Osoba Karola Wojtyły – papieża – na ogół jest znana gimnazjalistom z życia społecznego, z lekcji historii, wiedzy o społeczeństwie i religii. Ponad 3/4 zdających wykazało się znajomością biografii Karola Wojtyły w stopniu umożliwiającym uzasadnienie jego patriotyzmu po wyborze na papieża.

Umiejętność przekształcania zdania pojedynczego w zdanie złożone sprawdzano zadaniem 27. Zadanie to należało do trudnych. Co czwarty gimnazjalista poprawnie przekształcił podkreślony w zdaniu imiesłów na czasownik (orzeczenie) i zredagował zdanie złożone, nie zmieniając sensu wypowiedzi. Wykazał się też umiejętnością poprawnego stosowania interpunkcji w zdaniu złożonym i w związku z tym otrzymał maksymalną liczbę punktów za udzieloną odpowiedź. Co dziesiąty uczeń dokonał poprawnego przekształcenia zdania pojedynczego w złożone, ale nie zastosował poprawnej interpunkcji.

Umiejętność redagowania podania na egzaminie gimnazjalnym sprawdzano zadaniem 28. Było ono dla gimnazjalistów trudne. Co piąty zdający otrzymał 0 punktów za to zadanie, ponieważ nie podjął się redagowania podania lub zredagował inną formę wypowiedzi. Nieliczni uczniowie napisali podanie zgodnie ze wszystkimi warunkami polecenia. Ci piszący uwzględnili w podaniu wszystkie formalne wyróżniki tej formy użytkowej (odnotowali miejsce i datę, nadawcę, adresata i podpis), dostosowali styl do tej formy wypowiedzi, zastosowali poprawną ortografię i interpunkcję, więc otrzymali maksymalną liczbę punktów. Większość piszących uzyskiwała od 1 do 4 punktów na 6 możliwych do zdobycia za to zadanie.

Umiejętność redagowania rozprawki na egzaminie gimnazjalnym sprawdzano zadaniem 29. Okazało się, że zredagowanie w sposób poprawny wypowiedzi w formie rozprawki było dla gimnazjalistów trudne. Poprawnie skonstruowana rozprawka musiała zająć co najmniej połowę miejsca wyznaczonego w arkuszu egzaminacyjnym. Jeżeli ten warunek był spełniony, to ocenie podlegał temat wypowiedzi, jej kompozycja, język, styl i zapis. Jeżeli rozprawka zajęła mniej niż połowę strony, oceniano tylko temat wypowiedzi. Około 1,5% trzecioklasistów napisało wypowiedzi, które spełniały wszystkie wymagania polecenia i otrzymało za to zadanie maksymalną liczbę punktów. Część zdających (prawie 9%) nie otrzymało punktów za realizację zadania 29. Były to osoby, które nie podjęły próby zredagowania rozprawki lub napisały wypowiedź niezgodną z tematem.

Gimnazjaliści, którzy przystąpili do egzaminu w 2011 roku, opanowali w stopniu zadawalającym umiejętności z obszaru *czytanie i odbioru tekstów kultury*. Więcej problemów sprawiało im wykazanie się umiejętnościami z obszaru *tworzenie własnego tekstu*. Okazało się także, że zadania sprawdzające umiejętności z obszaru *czytanie i odbiór tekstów kultury* są dla uczniów łatwiejsze, jeżeli odnoszą się do krótkiego fragmentu tekstu, a trudniejsze, gdy wymagają zapoznania się z kilkoma tekstami. Gimnazjalistom łatwiej jest rozwiązywać zadania, które odwołują się do wiadomości i umiejętności międzyprzedmiotowych, trudniej zaś te, które do udzielenia odpowiedzi wymagają konfrontowania informacji z tekstu z wiedzą pozatekstową (lub gdy podstawę odpowiedzi stanowi wyłącznie wiedza ucznia).

3. OPIS ZESTAWU ZADAŃ Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH – ARKUSZ STANDARDOWY

Zestaw egzaminacyjny z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych składał się z 36 zadań: 25 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru i 11 zadań otwartych, których rozwiązanie wymagało samodzielnego sformułowania odpowiedzi. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 50 punktów. Zadania w zestawie obejmowały wiadomości i umiejętności zawarte w podstawie programowej następujących przedmiotów: matematyka, fizyka, chemia, geografia i biologia oraz ścieżek edukacyjnych.

Zadania sprawdzały wiadomości i umiejętności z następujących obszarów standardów:

I obszar – umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu;

II obszar – wyszukiwanie i stosowanie informacji;

III obszar – wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych;

IV obszar – stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów.

4. UMIEJĘTNOŚCI MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZE GIMNAZJALISTÓW W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

W obszarze standardów *umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu* (I GM) najlepiej uczniowie radzili sobie z wykonywaniem obliczeń w różnych sytuacjach praktycznych. Trudniejsze dla trzecioklasistów było stosowaniem terminów i pojęć matematyczno-przyrodniczych. Posługiwanie się własnościami figur sprawdzane było tylko jednym zadaniem zamkniętym. Najłatwiejszą dla gimnazjalistów

czynnością okazało się nazwanie procesu rozpadu kwasów, zasad i soli na jony pod wpływem wody. Wykonywanie obliczeń w różnych sytuacjach praktycznych sprawdzano ośmioma zadaniami. Uczniowie dobrze poradzili sobie z obliczeniem czasu obrotu Ziemi wokół własnej osi o podany kąt oraz z obliczeniem masy cząsteczkowej związku chemicznego. Trudność sprawiło im obliczenie kwoty rachunku dla określonej liczby połączeń w dwóch taryfach oraz wskazanie taryfy korzystniejszej. Uczniowie często poprawnie obliczali kwoty rachunków w oby taryfach jedynie dla więcej niż 200 minut, wskazując przy tym taryfę korzystniejszą. Bywały rozwiązania, w których uczniowie obliczali kwotę rachunku w obu taryfach dla 200 minut, ale obliczenia te skreślali uznając, że skoro wynik tych obliczeń nie wskazuje korzystniejszej oferty, to nie są potrzebne. Do słabych stron gimnazjalistów należy mała sprawność rachunkowa. Przykładowo w mnożeniu 200 przez 0,4 zamiast 80 uczniowie otrzymywali 8. Przy pisemnym mnożeniu liczb dziesiętnych wstawiali w niewłaściwym miejscu przecinek.

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze standardów **wyszukiwanie i stosowanie informacji** (II GM) Zdecydowana większość gimnazjalistów nie miała trudności z odczytaniem informacji, umiejętność ta była badana tylko jednym zadaniem. Zdający dobrze poradzili sobie ze wskazaniem figury, która ma jedną oś symetrii. Operowanie informacją sprawdzano ośmioma zadaniami. Około 83% gimnazjalistów prawidłowo przetworzyło informacje z mapy i wskazało miasta oznaczone na mapie numerami. Jednak co siódmy uczeń pomylił Poznań z Bydgoszczą, a Katowice z Opolem. Trudniejsze dla trzecioklasistów było nazwanie zaznaczonych na mapie województw, co piąty uczeń pomylił województwo dolnośląskie z województwem śląskim. Informację ze schematu przedstawiającego układ krwionośny człowieka przetworzyło 60 na 100 uczniów. W zadaniu 22 na podstawie informacji z tekstu i tabeli przedstawiających obserwacje doświadczenia należało wskazać probówkę, w której znajdował się roztwór wodorotlenku potasu. Zadanie to okazało się dla uczniów trudne. Najtrudniejsze w tym obszarze standardów było nazwanie procesów w obiegu węgla w przyrodzie. Zadanie okazało się dla uczniów bardzo trudne. Zadanie, za pomocą którego sprawdzano wskazanie odpowiedniej grupy organizmów (dwu głównych grup destruentów odpowiedzialnych za rozkład martwej materii organicznej) okazało się dla uczniów trudne: około 70% uczniów nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie. Umiarkowanie trudne było zadanie, w którym trzecioklasista miał uzupełnić schemat obwodu elektrycznego i podać wielkości fizyczne mierzone odpowiednimi przyrządami. Co czwarty uczeń nie otrzymał żadnego punktu za to zadanie. W zadaniu 28 należało ustalić wysokość rachunku telefonicznego. Obliczając wysokość tego rachunku, uczniowie popełniali liczne błędy rachunkowe. Odejmując 120 od 300, uczniowie w wyniku otrzymywali 220 lub 280. Pojawiały się błędy w mnożeniu liczb dziesiętnych 180 przez 0,6: w rozwiązaniach niektórych gimnazjalistów to 10,80 lub 64,8. Bywały błędne rozwiązania,

w których gimnazjaliści dzielili abonament przez koszt jednej minuty. Zadanie 28 okazało się dla uczniów umiarkowanie trudne. Co czwarty uczeń nie otrzymał żadnego punktu za to zadanie.

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze standardów **wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności w szczególności przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych** sprawdzane były na egzaminie za pomocą 10 zadań. Najłatwiejszą czynnością dla gimnazjalistów w tym obszarze okazało się wskazanie celu, w jakim wykonuje się badanie EKG. Najtrudniejsze dla trzecioklasistów było podanie nazwy produktów reakcji i zapisanie równania reakcji chemicznej oraz wskazanie wyrażenia odpowiadającego treści zadania.

Wskazanie prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów sprawdzano pięcioma zadaniami zamkniętymi i jednym otwartym. Na 100 uczniów 80 nie miało problemu ze wskazaniem celu, w jakim wykonuje się badanie EKG oraz z wykorzystaniem zasady zachowania ładunku elektrycznego do objaśniania zjawisk. Trzy czwarte gimnazjalistów potrafi określić miejsce występowania nocy polarnej, znając nazwy wybranych przyłądków

i ich współrzędne geograficzne. Około 62% gimnazjalistów wiedziało, że w dniach równonocy wiosennej i jesiennej, gdy Słońce nad równikiem góruje w zenicie, oświetla ono równomiernie obie półkule. Prawie co szósty uczeń prawdopodobnie nie przeczytał w poleceniu, że Słońce góruje w zenicie nad równikiem, a nie nad zwrotnikiem Raka i uznał, że Słońce wówczas oświetla bardziej półkulę północną. W zadaniu 23 na podstawie informacji z tekstu i tabeli 63% uczniów prawidłowo rozpoznało roztwory o odczynie obojętnym. W zadaniu 33 należało wykorzystać zasady i prawa do objaśniania zjawisk. Dotyczyło ono obwodu elektrycznego zbudowanego w celu wyznaczenia oporu elektrycznego opornika. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, uczeń musiał przeanalizować, jak zmieni się natężenie prądu, opór elektryczny opornika oraz jego moc, jeżeli napięcie na oporniku wzrosło dwukrotnie. Zadanie to okazało się dla uczniów trudne. Najtrudniejszym dla gimnazjalistów było określenie, jak zmieniła się moc opornika.

Posługiwanie się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych sprawdzano trzema zadaniami. Niespełna 70% trzecioklasistów prawidłowo ustaliło liczbę jonów w roztworach kwasów. Wyrażenie odpowiadające treści zadania prawidłowo wskazało jedynie 14 na 100 uczniów. W zadaniu 36 należało podać nazwy produktów reakcji chemicznej oraz zapisać równanie tej reakcji. Na 100 trzecioklasistów 82 nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie. Uczniowie wpisywali zbyt ogólne nazwy produktów reakcji chemicznej np. *sól kwasu i bezbarwny gaz*. Częstym błędem pojawiającym się w rozwiązaniach uczniowskich było nieuwzględnienie tego, że magnez jest dwuwartościowy. Gimnazjaliści popełniali liczne błędy przy zbilansowaniu reakcji chemicznej.

Stosowanie zintegrowanej wiedzy do objaśniania zjawisk przyrodniczych sprawdzano jednym zadaniem otwartym, które odnosiło się do treści z geografii. Rozwiązanie zadania 31 polegało na wskazaniu zależności między działalnością człowieka a przyrodniczymi uwarunkowaniami tej działalności. Niespełna 47% uczniów nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie, a jedynie co dziewiąty gimnazjalista otrzymał maksymalną liczbę punktów (3 pkt). Częstym błędem pojawiającym się w rozwiązaniach uczniowskich było wpisywanie do tabeli wszystkich określeń z ramki. Rozwiązania zawierały podwójne, wykluczające się wybory.

Umiejętności gimnazjalistów określone w obszarze **standardów stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów** (IV GM) sprawdzane były na egzaminie za pomocą 4 zadań. Najłatwiejsza dla gimnazjalistów była analiza sytuacji problemowej, sprawdzana za pomocą jednego zadania (określenie problemu badawczego). Zadania, którymi sprawdzano umiejętność tworzenia i realizowania planu rozwiązania oraz opracowania wyników były dla uczniów trudne. Największą trudność sprawiło zdającym wyznaczenie optymalnych warunków korzystania z danej taryfy w porównaniu z inną.

Stosowanie technik twórczego rozwiązywania problemów sprawdzano jednym zadaniem zamkniętym (zadanie 5), w którym uczniowie wnioskowali na podstawie warunków zadania. Zadanie to okazało się dla uczniów trudne.

Tworzenie i realizowanie planu rozwiązania sprawdzano dwoma zadaniami. Jedno z zadań okazało się dla uczniów trudne, drugie bardzo trudne. W zadaniu 30 należało wyznaczyć optymalne warunki korzystania ze wskazanej taryfy w porównaniu z inną. Poprawne rozwiązanie zadania wymagało uważnego przeczytania i przeanalizowania podanych informacji. Około 47% gimnazjalistów nie otrzymało punktów za to zadanie. W przedstawionych odpowiedziach często brakowało precyzji, trzecioklasiści dość nieporadnie zapisywali rozwiązanie. Zdarzały się rozwiązania, w których uczniowie podejmowali tylko jedną próbę sprawdzenia warunków zadania. W zadaniu 35 należało rozwiązać zadanie opisujące sytuację problemową. Około 58% uczniów nie otrzymało żadnego punktu za to zadanie. Gimnazjaliści popełniali błędy w obliczaniu objętości kuli i walca wynikające zwykle z nieznamomości wzorów. Zdarzały się rozwiązania, w których uczniowie zamiast objętości brył obliczali pola powierzchni. Obliczając objętość kuli, uczniowie często popełniali błąd rachunkowy, $(0,5)^3$ w rozwiązaniach niektórych gimnazjalistów to 1,25.

Na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego można określić, z jakimi umiejętnościami uczniowie radzili sobie lepiej, a które opanowali słabiej. Osiągnięcia uczniów w zakresie opanowania umiejętności określonych standardami są bardzo zróżnicowane. Obok rozwiązań poprawnych, świadczących o umiejętności samodzielnego myślenia, są odpowiedzi błędne lub niepełne. W przypadku zadań zamkniętych gimnazjaliści mieli najczęściej trudności ze wskazaniem wyrażenia odpowiadającego treści zadania oraz wskazaniem różnic w budowie komórek bakterii i organizmów jądrowych. Przy rozwiązywaniu zadań otwartych uczniowie mieli problem z tworzeniem i realizowaniem planu rozwiązania ukazanego w treści zadania i kolejno przeprowadzeniem właściwych obliczeń. Dotyczy to na przykład zadania 30, w którym należało wyznaczyć optymalne warunki korzystania ze wskazanej taryfy w porównaniu z inną. Trudne dla uczniów okazało się też zadanie 26 – operowanie informacją. Wykonało je poprawnie 11% uczniów. Pozostali gimnazjaliści zamiast czytać podane informacje, przepisywali dane wprost ze schematu lub tworzyli własne, błędne schematy.

Wśród zadań otwartych były cztery zadania matematyczne. Zadania 28–30, sprawdzające typowe, ćwiczone na lekcjach umiejętności, nie okazały się łatwe. Zadanie 35, które wymagało od ucznia obmyślenia strategii rozwiązania i uzasadnienia odpowiedzi było zadaniem trudnym. Zadania złożone, za które można było otrzymać kilka punktów, sprawiały uczniom problemy. Gimnazjaliści pomijali zapisanie niektórych etapów rozwiązania, a wykonując obliczenia, popełniali liczne błędy rachunkowe. W dalszym ciągu do słabych stron gimnazjalistów należy mała sprawność rachunkowa.

5. UMIEJĘTNOŚCI GIMNAZJALISTÓW Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO W OBSZARACH STANDARDÓW WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH

Zestaw na egzaminie z języka angielskiego składał się z 13 zadań zamkniętych, za których rozwiązanie piszący mógł otrzymać maksymalnie 50 punktów. Były to zadania wyboru wielokrotnego, typu prawda/fałsz i na dobieranie. Za ich pomocą sprawdzano umiejętności w trzech obszarach: *odbiór tekstu słuchanego*, *odbiór tekstu czytanego* i *reagowanie językowe*. W obrębie każdego z nich zadania okazały się dla uczniów umiarkowanie trudne.

W obszarze ***odbiór tekstu słuchanego***, który obejmował zadania 1-3, zestaw egzaminacyjny sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie głównej myśli tekstu;
- określanie kontekstu sytuacyjnego;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji.

Najłatwiejsze w tym obszarze okazało się dla piszących określanie kontekstu sytuacyjnego. W tym przypadku było to określenie miejsca, w którym toczyła się wysłuchana przez uczniów rozmowa.

Najwięcej trudności przysporzyło gimnazjalistom określanie głównej myśli słuchanego tekstu, którą to umiejętność – jak wskazują wyniki – opanowali oni w stopniu niskim. Na podstawie udzielanych przez uczniów odpowiedzi stwierdzić można, iż słuchając, skupiali się oni na pojedynczych zasłyszanych informacjach bądź nawet wyrazach, zamiast określić dominującą w tekście myśl – słuchali dość „powierzchniowo”, nie wnikając w głębszy sens wypowiedzi.

W obszarze ***odbiór tekstu czytanego*** (zadania 9-13) zestaw egzaminacyjny sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje; wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji;
- określanie intencji nadawcy tekstu;
- określanie kontekstu sytuacyjnego;
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu.

Najłatwiejsze w tym obszarze było dla gimnazjalistów określanie kontekstu sytuacyjnego tekstu czytanego, a w szczególności skojarzenie krótkiego pisemnego komunikatu słownego z typowym miejscem jego występowania. Wyniki wskazują na zadowalający stopień opanowania umiejętności objętych tym standardem wymagań egzaminacyjnych.

Najwięcej trudności w obszarze *odbiór tekstu czytanego* sprawiło uczniom stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyszukiwanie lub selekcjonowanie informacji. Wyniki egzaminu wskazały na niski stopień opanowania tej umiejętności. Przyczyn tych trudności może być kilka. Jedno z zadań poruszało tematykę pracy dla młodych ludzi, dlatego słownictwo mogło zostać słabiej opanowane przez gimnazjalistów, gdyż niewielu z nich w życiu codziennym dorywczo pracuje zarobkowo, więc i motywacja do przyswajania słownictwa z tej tematyki prawdopodobnie jest niższa. Innym problemem mogły być zastosowane w zadaniach techniki. Jedna z nich polegała na dobraniu tekstów do podanych profili osób – zadanie mogło być trudne ze względu na obszerność tekstu do przeczytania i nagromadzenie w nim informacji pogrupowanych w różnych kombinacjach. W innym zadaniu zastosowano technikę wyboru wielokrotnego – również niełatwą – oraz nieco dłuższy tekst. Możliwe jest więc, że uczniowie potrzebują większej liczby ćwiczeń z zastosowaniem tych technik oraz obszerniejszych tekstów do przeczytania, a także ćwiczeń z zakresu tematyki mniej uczniom znanej z codziennego życia, ale objętej wymaganiami egzaminacyjnymi, np. *Praca* czy *Kultura*.

W obszarze **reagowanie językowe** (zadania 4-8) zestaw egzaminacyjny sprawdzał następujące wiadomości i umiejętności:

- właściwe reagowanie językowe w określonych kontekstach sytuacyjnych, w szczególności w celu uzyskania, udzielenia, przekazania lub odmowy udzielenia informacji, rozpoczęcia, podtrzymania i zakończenia rozmowy;
- rozpoznawanie i poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych niezbędnych do skutecznej komunikacji;
- przetwarzanie treści tekstu przeczytanego w języku polskim lub treści przedstawionych w materiale ikonograficznym i wyrażanie ich w języku obcym.

Najłatwiejsze w tym obszarze okazały się dla gimnazjalistów zadania cząstkowe, wymagające znajomości prostej leksyki, np. nazw produktów żywnościowych. Dobrze poradziła sobie z nimi zdecydowana większość uczniów.

Jednakże wyniki egzaminu wykazały również, iż uczniowie trzecich klas gimnazjów mieli spore trudności z rozpoznawaniem i poprawnym stosowaniem struktur leksykalno-gramatycznych, zwłaszcza zaimków osobowych oraz form dzierżawczych. Z zadaniem sprawdzającym umiejętności uczniów z zakresu tego obszaru nie poradziła sobie niemal połowa piszących. Najwięcej trudności przysporzyło gimnazjalistom rozróżnienie form dzierżawczych *their* i *theirs*. Można przypuszczać, że u podłoża tych problemów leży odniesienie przez uczniów tych form do adekwatnych w języku polskim, gdzie rozróżnienie to nie jest widoczne. Trudne okazały się również dla uczniów niektóre z zadań, polegających na dobraniu właściwej reakcji językowej do usłyszonej wypowiedzi w języku obcym. Odpowiedzi piszących wskazują na to, iż słysząc wypowiedź w języku angielskim, często koncentrowali się oni na pojedynczych jej elementach, ignorując sens całości wypowiedzi, np. wychwycili liczbę, ale już nie kontekst, w jakim wystąpiła.

Wspomnieć należy, że podobna wyraźna tendencja zarysowała się wśród piszących we wszystkich obszarach. W odbiorze tekstów zarówno słuchanych, jak i czytanych, a także prostych komunikatów słownych uczniowie koncentrowali się na bardzo drobnych elementach przekazu, często wręcz pojedynczych wyrazach, na podstawie których próbowali wywnioskować, jaki jest sens całych wypowiedzi, bądź szukali powiązań między nimi. Uogólnienia takie często okazywały się mylne, ponieważ piszący ignorowali kontekst, w którym elementy te wystąpiły – prawdopodobnie z powodu jego niezrozumienia. Próbowali jedynie zgadywać ten kontekst na podstawie wyłowionych wyrazów, co niejednokrotnie prowadziło do udzielania błędnych odpowiedzi.

ISBN 978-83-62915-08-8